

ฉบับที่ ๑

หน้า ๑

28 เม.ย. 2560

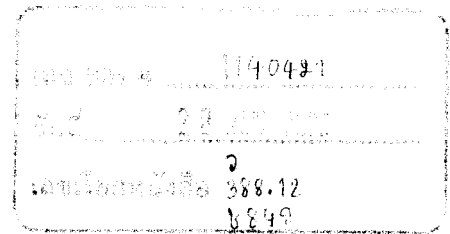
รายงานการวิจัย

การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการกำหนดเส้นทางจักรยาน
ของชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครสงขลา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
A CASE STUDY PROCESS DEVELOPMENT OF THE BICYCLE COMMUNITY
DESIGN IN MUNICIPALITY SONGKHLA TO PROMOTE

โชติพงษ์ บุญฤทธิ์
อมรรัตน์ บุญสว่าง
พงศกร จงรักษ์

รายงานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน (วช.)
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2557

ชื่องานวิจัย : การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการกำหนดเส้นทางจักรยานของ
 ชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครสงขลา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
 ผู้วิจัย : โชติพงษ์ บุญฤทธิ์, อมรรัตน์ บุญสว่าง และพงศกร จงรักษ์
 คณะ : ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
 ปี : 2559

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง "การพัฒนาเส้นทางจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลาโดยกระบวนการมีส่วนร่วม" เป็นการศึกษาปัญหาและพฤติกรรมการใช้เส้นทางจักรยานต้นแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวที่ชุมชนต้องการ และนำเสนอรูปแบบเส้นทางจักรยานสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา ในรูปของอินโฟกราฟิก (Infographic) และสารคดี เพื่อนำไปสู่การศึกษาความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวมีต่อต้นแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย การสำรวจ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และนำมาสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะของงานวิจัย

จากการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาและพฤติกรรมการใช้เส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา นั้น นักปั่นจักรยานส่วนใหญ่มีปัญหาความไม่ปลอดภัยของเส้นทางจักรยานมากที่สุด รองลงมามีปัญหาเกี่ยวกับความไม่ต่อเนื่องของเส้นทางจักรยาน ความไม่ชัดเจนของป้ายบอกทางเส้นทางจักรยาน สภาพพื้นผิวถนนไม่เหมาะสำหรับการปั่นจักรยาน มีสิ่งรบกวนบรรยากาศบ้างเล็กน้อย สภาพอากาศไม่เหมาะสำหรับการปั่นจักรยานและเส้นทางจักรยานปั่นจักรยานไม่มีความดึงดูดใจเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับเล็กน้อยที่สุด การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำ ณ จุดจอดพัก คือการพูดคุย รองลงมาคือการถ่ายรูป และการรับประทานอาหาร 2) การศึกษาต้นแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวที่ชุมชนต้องการ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า พ.ศ.2559 จังหวัดสงขลา มีนโยบาย "สงขลามหาสนุก" สนับสนุนปั่นจักรยานสนุกได้ทั้งปี ในด้านการจัดการควรมีบุคลากรที่สนับสนุนด้านการท่องเที่ยวด้วยจักรยาน โครงสร้างพื้นฐาน เล่นจักรยาน ป้ายชี้ทาง และควรมีกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีให้แหล่งท่องเที่ยวด้วย ในส่วนของภาคธุรกิจเกี่ยวกับโรงแรมควรให้ความสะดวกเกี่ยวกับสิทธิพิเศษเกี่ยวกับที่พัก อาหาร และให้ข้อมูลเส้นทางจักรยานปั่นเข้าถึงนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมากขึ้น 3) การนำเสนอข้อมูลรูปแบบเส้นทางจักรยานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา ซึ่งได้จากการศึกษาปัญหา และต้นแบบเส้นทางจักรยานที่ชุมชนต้องการ ประกอบด้วย การนำเสนอข้อมูลดังนี้คือ แผนภาพอินโฟกราฟิก (Infographic) เส้นทางจักรยาน 3 เส้นทาง ได้แก่ (1) บ้านป่าเปรม – สวนสองทะเล – ศาลาไท, (2) บ้านป่าเปรม – หาดชลาทัศน์ – แก้วเส็ง – ถนนไทรบุรี, (3) บ้านป่าเปรม – ถนนนางงาม – ถนนนครใน – ถนนนครนอก และสารคดี "Let's Ride in Songkhla" 4) การศึกษาความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวมีต่อต้นแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านความแตกต่างทางลักษณะภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมมากที่สุด รองลงมาคือสถานที่ตั้งซึ่งอยู่ติดกับทะเลอ่าวไทย มี

แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทางการท่องเที่ยว สามารถเข้าถึงจุดหมายปลายทางด้วยยานพาหนะประเภทต่างๆ สิ่งที่ต้องปรับปรุงเพื่อดึงดูดใจกลุ่มนักท่องเที่ยวมากขึ้น ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ต้องกระจายข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง และปรับปรุงภาพลักษณ์ที่ดีในสายตานักท่องเที่ยว ต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยให้ที่มีประสิทธิภาพ โดยภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจเส้นทางจักรยานในระดับมาก (4.04)

Research Title	A Case Study Process Development of The Bicycle Community Design in Municipality Songkhla to Promote
Researcher	Chotipong Bunyarit, Amornrat Boonsawang and Pongsakon Jongrak
Faculty	Faculty of fine arts Songkhla Rajabhat University
Year	2016

Abstract

This research “Bicycle route development for promoting tourism in Songkhla Municipality by participation process” demonstrates problems, bicycle routes behaviors, bicycle route models for tourism community needs, bicycle route form presentation for promoting tourism in Songkhla municipality in term of infographic, and documentary to approach tourist’s satisfaction for bicycle routes and tourism in Songkhla municipality. Research tools consist of exploration, deep interview, questionnaire, information 6 analysis, descriptive statistic, conclusion, discussion, and recommendation.

The recommendation found that 1) problems and behaviors in Songkhla municipality bicycle routes. The most important problem is most bicycle riders do not have bicycle route safety. Then, bicycle routes are discontinuous way, unclear sign, and unsuitable road surface for riding bicycles. Lastly, there are little disturbance atmospheres. It’s not suitable for riding bicycle and this route is not attractive. Activity opinion learning at rest areas are talking, taking photos and eating respectively. 2) Bicycle route models learning for tourism community needs by deep interview found that Songkhla has policy “Songkhla Fantastic” in 2016 by promoting bicycle yearly. For management, they should people to promote bicycle tourism, basic structures, bicycle ways, traffic signs, and should have activities and also good atmosphere to tourist destination. Moreover, hotel business sector should comfort privilege about accommodation, food, and give more riding route information for Thai and foreigners. 3) To present bicycle route information to promoting tourism Songkhla municipality from problems learning and bicycle route models that community need consist of (1) infographic diagram with three bicycle routes such as (1) Pram’s house-Song tale park-Thai pavilion (2) Pram’s house - Chalatat Beach - Kaoseng - Sai buri road (3) Pram’s house - Nangkham road – Nakorn Nai road - Nakorn Nok road and documentary “Let’s ride in Songkhla” (4) To learn tourist satisfaction to bicycle routes for Songkhla municipality found that the most satisfied of tourists are different geography and culture. Then, nearby Thailand gulf location; there are

various tourist destinations and activities, tourism accommodation that can approach to their destination by many kinds of vehicles. Furthermore, improvements for persuading more tourist groups are public relation that has to spread throughout information, and good image for tourist sight that should have safely measure proficiently. And overall Bicycle route interest is high level (4.04)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาเส้นทางจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา โดยกระบวนการมีส่วนร่วม สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากความร่วมมือ จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการท่องเที่ยวในชุมชน ตลอดจนประชาชนทั่วไปที่แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการทำงาน

และขอขอบคุณ ผู้ให้การสนับสนุนทุนการวิจัยที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยเบิกจ่ายจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา งบประมาณแผ่นดิน (วช.) ประจำปีงบประมาณ 2557 คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

โชติพงษ์ บุญฤทธิ์ และคณะ
พฤษภาคม 2559

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 คำถามในการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยว	5
2.2 แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน	9
2.3 การท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เมืองสงขลา	11
2.4 เส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว	35
2.5 การออกแบบสื่อ	45
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	62
3.5 สรุปผล	63

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
4.1 ผลการศึกษาปัญหาและพฤติกรรมการใช้เส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา	64
4.2 การศึกษาต้นแบบเส้นทางจักรยาน เพื่อการท่องเที่ยวที่ชุมชนในเขตเทศบาลนครสงขลาที่ต้องการ	74
4.3 การนำเสนอต้นแบบเส้นทางจักรยาน สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา	77
4.4 การศึกษาความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวมีต่อต้นแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา	80
บทที่ 5 อภิปรายและสรุปผล	82
5.1 สรุปผล	82
5.2 อภิปรายผล	84
5.3 ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	85
ประวัติผู้วิจัย	89

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงชื่อโรแรมในเขตเทศบาลนครสงขลา	19
2.2 ปฏิทินท่องเที่ยวและกิจกรรมที่น่าสนใจของจังหวัดสงขลา ประจำปี 2559	24
2.3 แสดงชื่อและลักษณะมุกกล้อง	52
2.4 แสดงตัวอย่างการเขียนบทสารคดี	55
4.1 จำนวนร้อยละของเพศผู้ตอบแบบสอบถาม	65
4.2 จำนวนร้อยละของอายุผู้ตอบแบบสอบถาม	65
4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการปั่นจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา	65
4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำระหว่างการหยุดพักปั่นจักรยาน ในเขตเทศบาลนครสงขลา	66
4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสำหรับการปั่นจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา	66
4.6 ความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวมีต่อต้นแบบเส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา	81

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักของการจัดการท่องเที่ยวชุมชน	9
2.2 ขั้นตอนการให้บริการโหนดจักรยานของสายการบินไทย	13
2.3 การเตรียมความพร้อมจักรยานรอกโหนดขึ้นเครื่องของสายการบินนกแอร์	14
2.4 การติดตั้งแร็คจักรยาน (Bike Rack) สำหรับจักรยาน 2 คันพับได้ เก็บง่าย น้ำหนักเบา	15
2.5 แสดงสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีส ย่านเมืองเก่า ถนนนครนอก	16
2.6 แสดงศาลเจ้าพ่อหลักเมืองในพื้นที่ชุมชนเมืองเก่า ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	17 11
2.7 แสดงเว็บไซต์ส่งเสริมการท่องเที่ยวของเทศบาลนครสงขลา	18
2.8 แสดงป้ายสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา	18
2.9 แสดงป้ายแผนที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา	18
2.10 แสดงร้านขายขนมของฝากบนถนนนางงาม	22
2.11 แสดงเร็นผ้าสีมาแล ร้านจำหน่ายของที่ระลึกของจังหวัดสงขลา	22
2.12 แผ่นพับแสดงเส้นทางนั่งรถราง (ด้านหน้า)	23
2.13 แผ่นพับแสดงเส้นทางนั่งรถราง (ด้านหลัง)	23
2.14 กำแพงเมืองเก่าสงขลา	25
2.15 พิพิธภัณฑ์จังหวัดสงขลา	26
2.16 วัดมณีมาวาส	26
2.17 พิพิธภัณฑ์พำมะรงค์	27
2.18 ประติมากรรมพญานาคพันน้ำ	28
2.19 เจือกทอง	29
2.20 เขาตั้งกวน	30
2.21 เขาตั้งกวน	31
2.22 แก้วเส็ง	31
2.23 ท่าเรือท่องเที่ยว	32
2.24 แสดงจักรยานซิตีไบค์ (City Bike)	35
2.25 แสดงจักรยานพับ (Folding Bike)	35
2.26 แสดงจักรยานทัวร์ริง (Touring Bike)	36
2.27 แสดงจักรยานเสือภูเขา (Mountain Bike)	36
2.28 แสดงจักรยานเสือหมอบ (Road Bike)	37
2.29 แสดงเขตทางแคบ ไม่มีไหล่ทางหรือมีไหล่ทางรวมแล้วมีขนาดไม่เกิน 9.00 เมตร	38
2.30 แสดงความกว้างของช่องทางจอดรถยนต์และจักรยานรวมกันไม่น้อยกว่า 4.00 เมตร	39
2.31 ช่องจราจรสำหรับความกว้าง 3.50 เมตร (อย่างน้อย) และช่องจักรยาน กว้าง 1.50 เมตร (อย่างน้อย) บนไหล่ทางพร้อมระบบอำนวยความสะดวกภัย	39

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.32 ช่องทางจราจรจะแยกออกจากช่องทางจราจรยนต์และมีระดับผิวทางสูงกว่า และอาจจะใช้ร่วมกับทางเท้า (Slide Walk or Walk Way)	40
2.33 แสดงการติดตั้งระบบอำนวยความสะดวกของทางจักรยาน (bike Lane)	40
2.34 แสดงการติดตั้งป้ายบังคับหยุด	41
2.35 แสดงป้ายเตือนทางแยก	42
2.36 แสดงป้ายเตือนสัญญาณไฟ	42
2.37 แสดงป้ายแนะนำ	43
2.38 แสดงป้ายช่องเดินรถจักรยาน ป้ายเสริม ป้ายรถจักรยานชิดซ้าย	43
2.39 แสดงการติดตั้งป้ายพื้นที่นอกชุมชน	44
2.40 แสดงการติดตั้งป้ายพื้นย่านชุมชน	44
2.41 แสดงแบบจุดจอดจักรยานทั่วไป	45
2.42 แสดงอินโฟกราฟิกแบบอธิบายข้อมูล	46
2.43 แสดงอินโฟกราฟิกแบบรายงานผล	47
2.44 แสดงอินโฟกราฟิกแบบการเปรียบเทียบ	48
2.45 แสดงอินโฟกราฟิกแบบการเปลี่ยนแปลงของเวลา	48
2.46 แสดงอินโฟกราฟิกแบบ คำอธิบายเชิงวิชาการ	49
2.47 แสดงอินโฟกราฟิกแบบตาราง	49
4.1 การสัมภาษณ์ความคิดเห็นประชาชนทั่วไปที่ปั่นจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา	66
4.2 เส้นทางถนนนครใน	68
4.3 เส้นทางถนนนครนอก	68
4.4 เส้นทางถนนนางงาม	68
4.5 เส้นทางหลังเขาตั้งกวณ	69
4.6 เส้นทางไปสระบัว	69
4.7 เส้นทางไปกรมหลวงชุมพร	69
4.8 ถนนเส้นทางไปขึ้นแพขนานยนต์	70
4.9 ถนนเส้นเลยแพขนานยนต์	70
4.10 ปัญหาเส้นทางปั่นจักรยานบริเวณประติมากรรมหัวพญานาค	70
4.11 เส้นทางวงเวียนสวนสองทะเลและหัวพญานาค	71
4.12 เส้นทางหน้าบริเวณหน้าโรงแรมบีพีสมิทธาภิข	71
4.13 เส้นทางหน้าบริเวณหน้าโรงแรมบีพีสมิทธาภิข	71
4.14 เส้นทางย่อยไปสมิทธา	72
4.15 เส้นทางหาดชลาทัศน์	72
4.16 เส้นทางไปเก้าเส้ง	72

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.17 เส้นทางจากวงเวียนศาลาไท – สวนเสรี -ลานว่าว – สวนสองทะเล	73
4.18 เส้นทางสี่แยกถนนคนเดิน - ลานว่าว สวนสองทะเล - วงเวียนศาลาไท	73
4.19 ตัวแทนหน่วยงานผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก	74
4.20 องค์ประกอบ เส้นทางบ้านป่าเปรม – หาดชลทัศน์ – แก้วเส็ง –ถนนไทรบุรี	75
4.21 องค์ประกอบ เส้นทางบ้านป่าเปรม – ถนนนางงาม – ถนนนครใน – ถนนนครนอก	75
4.22 องค์ประกอบ เส้นทางบ้านป่าเปรม – สวนสองทะเล – ศาลาไท	76
4.23 ภาพข้อมูลต้นแบบเส้นทางจักรยานสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา	78
4.24 ภาพนิ่งจากสารคดี Let's Ride in Songkhla เพื่อนำเสนอต้นแบบเส้นทางจักรยานสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา	79
4.25 ภาพช่องทางการนำเสนอสารคดี Let's Ride in Songkhla	80

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นองค์รวม เนื่องจากทรัพยากรการท่องเที่ยวกับทรัพยากรที่ชุมชนใช้เป็นฐานการผลิตเป็นทรัพยากรเดียวกัน วัฒนธรรมธรรมชาติและสังคมเป็นตัวขับเคลื่อนเรื่องจิตวิญญาณของชุมชนในการสร้างสัมพันธ์กันภายในชุมชน และการสัมพันธ์กับภายนอก ควรจะเชื่อมโยงให้เห็นการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นองค์รวม จากการประชุมระดับโลกเรื่องสิ่งแวดล้อมโลก “Earth Summit” ในปี 2535 นับเป็นจุดเริ่มในการผลักดันความคิดเรื่อง “การพัฒนาที่ยั่งยืน” ส่งผลต่ออิทธิพลถึงการให้ความสำคัญเรื่อง การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน กระแสการพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ประการ กล่าวคือ กระแสความต้องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระแสความต้องการของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ กระแสความต้องการในการพัฒนาคนและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นความพยายามหนึ่งของการสร้างทางเลือกในการพัฒนาในประเด็นการท่องเที่ยวที่ผู้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากท่องเที่ยว และมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการพัฒนา (สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน, 2555)

ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว (2555) กล่าวว่า ในยุคปัจจุบันการแข่งขันในตลาดโลกได้ให้ความสำคัญในการนำเอาวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งในตัวผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตนจำหน่ายเพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง ซึ่งสอดคล้องกับกระแสเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) ที่กำลังมาแรง ผู้อ่านคงจะเริ่มมีคำถามในใจว่าแล้วการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คืออะไร การท่องเที่ยวแบบไหนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเทศต่างๆ ในโลกมีนโยบายอย่างไรกับรูปแบบการท่องเที่ยวดังกล่าว การท่องเที่ยวนับเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ได้นำเอาวัฒนธรรมมาเป็นจุดขายเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันและยุโรป ที่ต่างสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ เยี่ยมชมงานสถาปัตยกรรม และสัมผัสวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในประเทศนั้น โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชีย และแอฟริกา รวมถึงชื่อของที่ระลึกที่เป็นงานหัตถกรรมละงานฝีมือที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในประเทศนั้น การท่องเที่ยวในลักษณะดังกล่าว เราเรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548) ได้อธิบายว่าการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมประกอบด้วย ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์, โบราณคดี และพิพิธภัณฑ์, งานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ดั้งเดิม, ศิลปะ หัตถกรรม ประติมากรรม ภาพวาด รูปปั้น และแกะสลัก, ศาสนารวมถึงพิธีกรรมต่างๆ ทางศาสนา, ดนตรี การแสดงละคร ภาพยนตร์, ภาษา และวรรณกรรม, วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย อาหาร, ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน เทศกาลต่างๆ, ลักษณะงาน และเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้เฉพาะท้องถิ่น

ประเทศต่างๆ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในการสร้างรายได้ให้กับประเทศของตนอย่างมหาศาล จึงนำวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งในกลยุทธ์ของประเทศ เช่น

ประเทศเกาหลีได้มีการจัดตั้งหน่วยงานอิสระที่สนับสนุนภาคเอกชนในการส่งออกสินค้าวัฒนธรรมซึ่งเราจะเห็นโฆษณาการท่องเที่ยวของเกาหลีที่เน้นการสัมผัสวัฒนธรรม และเทคโนโลยี รวมถึงการโฆษณาที่แฝงในภาพยนตร์ซีรี่ส์ต่างๆ ของเกาหลี ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์ก็พยายามใช้ความหลากหลายของเชื้อชาติ เป็นจุดขายในการท่องเที่ยวเช่นกัน ภายใต้แนวคิดที่ว่า Uniquely Singapore โดยมีการฟื้นฟูแหล่งวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนสิงคโปร์เชื้อชาติจีน อินเดียและมลายูในประเทศให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับประเทศมาเลเซีย การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะเน้นความเป็นมุสลิมสำหรับนักท่องเที่ยวที่อยากสัมผัสมิติต่างๆ ของมุสลิม ยังมีประเทศอื่นๆ อีกมากมาย

ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่มีศักยภาพเพียงพอในการจัดการท่องเที่ยววัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวในภาคใต้ ซึ่งมีความหลากหลายทางด้านทรัพยากรและกิจกรรมที่สามารถดึงดูดความสนใจให้แก่นักท่องเที่ยว แต่ละจังหวัดมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์อันยาวนาน เป็นแหล่งเรียนรู้และสร้างความประทับใจได้เป็นอย่างดี เช่น เมืองสงขลาได้ปรากฏชื่อสงขลาเป็นครั้งแรกในบันทึกของพ่อค้า และนักเดินเรือชาวอาหรับ - เปอร์เซีย ระหว่าง ปี พ.ศ.1993-2093 ในนามของเมืองซิงกูร์ หรือซิง กอรา แต่ในหนังสือประวัติศาสตร์ธรรมชาติและการเมืองแห่งราชอาณาจักรสยาม ของนายกิโยลาส แชร์แวงส เรียกชื่อเมืองสงขลา ว่า "เมืองสิงขร" จึงมีการสันนิษฐานว่า คำว่า สงขลา เพี้ยนมาจากชื่อ "สิงหลา" (อ่าน สิง-หะ-ลา) หรือสิงขร เหตุผลที่สงขลา มีชื่อว่า สิงหลา แปลว่าเมืองสิงห์ โดยได้ชื่อนี้มาจากพ่อค้าชาวเปอร์เซีย อินเดีย แล่นเรือมาค้าขาย ได้เห็นเกาะหนู เกาะแมว เมื่อมองแต่ไกล จะเห็นเป็นรูปสิงห์สองตัวหมอบเฝ้าปากทางเข้าเมืองสงขลา ซึ่งสงขลาเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวและด้านการค้า เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม รวมไปถึงวิถีชีวิตเรียบง่ายที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน พร้อมด้วยภูมิประเทศที่ขนาบด้วยทะเลสาบสงขลาและอ่าวไทย เป็นจุดที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนอย่างต่อเนื่อง ในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะมีเส้นทางหลักๆ ได้แก่ ถนนนครนอก ถนนนครใน ถนนนางงาม เป็นต้น แต่ยังไม่มีความสะดวกสำหรับเส้นทางจักรยานให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งเน้นการชื่นชมบรรยากาศแบบไม่รีบเร่งนัก

การจัดเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวภายในเมืองและชนบทรูปแบบหนึ่ง มีข้อดีคือการจัดบริการทำได้ง่าย ใช้พื้นที่ในการสัญจรไม่มาก เป็นการเดินทางที่ไม่ก่อมลภาวะใดๆ ทั้งในเรื่องของเสียง ฝุ่นควัน และอากาศเป็นพิษ รวมทั้งเป็นการประหยัดพลังงาน และยังเป็นเสมือนการออกกำลังกายไปในตัว นอกจากการจัดเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวแล้ว สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ได้จัดขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นทางจักรยาน ที่จอดรถจักรยาน จุดแวะพัก ฯลฯ ก็ยังสามารถใช้รองรับระบบการคมนาคมรูปแบบอื่นๆ ได้ด้วย เช่น ใช้เป็นเส้นทางสัญจรของผู้ขี่ทั่วไปที่ไม่ใช่นักท่องเที่ยว ใช้เป็นทางลัดหรือทางสัญจรของผู้ที่ไม่ต้องการใช้รถยนต์หรือยานพาหนะอื่นๆ เป็นต้น (Oregon Department of Transportation)

จากสถิติของสมาคมจักรยานแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน พบว่า ประเทศไทยมีนักปั่นจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวที่เป็นชาวไทยประมาณ 260,000 คน โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังพบว่า นักท่องเที่ยวทั้งในกลุ่มชาวไทย และชาวต่างชาตินิยมท่องเที่ยวโดยจักรยานแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ปั่นจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวแบบวันเดียว แบบ 2 วัน คีน และแบบทริปปาย

ประมาณ 7 วัน โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติ ส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวจากแถบยุโรป เนเธอร์แลนด์ สแกนดิเนเวีย และฝรั่งเศส (สยามรัฐ, 2556)

นายฤกษ์ชัย สุวรรณโณ (สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2556) กล่าวว่า “เมื่อประมาณ ปี พ.ศ.2543 เทศบาลนครสงขลาได้จัดทำเส้นทางสำหรับจักรยาน โดยเริ่มจากบริเวณท่าแพขนานยนต์ ถนนแหลมสนอ่อน – บริเวณแยกสระบัว เพื่อให้ประชาชนได้ปั่นจักรยานออกกำลังกาย และนอกจากนี้ยังมีพื้นที่บริเวณหาดชลาทัศน์ ซึ่งได้ตีเส้นถนนเป็นช่องสำหรับให้นักท่องเที่ยวปั่นจักรยาน ชมทัศนียภาพบริเวณชายหาดอีกด้วย แต่ในปัจจุบันนี้เส้นสำหรับแบ่งเป็นช่องจักรยานได้ลบเลือนไป โดยยังไม่มีมีการปรับปรุงขึ้นมาใหม่ และยังไม่มีการสร้างเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวในบริเวณอื่นๆ เพิ่มเติม”

จากปัญหาการใช้เส้นทางเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่เทศบาลนครสงขลาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อต่อยอดพัฒนาเป็นเส้นทางจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้แก่พื้นที่เทศบาลนครสงขลา โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ กลุ่มนักปั่นจักรยานซึ่งเป็นผู้ที่มีความคุ้นเคยกับปัญหาและอุปสรรคในเส้นทางปั่นจักรยานดีที่สุด นอกจากนี้ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนอื่นๆ ทั้งผู้นำชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบในพื้นที่ ตลอดจนประชาชนที่อาศัย พ่อค้า แม่ค้า และนักท่องเที่ยว เพื่อสำรวจความต้องการด้านการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม และนำมาจัดทำเป็นรูปแบบเส้นทางจักรยาน และเผยแพร่ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบสารคดีเชิงท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาปัญหาและพฤติกรรมการใช้เส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา
- 1.2.2 เพื่อศึกษาดัชนีแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวที่ชุมชนในเขตเทศบาลนครสงขลาต้องการ
- 1.2.3 เพื่อนำเสนอต้นแบบเส้นทางจักรยานสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา
- 1.2.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวมีต่อต้นแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีกำหนดเวลา 1 ปี โดยใช้พื้นที่การศึกษาคือเขตเทศบาลนครสงขลา ทำการศึกษาปัญหาการใช้เส้นทางจักรยานในแหล่งท่องเที่ยว โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นคนในชุมชน นักปั่นที่ใช้เส้นทางจักรยานในพื้นที่จริง ภาครัฐ ภาคธุรกิจ และนักท่องเที่ยว สำหรับกำหนดรูปแบบเส้นทางจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และในขั้นสุดท้ายคือการออกแบบเป็นสื่อเพื่อนำเสนอกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดเส้นทางจักรยานนั้น

1.4 คำถามในการวิจัย

1.4.1 ปัญหาและข้อจำกัดในการกำหนดเส้นทางจักรยานสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลามืออะไรบ้าง

1.4.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดเส้นทางจักรยานสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลามือใครบ้าง

1.4.3 สิ่งดึงดูดใจบนเส้นทางจักรยานที่สนับสนุนการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลามืออะไรบ้าง

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 เส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง เส้นทางที่มีสภาพพื้นผิวหรือความลาดชันที่เหมาะสมและมีสภาพการจราจรที่ปลอดภัยต่อการขี่ท่องเที่ยวเพื่อชมวัฒนธรรม วิถีชีวิต ศึกษาศาสนา โดยพื้นที่ทั้งหมดอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลนครสงขลา

1.5.2 นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่ไม่ได้มีถิ่นฐานอยู่ในชุมชน แต่เดินทางเข้ามาเพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจในเขตเทศบาลนครสงขลา

1.5.3 กระบวนการมีส่วนร่วม หมายถึง รูปแบบ วิธีการ เพื่อให้เกิดการแสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ เกี่ยวกับการออกแบบเส้นทางจักรยานที่สนับสนุนการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้ศึกษาต้นแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวที่ชุมชนในเขตเทศบาลนครสงขลาต้องการ

1.6.3 ได้นำเสนอต้นแบบเส้นทางจักรยานสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา

1.6.4 ได้ความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวมีต่อต้นแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร เว็บไซต์ และลงพื้นที่สำรวจภาคสนาม ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลพฤติกรรมนักท่องเที่ยวต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยว แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน การท่องเที่ยวในแหล่งพื้นที่เขตเมืองสงขลา เส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว การออกแบบสื่อ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2555 : 112 - 116) ได้อธิบายเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเลือกแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

2.1.1 ความหมายของแหล่งท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ให้ความหมายของแหล่งท่องเที่ยว หรือทรัพยากรท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะเด่นสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเยี่ยมชม โดยมีปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยว 2 ปัจจัย คือ

2.1.1.1 ปัจจัยทางธรรมชาติ หมายถึง องค์ประกอบที่ธรรมชาติสร้างขึ้นมาให้มีความดึงดูดใจในการท่องเที่ยว ประกอบด้วยลักษณะภูมิประเทศ เช่น ภูเขา เนินเขา เกาะแก่งทะเล ทะเลสาบ แม่น้ำ ลำคลอง อ่างเก็บน้ำ ชายหาด แหล่งมรดก หนอง บึง หน้าผา ถ้ำ น้ำพุร้อน น้ำตก กว๊าน เป็นต้น และภูมิอากาศได้แก่ อุณหภูมิ ความกดดัน ลม ความชื้น เป็นต้น

2.1.1.2 ปัจจัยทางวัฒนธรรม หมายถึง สรรพสิ่งทั้งหลายที่มนุษย์สร้างขึ้นสามารถดึงดูดใจในการท่องเที่ยว เช่น การประกอบอาชีพ ศิลปกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี มรดกทางประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ วัดวาอาราม ศาสนสถาน สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สนามกีฬา โรงมหรสพ ศูนย์การค้า เป็นต้น

2.1.2 ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว

2.1.2.1 แหล่งท่องเที่ยวเป็นสินค้าหลักหรือผลิตภัณฑ์หลักของการท่องเที่ยวที่จะดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายมากเท่าใด ก็ยังมีนักท่องเที่ยวสนใจเดินทางเข้าท่องเที่ยวมากเท่านั้น อันจะทำให้ได้รายได้จากการท่องเที่ยวอย่างมหาศาลที่สามารถนำไปพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม

2.1.2.2 แหล่งท่องเที่ยวเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องมีบริการทางการท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว จึงก่อให้เกิดธุรกิจท่องเที่ยวขึ้น

มากมาย เช่น การขนส่ง ที่พัก อาหาร น้ำดื่ม สินค้าที่ระลึก เป็นต้น ซึ่งธุรกิจท่องเที่ยวเหล่านี้จะสร้างงานมากมายให้กับประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

2.1.2.3 แหล่งท่องเที่ยวเป็นสินค้ามรดกทางการท่องเที่ยวที่ธรรมชาติ หรือบรรพบุรุษตกทอดให้ จึงควรรู้คุณค่า รู้จักรัก และหวงแหน พร้อมทั้งอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว เพื่อให้การท่องเที่ยวสามารถสร้างงาน สร้างรายได้อย่างยั่งยืนตลอดชั่วกาลนาน และสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ชุมชน ท้องถิ่น ในแหล่งท่องเที่ยวด้วย

2.1.3 องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวเป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่รวมเอาสินค้าและบริการหลากหลาย จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 3 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

2.1.3.1 สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้อยากเดินเข้าไปท่องเที่ยวแล้วเกิดความประทับใจ อาจเป็นสิ่งที่ให้ความรู้หรือความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวย่อมมีความแตกต่างกันไปตามความต้องการและความสนใจของนักท่องเที่ยวแต่ละคน แต่ละกลุ่ม สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมี 6 อย่าง คือ

1) ทิวทัศน์หรือทัศนียภาพอันสวยงามตามธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง ทะเล น้ำตก หน้าผา บ่อน้ำพุร้อน เกาะแก่ง อุทยาน ทะเลสาบ ถ้ำ ถ้ำน้ำ ชายหาด แหลม

2) ความประทับใจจากลมฟ้าอากาศ เช่น มีอากาศบริสุทธิ์ สดชื่น อากาศเย็นสบายปลอดโปร่ง หรือไม่หนาวจัดจนเกินไป เป็นต้น

3) คุณค่าทางวัฒนธรรม เช่น เป็นสิ่งที่น่าสนใจด้านประวัติศาสตร์ หรือมรดกทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี อนุสาวรีย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สถาบันทางการเมือง สถาบันทางการศึกษา วัด หรือศาสนสถาน คู่มือเมือง กำแพงเมือง อนุสรณ์สถาน ชุมชนโบราณ เป็นต้น

4) วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชน เช่น มีขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปกรรม งานเทศกาลหรืองานประเพณี การละเล่นพื้นบ้าน การละเล่นพื้นเมือง การทำนา เป็นต้น

5) สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เช่น สวนสนุก สวนสัตว์ โรงละคร ชีวิตยามราตรี โรงแรมหรู สนามกีฬา สถานเริงรมย์ การแสดงต่างๆ ศูนย์การค้า สนามกอล์ฟ โบว์ลิง สนามเทนนิส สวนพฤกษศาสตร์ สวนหย่อม ศูนย์สุขภาพอนามัย สวนสาธารณะ เป็นต้น

6) กิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น การเดินป่า การขี่ช้าง การดูนก การปีนเขา การเที่ยวถ้ำ การเที่ยวน้ำตก การล่องแพ การพายเรือ การดำน้ำ การชมสวนดอกไม้ การขี่จักรยาน เป็นต้น

2.1.3.2 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยมีเส้นทางหรือเครือข่ายคมนาคมที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและปลอดภัย ซึ่งการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจะต้องพิจารณาใน 6 ด้าน คือ

1) ประเภทของการคมนาคมขนส่ง ที่จะให้บริการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การขนส่งประเภทใดเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยววันนั้นๆ จึงจะเหมาะสม หรือจะใช้การขนส่งหลายประเภทรวมกันไป เช่น การขนส่งด้วยรถยนต์ การขนส่งด้วยรถไฟ การขนส่งด้วยเรือ การขนส่งด้วยเครื่องบิน เป็นต้น

2) เส้นทาง การขนส่งเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาถึงสภาพการเดินทาง ความสะดวกสบาย ความรวดเร็ว ความปลอดภัย และความมีมาตรฐานดีในระดับสากล

3) การคมนาคมขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาถึงจำนวนที่เพียงพอ มีคุณภาพและมาตรฐาน ตลอดจนความสะดวกสบายและรวดเร็ว ความปลอดภัย

4) แบบแผนการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยพิจารณาถึงยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ ทั้งกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ ทั้งการเดินทางของนักท่องเที่ยวแบบส่วนตัวและแบบครอบครัว

5) บริเวณที่อำนวยความสะดวกให้แก่ยานพาหนะ เช่น สถานีขนส่งที่จอดรถ ที่ล้างรถ ที่ซ่อมแซมบำรุงรักษารถ เป็นต้น

6) ปัญหาการจราจรที่อาจเกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาถึงปัญหาการจราจรที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ปัญหาที่จอดรถ ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาเรื่องเสียงรบกวนนักท่องเที่ยว ปัญหาอากาศเป็นพิษ เป็นต้น

2.1.3.3 สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยววันนั้นๆ อย่างประทับใจ เพื่อให้นักท่องเที่ยวอยากจะทำท่องเที่ยววันขึ้น หรือกลับมาเที่ยวในโอกาสหน้า ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญในแหล่งท่องเที่ยวมี 4 ด้าน คือ

1) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย สถานที่จำหน่ายบัตรเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว สำนักงานที่ทำการของแหล่งท่องเที่ยว ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ที่พักนักท่องเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะ ศาลาหรือซุ้มนั่งคอย ร้านค้า ร้านอาหาร เป็นต้น

2) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริการในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ซุ้มประตูทางเข้า ป้ายเครื่องหมาย ลานกิจกรรม สวนหย่อม กระถาง และที่ปลูกต้นไม้ ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ ระบบส่องสว่าง ระบบน้ำใช้ ระบบกำจัดของเสีย/น้ำเสีย ระบบกำจัดมูลฝอย รั้ว กำแพง สะพาน ชั้บบันได เป็นต้น

3) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ความปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายในแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุในแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยจากพิษและสัตว์ภายในแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยจากการหลงทางภายในแหล่งท่องเที่ยว และความปลอดภัยจากธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว

4) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านป้ายในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ป้ายต้อนรับนักท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ป้ายแผนที่แสดงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายแผนที่แสดงจุดที่น่าชมของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายชี้ภายในแหล่งท่องเที่ยว ป้ายสื่อความหมาย ป้ายเตือนอันตรายนักท่องเที่ยว ป้ายประกาศอื่นๆ ที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวทราบ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว (รวิวรรณ โปรรุ่งโรจน์, 2558 : 68 - 70) กล่าวว่า ลักษณะเด่นและการให้บริการทางการท่องเที่ยว ณ สถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว (Characteristics of Destination and Service – relate Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความน่าสนใจ และสามารถดึงดูดใจของจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย

1) สถานที่ตั้งจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว โดยสถานที่ดังกล่าวจะมีลักษณะเด่นที่น่าดึงดูดใจ ตัวอย่างเช่น จังหวัดภูเก็ตมีสถานที่ตั้งอยู่ใกล้กับทะเลอันดามันที่มีความสวยงาม และจังหวัดเชียงใหม่ที่ตั้งอยู่ในบริเวณเทือกเขาสูงที่มีอากาศดี เป็นต้น

2) ความง่ายในการเข้าถึงจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวด้วยยานพาหนะ ประเภทต่างๆ ซึ่งเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก เช่น มีสายการบินที่บินตรงไปถึง หรือมีรถไฟที่สามารถเดินทางไปถึงได้ง่าย เป็นต้น

3) ความแตกต่างทางด้านลักษณะทางภูมิศาสตร์ และ/หรือลักษณะทางวัฒนธรรม ระหว่างจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว กับสถานที่ที่เป็นภูมิลำเนาหรือสถานที่อยู่อาศัยปกติ ของนักท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาในภูมิภาคที่มีอากาศร้อนมักจะต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวในสถานที่ที่มีอากาศเย็น เป็นต้น

4) มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ เกี่ยวกับสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว กล่าวคือ สามารถกระจายข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง สมบูรณ์ และสามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้

5) ในกรณีที่จุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวตั้งอยู่ในต่างประเทศ จะต้องมียุทธศาสตร์และกระบวนการในการขออนุญาตเข้าเมือง และการตรวจคนเข้าเมืองที่สะดวกต่อนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ เช่น นักท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องขอวีซ่า (visa) เพื่อเดินทางเข้าประเทศ หรือในกรณีที่จำเป็นต้องขอวีซ่า ก็จะมีกระบวนการที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เป็นต้น

6) มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทางบริการท่องเที่ยว (good tourism services and facilities) เช่น ที่พัก ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก ที่มีคุณภาพ มีความหลากหลาย และเพียงพอแก่นักท่องเที่ยว

7) มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นต้น

8) มีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาของนักท่องเที่ยว เช่น เป็นสถานที่ที่ปลอดภัย และสะอาด เป็นต้น

9) มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดการมีส่วนร่วมจากการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวทางในการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วม การออกแบบต้นแบบเส้นทางจักรยาน โดยใช้แนวคิดเรื่องผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนของ (พิมพ์ระวี โรจนรุ่งสัจด์, 2553 : 37 - 41) ดังนี้

โดยทั่วไปแล้ว ผู้ที่มีส่วนร่วมหลักในการดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชนนั้นมี 4 ภาคส่วนคือ 1) ชุมชน 2) หน่วยงานภาครัฐ 3) ภาคธุรกิจ 4) นักท่องเที่ยว และทุกภาคส่วนควรได้รับประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งร่วมคิดถึงแนวทางแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาร่วมกันดังภาพ ต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักของการจัดการท่องเที่ยวชุมชน
ที่มา : (พิมพ์ระวี โรจนรุ่งสัจด์, 2553 : 37)

ในการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวชุมชน ควรระบุให้ชัดเจนว่าใครคือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และในลักษณะหรือรูปแบบใด ผู้ที่ควรจะมีหรืออาจจะมีส่วนร่วมได้หากจะแจ่มแจ้งโดยละเอียดขึ้นกว่ารูปภาพข้างต้น อาจจะพิจารณาภาคส่วนต่างๆ เช่น องค์กรที่มีความเกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น องค์กรทางด้านวัฒนธรรม องค์กรทางด้านสิ่งแวดล้อม หรือองค์กรภาครัฐในท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีองค์กรใดบ้าง เป็นต้น นอกจากนี้วิธีการที่เราสามารถจะระบุผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องก็สามารถทำได้โดยวิธีการต่างๆ เช่น สอบถามพูดคุยกับชุมชน อ่านจากเอกสารรายงานที่มีอยู่ และอาจจะหาบุคคลหรือองค์กรที่สนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ ต่อจากนั้นก็สมารถดำเนินการสร้างเครือข่ายของชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเบื้องต้น และควรมีการจัดประชุมกลุ่มผู้ที่จะร่วมดำเนินการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อที่จะหารือ เพื่อมีการเพิ่มเติมบุคคลที่อาจจะเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งไม่ได้อยู่ในกลุ่มแรก หรือสอบถามว่าใครมีส่วนเกี่ยวข้องและใครควรจะมีส่วนเกี่ยวข้องเมื่อเกิดความชัดเจนขึ้นซึ่งอาจมีการขับเคลื่อนในรูปแบบขององค์กรทางด้านการท่องเที่ยว อันจะเกิดความชัดเจนว่าใครคือผู้นำหรือกลุ่มผู้นำหลักในการจัดการการท่องเที่ยว และจะมีกระบวนการให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงอย่างไร รวมทั้งระบบการกระจายผลประโยชน์และรายได้สู่ชุมชนควรเป็นลักษณะใด และการต้อนรับนักท่องเที่ยวจะเป็นอย่างไร เมื่อมีกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องที่ชัดเจน งานต่างๆ ที่จะดำเนินต่อมาก็จะชัดเจนยิ่งขึ้น

วิธีการในการที่จะนำผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม การให้ข้อมูลและนำผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวให้เข้ามามีส่วนร่วมนั้นเป็นเรื่องที่ซับซ้อน และต้องใช้เวลามาก แต่หากสามารถทำได้ จะทำให้เกิดการทำงานร่วมกันในแนวทางที่มีระบบ ความแตกต่างของแต่ละ

กลุ่มนั้นหากได้รับการจัดการหรือบูรณาการอย่างดีแล้ว กระบวนการการศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องนี้สามารถมุ่งประเด็นไปที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักๆ ก่อน เช่น อาจดำเนินการเพื่อให้ข้อมูลแก่ชุมชน ผู้ที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมหลัก และสร้างการสนับสนุนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงขึ้น วิธีการที่จะปรึกษาขอคำแนะนำ ความคิดเห็นหรือขอความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นมีได้หลายวิธี ควรที่จะเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุดในสภาวะแวดล้อมของชุมชนนั้นๆ รวมทั้งพิจารณาบุคลากรที่มีอยู่ รวมถึงงบประมาณที่มีและวิธีการบางวิธีนั้นเป็นการขอความเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยรวม บางวิธีจะเป็นเพียงเฉพาะกลุ่มและเจาะจงวิธีการนั้นมีหลายวิธีไม่จำกัดตัวอย่างเช่น

- 1) การประชุมชุมชน
- 2) การสัมภาษณ์โดยรวม
- 3) สัมภาษณ์เฉพาะกลุ่มคน
- 4) การจัดนิทรรศการแก่สาธารณชน ซึ่งมีการแสดงวัฒนธรรมและเอกสารข้อมูล
- 5) การตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา
- 6) การจัดประชุมผ่านสื่อเพื่อขอความเห็น
- 7) การเขียนโครงการเสนอเพื่อให้พิจารณา
- 8) การหาข้อมูลทางโทรศัพท์ และเก็บข้อมูลภาคสนาม
- 9) การเปิดขอความเห็นจากประชามติ
- 10) การจัดสัมมนาหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 11) การแสดงความคิดเห็นจากผู้ที่อยู่อาศัยในสถานที่นั้นๆ
- 12) การร่างภาพเพื่อให้เกิดความเข้าใจ (Visual mapping)
- 13) การมีภาพวาดและภาพถ่ายให้เป็นตัวอย่าง

ในการระดมความเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนั้นอาจมีการหารือ หรือนำผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการศึกษา และมีประสบการณ์ในด้านการศึกษาเพื่อให้คำปรึกษาเรื่องเทคนิควิธีการมาช่วยเหลือได้ แต่ควรคำนึงถึงการมีชุมชนเข้าร่วมนอกเหนือจากกลุ่มผู้ที่บริหารงานหรือผู้เชี่ยวชาญเป็นสำคัญ เพราะบางครั้งกลุ่มชุมชนก็สามารถเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศที่ดีและทำให้เกิดมุมมองใหม่ๆ ที่น่าสนใจได้

ปัจจุบันมีองค์กรที่เข้มแข็ง ซึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มของคนรักเมืองสงขลาก่อตั้งเป็นภาคีคนรักเมืองสงขลา แสดงถึงกระบวนการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาชุมชนได้อย่างชัดเจน

ภาคีคนรักเมืองสงขลาก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2552 โดยการรวมตัวของบุคคลหลายฝ่าย ผู้รักและเห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณีของสงขลาที่มีความหลากหลาย มีลักษณะเฉพาะที่บ่งบอกความเป็น “สงขลา” ซึ่งเห็นได้จากบ้านเรือนที่อยู่อาศัย อาหารการกิน ประเพณีต่างๆ ตลอดจนวิถีชีวิตของผู้คนบนแผ่นดินอันงดงามที่ผสมผสานวัฒนธรรมไทย จีน มลายู และวัฒนธรรมตะวันตกด้วยกันอย่างลงตัวมากกว่า 100 ปี จนเป็น “เอกลักษณ์และเสน่ห์ของเมืองสงขลา”

จากการพบปะพูดคุยของกลุ่มภาคีคนรักเมืองสงขลา สรุปได้ว่า เสน่ห์ของเมืองสงขลา กำลังถูกทำลายจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากหาดทรายชายทะเล อาคารบ้านเรือน

ในย่านถนนนครนอก ถนนนครใน และถนนนางงาม หลายแห่งอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรม ซึ่งอาหารท้องถิ่น ทั้งอาหารไทย อาหารจีน อาหารมุสลิม ซึ่งเป็นอาหารคู่บ้านคู่เมืองกำลังถูกแทนที่ด้วยอาหารจานด่วนตามกระแสนิยม การพักผ่อนหย่อนใจของผู้คนห่างไกลจากวัฒนธรรมชุมชนอย่างที่เคยมีมา

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นความท้าทายที่ชาวสงขลาต้องตระหนัก และร่วมมือกัน อนุรักษ์สภาพแวดล้อม วิถีชีวิต วัฒนธรรม ที่มีลักษณะเฉพาะของความเป็น “ท้องถิ่นสงขลา” ไว้ และเห็นว่าการแก้ไขปัญหาคือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นต้องมาจากความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน และที่สำคัญที่สุดคือชาวสงขลาผู้เป็นเจ้าของพื้นที่ทุกคนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาฟื้นฟูเมืองเก่าสงขลาอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม เพื่อให้สงขลาเป็นเมืองที่น่าอยู่อาศัย น่าท่องเที่ยว และน่าศึกษาหาความรู้ นำความสุข และความมั่งคั่งมาสู่ผู้คนในบ้านเมืองนี้ ตลอดจนแขกผู้มาเยี่ยมเยือน (ภาคีคนรักเมืองสงขลา, 2556 : 172 - 173)

2.3 การท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เมืองสงขลา

ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อการศึกษาตามแนวคิดเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว (รวีวรรณ โปรรุ่งโรจน์, 2558 : 68 - 70) กล่าวว่า ลักษณะเด่นและการให้บริการทางการท่องเที่ยว สถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว (Characteristics of Destination and Service - relate Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความน่าสนใจและดึงดูดใจของจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวประกอบด้วย สถานที่ตั้งจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว ความง่ายในการเข้าถึงจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว ความแตกต่างทางด้านลักษณะทางภูมิศาสตร์ และ/หรือ ลักษณะทางวัฒนธรรม มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทางการท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีภาพลักษณ์ที่ดี ในสายตาของนักท่องเที่ยว และมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดแต่ละประเด็นที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเพื่อการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เมืองสงขลา ดังนี้

2.3.1 สถานที่ตั้งจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว

สดใส ชันติวรพงศ์ (2556 : 12 - 13) ได้กล่าวว่า สงขลาเป็นเมืองที่มีภูมิทัศน์สวยงาม ตั้งอยู่บนแหลมยื่นยาวไปในทะเล ฝั่งตะวันออกมีแหลมสมิหลาหาดทรายขาวสะอาด ไกลออกไปไม่มากนักมีเกาะหนู เกาะแมว สัญลักษณ์ของเมืองสงขลา ตั้งเด่นเป็นสง่าอยู่กลางทะเล อ่าวไทยฝั่งตะวันตกจดทะเลสาบสงขลา ซึ่งงดงามทั้งทางกายภาพ เป็นแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ และเป็นเส้นทางการค้ามาแต่โบราณ ส่วนกลางเมืองนั้นเป็นที่ตั้งของเนินเขาอ้อมๆ คือเขาน้อยกับเขาตั้งกวน แหล่งพักผ่อนหย่อนใจและเป็นจุดที่ชมทัศนียภาพเมืองสงขลาได้โดยรอบ นอกจากนี้ สงขลายังเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานและมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่ง

ผสมผสานวัฒนธรรมไทย จีน และมุสลิมได้อย่างกลมกลืน ย่านเมืองเก่าสงขลาเป็นที่ตั้งของศาลเจ้า วัด และมัสยิด คนไทย คนจีน และมุสลิม ต่างพึ่งพาอาศัยกันฉันพี่น้อง

ในด้านสถาปัตยกรรมนั้น อาคารบ้านเรือนหลายหลังมีลักษณะเป็นอาคารทรงจีน ตั้งเดิม อาคารแบบจีนผสมตะวันตก ตั้งเรียงรายอยู่ 2 ฝากถนนนครใน – นครนอก และเรือนไทย ปักขีโต้ก็ยังมีให้เห็นอยู่ในย่านถนนนางงาม อาคารเหล่านี้มีผู้อยู่อาศัยมาจนถึงปัจจุบัน

วัฒนธรรมการบริโภคของคนในย่านเมืองเก่ามีทั้งอาหารไทย อาหารจีน อาหารมุสลิม และได้มีการผสมผสาน ดัดแปลง จนเกิดตำรับอาหารใหม่ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของย่านเมืองเก่า อาหารที่ขึ้นชื่อได้แก่ ข้าวมันแกวไก่สงขลา หมูค่อง หมูสตู แกงห้องไก่ ไช้ครอบ เต้าคั่ว ขนมหวั๊ก เป็นต้น

สงขลาเคยเป็นเมืองท่า เป็นศูนย์กลางการค้ามีการติดต่อค้าขายทางเรือโดยตรงกับกรุงเทพฯ สิงคโปร์ และหัวเมืองรอบลุ่มทะเลสาบ เช่น นครศรีธรรมราช พัทลุง เป็นต้น สงขลาจึงเป็นศูนย์กลางความมั่นคงทางเศรษฐกิจก่อนที่จะมีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมใหม่ๆ เช่น ทางรถไฟ และทางรถยนต์จากกรุงเทพฯ มายังภาคใต้ โดยมีหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางการคมนาคมแห่งใหม่ หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 บทบาททางการค้าของสงขลาจึงลดน้อยลงไป แต่ยังคงสำคัญในฐานะศูนย์กลางทางราชการและการศึกษาของภาคใต้

2.3.2 ความง่ายในการเข้าถึงจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวด้วยยานพาหนะ

นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังจังหวัดสงขลาด้วยบริการขนส่งสาธารณะและรถยนต์ส่วนบุคคล ผู้วิจัยเจาะจงศึกษาการเดินทางจากกรุงเทพฯ มายังจังหวัดสงขลาโดยเฉพาะ โดยมีรายละเอียดของการเดินทางแต่ละรูปแบบ ดังนี้

2.3.2.1 จักรยานกับการขนส่งสาธารณะ นักท่องเที่ยวสามารถใช้จักรยานควบคู่กับการขนส่งสาธารณะ (นวพร เลาสวัสดิ์, 2558 : 24 - 25) พบว่า

1) BTS สามารถซื้อตั๋วโดยสารในราคาปกติตามเส้นทาง ขณะที่นำจักรยานขึ้นบันไดเลื่อนเวลารถบนชั้นบันได ควรกำแบกรถหน้าไว้ให้มั่นคงจะได้ไม่ถอยลงมาชนผู้ขึ้น (จักรยานขนาดเล็ก และรถพับ สามารถนำขึ้นลิฟท์ได้) เมื่อซื้อตั๋วเรียบร้อยแล้วต้องติดต่อ րภ. หรือพนักงาน เพื่อนำบัตรโดยสารแตะที่ประตูทางเข้า พร้อมทั้งเปิดประตูพิเศษ (ขาออกก็เช่นกัน) เมื่อนำรถร่วมขบวนอนุญาตให้เข้าเฉพาะหัวขบวนหรือท้ายขบวนเท่านั้น

2) MRT รถไฟใต้ดินอนุญาตเฉพาะจักรยานขนาดกะทัดรัดที่พับได้ เพื่อไม่ให้กีดขวางผู้โดยสารท่านอื่นและป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ เมื่อบันมาถึงสถานีต้องพับจักรยานให้เรียบร้อยก่อนลงบันได ซื้อตั๋วโดยสารเสร็จนำจักรยานวางไว้หน้าประตูพิเศษ แล้วเอาตั๋วโดยสารแตะที่ประตูอัตโนมัติ จากนั้นเจ้าหน้าที่จะเปิดประตูให้ผ่านเข้าไป (ขาออกก็เช่นกัน) ระหว่างรอควรรยืนอยู่หัวหรือท้ายขบวน เพราะด้านในจะมีที่วางสำหรับวางจักรยานพอดี เมื่อเข้าไปแล้วควรจับจักรยานให้มั่นเพื่อความปลอดภัย

3) แอร์พอร์ต เรล ลิงค์ อนุญาตเฉพาะจักรยานพับเท่านั้น ส่วนการเข้าออกสถานีให้ปฏิบัติตามวิธีเดียวกับรถไฟใต้ดิน และควรยืนรอที่หัวหรือท้ายขบวน เพราะด้านในจะมีที่วางสัมภาระขนาดใหญ่ สามารถนำจักรยานไปวางได้

2.3.2.2 เครื่องบิน มีเที่ยวบินไปกลับระหว่างกรุงเทพฯ – หาดใหญ่ทุกวัน จากสายการบินต่างๆ ดังนี้

1) บริษัทการบินไทย จำกัด สามารถโทร. 1566, 0-2280-0060, 0-2628-2000 หรือ www.thaiairways.com หรือสำนักงานหาดใหญ่ โทร. 0-7424-5851-2, 0-7423-3433

2) สายการบินนกแอร์ โทร.1318 หรือ www.nokair.co.th

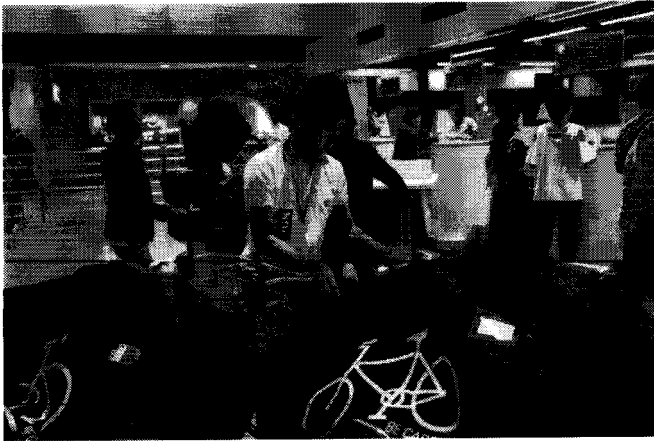
3) สายการบินแอร์เอเชีย โทร.0-2515-9999 หรือ www.airasia.com

สายการบินมีการให้บริการโหลดจักรยานขึ้นเครื่องโดยมีกฎกติกาที่แตกต่างกัน นักบินควรศึกษาข้อมูลและเตรียมอุปกรณ์ เช่น กระเป๋าใส่จักรยาน เพื่อความสะดวกในการเดินทาง

ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการให้บริการโหลดจักรยานของสายการบินไทย
ที่มา : (www.bkkwheels, 2558)

สามารถโหลดจักรยานไปพร้อมกับสัมภาระได้ โดยผ่านเคาน์เตอร์เช็คอินของสายการบินนกแอร์ที่สนามบิน โดยเตรียมพร้อมด้วยการแพ็คจักรยานให้มิดชิด ปล่อยลมยางให้หมดทั้งสองล้อ ใส่ถุงกันกระแทกหรือกล่องแพ็คให้เรียบร้อย นำมาโหลดพร้อมยกเว้นค่าธรรมเนียมการโหลดจักรยานจำนวน 200 บาท สำหรับช่วงโปรโมชั่นเท่านั้น (สุวิมล ศิริฤดีภรณ์ และคณะ, 2557 : 13)

ภาพที่ 2.3 การเตรียมความพร้อมจักรยานรือโหลดขึ้นเครื่องของสายการบินนกแอร์
ที่มา : (www.group.wunjun, 2558)

มีบริการขนส่งจากสนามบินหาดใหญ่เพื่อเดินทางต่อมายังเมืองสงขลา ได้แก่ รถตู้สิมูชิน ค่าโดยสารคนละ 100 บาท ซื้อตั๋วได้ที่เคาน์เตอร์ตรงช่องประตูผู้โดยสารขาเข้าภายในประเทศ จากนั้นส่งทางตัวให้คนขับรถเมื่อไปถึง รถแก่งสิมูชิน Altis ค่าบริการคันละ 300 บาท ไปส่งตามระยะทาง ในหาดใหญ่คิดค่าบริการ 300 บาท มีบริการตลอดจนกว่าไม่มีไฟลท์บิน ซื้อตั๋วเคาน์เตอร์เดียวกับรถตู้ รถแท็กซี่มิเตอร์ คิดราคาเหมา 200-250 บาท สามารถโทรนัดเวลาก่อนได้ ตั้งแต่ก่อนขึ้นเครื่องที่กรุงเทพฯ โทร.0-7425-7281 รถสองแถว ราคาคนละ 20 บาท และหยุดให้บริการเวลา 6 โมงเย็น เดินทางจากจากสนามบินหาดใหญ่โดยใช้เส้นทางถนนลพบุรีราเมศวร์ ระยะทางประมาณ 40 กิโลเมตร

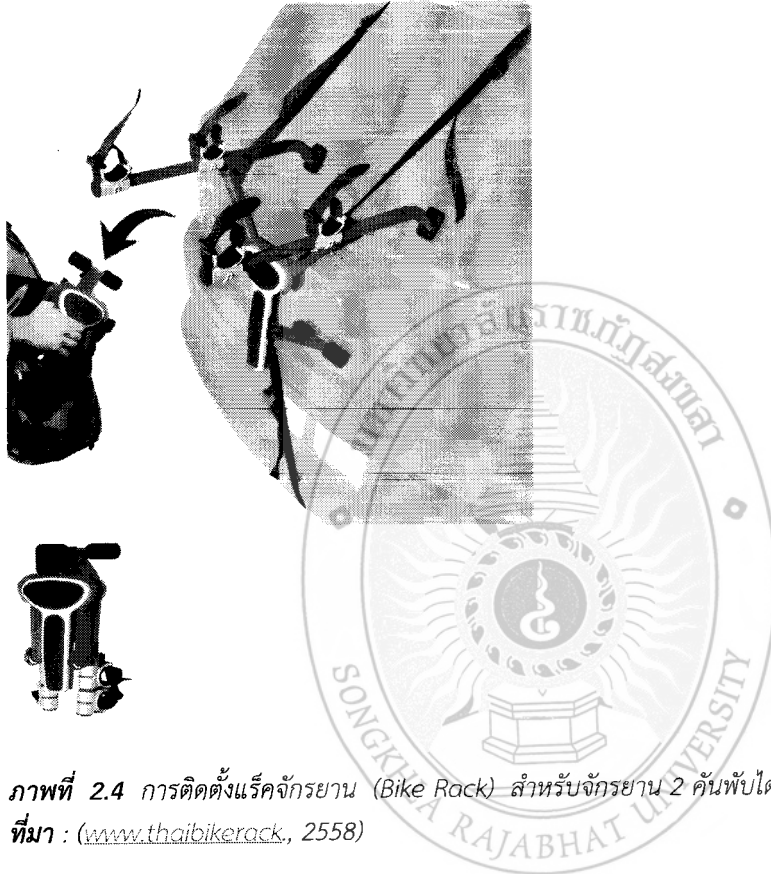
2.3.2.3 รถไฟ โดยการรถไฟแห่งประเทศไทย เปิดบริการเดินรถระหว่าง กรุงเทพฯ - หาดใหญ่ทุกวัน ทั้งรถด่วนและรถเร็ว สอบถามรายละเอียดได้ที่ หน่วยบริการเดินทาง โทร. 1690, 0-2223-7010, 0-2223-7020 หรือ www.railway.co.th หรือที่สถานีรถไฟหาดใหญ่ โทร. 0-7424-3705, 0-7423-8005

สามารถนำจักรยานทุกประเภทพร้อมขบวนได้ โดยเสียค่าใช้จ่ายคันละ 90 บาท ซึ่งจักรยานจะถูกนำไปไว้ในตู้สัมภาระส่วนแบบพับได้วงล้อไม่เกิน 20 นิ้ว นำติดตัวขึ้นขบวนรถได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ควรสอบถามเจ้าหน้าที่ก่อนขึ้นว่าตู้สัมภาระอยู่หัวหรือท้ายขบวน สำหรับเส้นทางรถไฟที่ไม่มีตู้สัมภาระ ติดต่อสอบถามค่าระวางสัมภาระชุมทางหาดใหญ่ โทร.0-7424-3038 และ0-7486-4511 เดินทางจากชุมทางหาดใหญ่เข้าสู่เขตเทศบาลนครสงขลา โดยใช้เส้นทางถนนลพบุรีราเมศวร์ ประมาณ 28.7 กิโลเมตร หากใช้เส้นทางถนนกาญจนวนิช ระยะทางประมาณ 27.5 กิโลเมตร

2.3.2.4 รถทัวร์ บริษัทขนส่ง จำกัด มีรถโดยสารประจำทาง กรุงเทพฯ - หาดใหญ่ และกรุงเทพฯ - สงขลาบริการทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ 13 ชั่วโมง สอบถามเพิ่มเติมติดต่อขนส่งสายใต้ โทร. 0-2435-1199-200 (ปรับอากาศ) และ โทร. 0-2434-5557-8 (รถธรรมดา) หรือ www.transport.co.th หรือหาดใหญ่สามารถติดต่อโดยตรงบริษัท ขนส่ง จำกัด โทร. 0-7423-2789, 0-7423-2404 บริษัทปิยะทัวร์ จำกัด โทร. 0-7442-8972 บริษัทไทยเดินรถ จำกัด

โทร. 0-7442-9525 ยังไม่มีกติกาค่าบริการจักรยานที่ชัดเจน โดยส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับพนักงานผู้ให้บริการที่จะคิดค่าระวางสินค้า

2.3.2.5 รถยนต์ สามารถขับรถยนต์ส่วนบุคคลจากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงหมายเลข 4 ผ่านประจวบคีรีขันธ์ - ชุมพร-ราชบุรีธานี - นครศรีธรรมราช - พัทลุง - สงขลา รวมระยะทาง 950 กิโลเมตร โดยติดตั้งแร็คจักรยาน (Bike Rack) สำหรับยึดจักรยานไว้ภายนอกรถได้

ภาพที่ 2.4 การติดตั้งแร็คจักรยาน (Bike Rack) สำหรับจักรยาน 2 คันพบได้ ง่ายๆ น้ำหนักเบา
ที่มา : (www.thaibikerack.com, 2558)

2.3.3 ความแตกต่างทางด้านลักษณะทางภูมิศาสตร์ และ/หรือลักษณะทางวัฒนธรรม

จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่าง ระหว่างละติจูดที่ 617 - 756 เหนือ ลองจิจูด 100 01-101 06 ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย 4 เมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางรถไฟ 947 กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดิน 950 กิโลเมตร จังหวัดสงขลามีพื้นที่ 7,765.323 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,853,249 ไร่ มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 27 ของประเทศ และใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของภาคใต้ รองจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช มีอาณาเขตทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดพัทลุง ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี รัฐเคดาห์ และรัฐเปอร์ลิสของประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันออกติดต่อกับอ่าวไทย ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล

ภูมิอากาศของจังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมเมืองร้อน มีลมมรสุมพัดผ่านประจำทุกปี คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงกลางเดือน

มกราคม และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม จากอิทธิพลของลมมรสุมดังกล่าว ส่งผลให้มีฤดูกลางเพียง 2 ฤดู คือ 1) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนกรกฎาคม ซึ่งจะเป็นช่วงที่ว่างของลมมรสุมจะเริ่มตั้งแต่หลังจากหมดมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือแล้ว อากาศจะเริ่มร้อนและอากาศจะมีอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน แต่อากาศจะไม่ร้อนมากนักเนื่องจากตั้งอยู่ใกล้ทะเล 2) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนมกราคม จังหวัดสงขลามีฝนตกทั้งในช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ แต่ในช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนตกชุกมากกว่า เนื่องจากพัดผ่านอ่าวไทย ส่วนลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จะถูกเทือกเขาบรรทัดปิดกั้นทำให้ฝนตกน้อยลง

ในปี 2545 จังหวัดสงขลามีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรวมตลอดปี 1,399.1 มิลลิเมตร จำนวนฝนตก 142 วัน ฝนตกมากที่สุดในช่วงเดือนพฤศจิกายน วัดได้ 503.4 มิลลิเมตร ฝนตกน้อยที่สุดในเดือนกุมภาพันธ์ วัดได้ 1.5 มิลลิเมตร อุณหภูมิเฉลี่ย 28.28 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยทั้งปี 36.6 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2544 อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยทั้งปี 23.0 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2545 ความชื้นสัมพัทธ์ 78.49% (สำนักงานหอการค้าจังหวัดสงขลา, 2558)

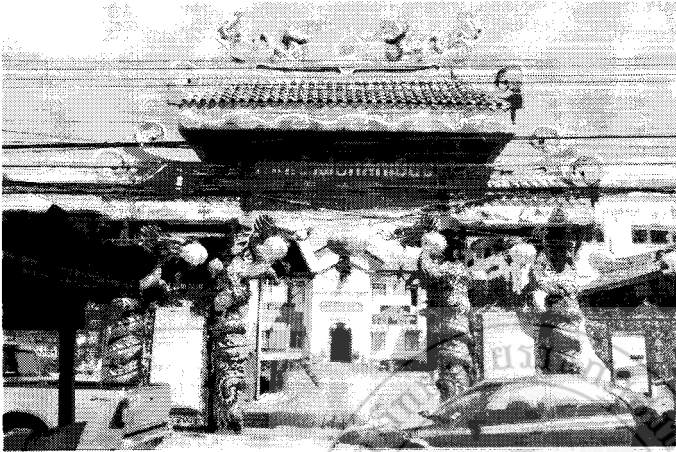
อิศรัฎฐ์ รินไธสง และคณะ (2552) ได้วิเคราะห์หาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในย่านเมืองเก่าสงขลา พบว่า ย่านเมืองเก่าสงขลามีจุดแข็งของศักยภาพด้านพื้นที่ ดังนี้

1) เป็นแหล่งสถาปัตยกรรมโบราณ เนื่องจากในพื้นที่ชุมชนเมืองเก่าเป็นแหล่งมีชาวจีนอาศัยอยู่หนาแน่นจึงทำให้ลักษณะการสร้างบ้านเรือนของคนในชุมชนล้วนแสดงอิทธิพลของวัฒนธรรมจีนที่ผสมผสานอยู่อย่างเห็นได้ชัด อีกทั้งการที่ชุมชนเมืองเก่าเป็นเมืองท่าสำคัญในการติดต่อค้าขายกับต่างชาติมาตั้งแต่อดีตทำให้เกิดการรับวัฒนธรรมต่างๆ จากต่างชาติส่งผลให้เกิดการพัฒนาบ้านเรือนเป็นแบบตึกทรงจีนผสมฝรั่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากหลักฐานทางโบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนบ้านเรือนของคนในชุมชนที่มีลักษณะเด่นของรูปแบบ (Style) สถาปัตยกรรมทั้งแบบจีนและแบบฝรั่ง

ภาพที่ 2.5 แสดงสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีส ย่านเมืองเก่า ถนนนครนอก
ที่มา : (โชติพงษ์ บุญฤทธิ์, 2558)

2) มีศาลหลักเมืองที่ศักดิ์สิทธิ์ ที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือและสักการบูชา เนื่องจากชุมชนเมืองเก่า บริเวณถนนนางงาม เป็นที่ตั้งของวัดและศาลเจ้าที่สำคัญซึ่งประชาชนในพื้นที่ให้ความเคารพนับถือและสักการบูชา เพราะเชื่อว่ามี ความศักดิ์สิทธิ์และคุ้มครองดูแลผู้คน ดังจะเห็นได้จากการจัดงานฉลองวันคล้ายวันเกิดของเจ้าพ่อหลักเมืองในเดือนกรกฎาคม

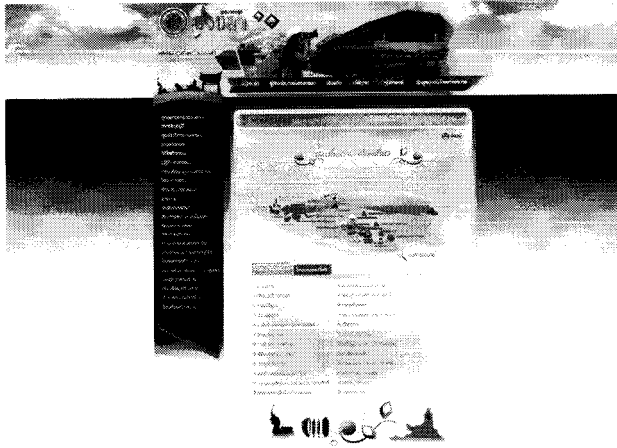
ภาพที่ 2.6 แสดงศาลเจ้าพ่อหลักเมืองในพื้นที่ชุมชนเมืองเก่า ตำบลบ่อয়ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ที่มา : (โชติพงษ์ บุญฤทธิ์, 2558)

3) มีประเพณีของชาวจีนที่มีความเป็นเอกลักษณ์ ชาวชุมชนเมืองเก่าส่วนใหญ่ มีเชื้อสายจีนทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชน จึงยึดมั่นตามแบบแผนขนบธรรมเนียมประเพณีจีนเป็นส่วนสำคัญในชีวิต แต่ที่บ้านจะมีหิ้งบูชาบรรพบุรุษในบ้านและมีพระภูมิเจ้าที่ในบ้าน จะเคร่งครัดตามแบบจีน ที่เห็นได้ชัดคือการไหว้เจ้า เทศกาลตรุษจีน และมีเทศกาลตามความเชื่อที่จะต้องถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติทุกปี เพื่อขอพรจากเทพเจ้าให้นำความสุขและโชคลาภแก่ครอบครัว เป็นต้น

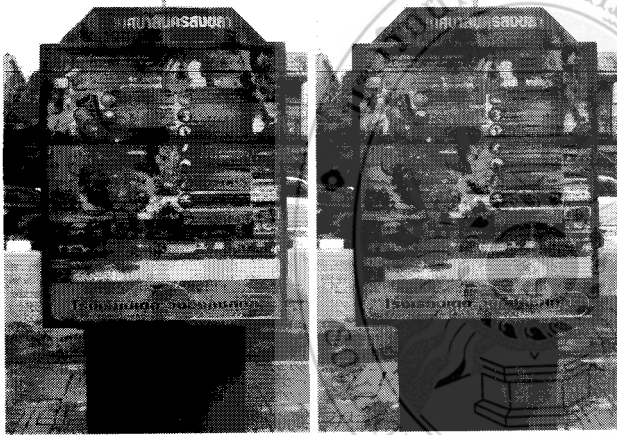
4) อาหาร ขนมไทยและของฝากที่ขึ้นชื่อ เนื่องจากเมืองเก่าบริเวณถนนนางงาม กิจกรรมส่วนใหญ่ของประชาชนจะทำการค้า ดังจะเห็นได้ว่า สินค้าส่วนใหญ่จะเป็นอาหาร ขนม และของฝากที่ขึ้นชื่อไม่ว่าจะเป็นร้านอาหาร ร้านน้ำชา กาแฟ แต่เตี้ยม เบเกอรี่ ขนมไทย

2.3.4 มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ

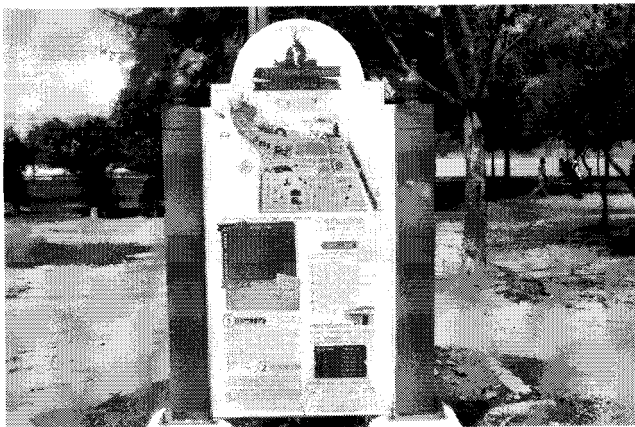
จังหวัดสงขลา มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์หลักของหน่วยงานราชการ ได้แก่ เว็บไซต์เทศบาลนครสงขลา เว็บไซต์จังหวัดสงขลา เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เป็นต้น เนื้อหาการประชาสัมพันธ์ครอบคลุมกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่พัก การเดินทาง ให้แก่นักท่องเที่ยว

ภาพที่ 2.7 แสดงเว็บไซต์ส่งเสริมการท่องเที่ยวของเทศบาลนครสงขลา
ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

ภาพที่ 2.8 แสดงป้ายสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา
ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

ภาพที่ 2.9 แสดงป้ายแผนที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา
ที่มา : (โชติพงษ์ บุญฤทธิ์, 2558)

2.3.5 มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทางการท่องเที่ยว

2.3.5.1 ที่พัก

ตารางที่ 2.1 แสดงชื่อโรงแรมในเขตเทศบาลนครสงขลา

ลำดับ	ชื่อที่พัก	ที่อยู่	ติดต่อ
1	โรงแรมเลคอินน์	301-303 ถ.นครนอก ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	0-7432-1044 0-7432-1441-2
2	โรงแรมวิวา	547/2 ถ.นครนอก ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	0-7432-1033-6
3	โรงแรมราชมั่งคลา พาวิลเลียน	17/1 ถ.ปละท่า ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	0-7431-1355 0-7444 1850-9
4	โรงแรมสุขสมบูรณ์ 1 โรงแรมสุขสมบูรณ์ 2	40 ถ.เพชรคีรี ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000 218 ถ.ไทรบุรี ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	0-7431-1049 0-7444-0821-2 0-7431-1149 0-7432-3808-9
5	โรงแรมควีนส์	20 ถ.ไทรบุรี ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	0-7431-1138 0-7431-3072
6	โรงแรมกรีนเวสต์ พาลेข สงขลา	99 ถ.สามัคคีสุข 2 ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	0-7443-7900-8
7	โรงแรม บีพี สมิตลา บีช ไฮเต็ล แอนด์ รีสอร์ท	8 ถ.ราชดำเนิน ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	0-7444-0222
8	วีเพลส เรสซิเดนซ์	251 ถ.ไทรบุรี ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	
9	โรงแรมแกรนด์ ซิตี้	1 ซ. 39 ถ.ไทรบุรี ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	
10	ชาญ ไฮเต็ล	469 ถ.ไทรบุรี ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	0-7431-1903
11	โรงแรมรอยัล คราวน์	38 ไทรงาม ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	0-7432-0125
12	เอส.พี.ไฮเต็ล	3/9 ถ.ไทรบุรี ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	0-7431-3414

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อที่พัก	ที่อยู่	ติดต่อ
13	สงขลา โฮเต็ล	68-70 ถ.วิเชียรนรม ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	0 7431 3505
14	โรงแรมเวียงสุวรรณค์	154-158 ถ.ไทรบุรี ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	0 7431 1607

ที่มา : (www.painaidii.com, 2558)

2.3.5.2 ร้านอาหาร (ไพฑูรย์ กปิลกาญจน์ และสำราญ ศรีพจนารถ, 2556 : 106) กล่าวว่า บ้านผมอยู่ในย่านเมืองเก่าสงขลาบริเวณนครใน ซึ่งเป็นถนนสายกลาง มีถนนครนอก และถนนนางงามขนานข้างกันกันไป มีถนนยะหริ่ง ถนนหนองจิก ถนนรามัญ ถนนปัตตานี และถนนยะลา เชื่อมต่อกันหลักทั้ง 3 สาย บริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งที่มีของอร่อย (อร่อย) ขายมากมายตั้งแต่เช้าจรดค่ำ โดยมีพ่อค้า แม่ค้า ทำอาหารและขนมขายที่หน้าบ้านของตนเอง บ้างก็ทำมาจากที่อื่นมาเดินขายกันขวักไขว่ เพราะในอดีตถนนสายหลักทั้งสามสายเป็นศูนย์กลางทางการค้ามีผู้คนอาศัยอยู่หนาแน่น จึงมีของกินทุกประเภท ไล่ถาด ไล่หม้อหิ้วมาสองมือ หาบใส่กระจาด หรือใส่รถเข็น มาขายตามบ้าน

กล้วยปิ้งขายสมศรี ต้องยืนรอคิวจนได้ฉายา “กล้วยปิ้งวัดดวง” เพราะหากซื้อ มากินได้โดยไม่ต้องรอเข้าคิวนานเกือบครึ่งชั่วโมงถือว่าดวงดีมาก ลูกค้าบางรายจองโดยจ่ายเงินล่วงหน้าไว้แล้วค่อยแวะมาเอา ปัจจุบันนิยมใช้กล้วยน้ำว้าห่ามๆ หั่นเป็นแว่นหนา เสียบไม้ ไม้หนึ่งประมาณ 7-8 ชิ้น ปิ้งเสร็จทับให้กล้วยแบนแบบกล้วยทับ มีน้ำตาลปีบ กะทิ เกลือ เคี้ยวจนเหนียวรสชาติหวาน มัน เค็ม (แบบที่ใช้ซุบมันสำปะหลังเผาแต่ชั้นกว่า) ซุบกล้วยแทนการใช้เนื้อเกลือ ส่วนมันสำปะหลังเผาจะมีขายช่วงหน้ามรสุม ซึ่งเป็นฤดูฝนของทางภาคใต้ มันสำปะหลังจะมีขายมาก และรสชาติดีกว่า เนื้อนุ่มกว่าหน้าแล้ง (ไพฑูรย์ กปิลกาญจน์ และสำราญ ศรีพจนารถ, 2556 : 108 - 109)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลร้านอาหารขึ้นชื่อ ที่มีชื่อเสียงและมีการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ painaidii (<https://www.painaidii.com>, 2558)

ร้านแต่เฮียงอ้าว (ร้านแต่) เปิดให้บริการมากกว่า 70 ปี ให้บริการด้านอาหารไทย และอาหารจีนมากมาย ตั้งอยู่ที่ 85 ถนนนางงาม ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โทร. 0-7431-1505 เปิดบริการทุกวันเวลา 11.30 -14.00 และ 17.00-20.00 น.

สุจินดาซีฟู้ด ร้านอาหารทะเล ตั้งอยู่ที่ 13 ถนนราชดำเนิน ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา (บริเวณสถานกงสุลมาเลเซีย) โทร 0-7432-2744 เปิดเวลา 9.00 - 21.00 น.

เกียดฟุ้ง โกยาว ข้าวสตู ช่วงเช้าที่ร้านจะเน้นขายสตู ข้าวสตู และส่วนช่วงบ่าย ขายซาลาเปา (สูตรสมุนไพรมะขาม) เปิดทุกวันตั้งแต่ เวลา 06.00 - 13.00 น. และ 15.00 - 21.30 น.

ร้านเย็นตาโฟได้ฟ้า มีให้เลือกรทั้ง บะหมี่ ปู หมูแดง เย็นตาโฟ ข้าวหมูแดง และข้าวขาหมู เป็นร้านเก่าแก่ ดุสะอาด อาหารรสชาติดี เป็นร้านอาหารแบบจานเดียวขนาดใหญ่ เครื่องเยอะ ข้าวขาหมูสั่งแบบคาก็จะได้ขาหมูแบบเป็นหนังกับเอ็นไม่ติดมัน กับเกาเหลาเย็นตาโฟ เย็นตาโฟ ปลาหมึกกรอบ ลูกปลา กระดุกหมู กุ้งทอด ซอสเย็นตาโฟมีที่รสชาติแตกต่างจากที่อื่นๆ เป็นเอกลักษณ์ ตั้งอยู่ที่ถนนพหลุลง ตำบลบ่ออย่าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เปิด จันทร์-อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 08:00 - 17:00 น.

โรตีสยาม่า ย่านเมืองเก่าสงขลา ร้านอยู่ทางด้านซ้ายมือของประตูเมืองสงขลา เป็นรถเข็น/แผงลอยข้างทาง มีโต๊ะที่นั่งวางเรียงราย ร้านหนึ่งจะเป็นร้านโรตีสยาม่า ส่วนอีกร้านชื่อว่า น้ำชาอากัง ร้านเปิดประมาณ 5 โมงเย็น เป็นต้นไป มีหลายเมนู ไม่ว่าจะเป็นโรตีสยาม่า ใส่ไข่ โรตีสายดำ โรตีสายขาว จะบวกเพิ่มกล้วย ลูกเกด ข้าวโพด เม็ดหัวครก (เม็ดมะม่วงหิมพานต์) หรือจะเป็นขนมปังชุบไข่ ขนมปังทานเนยก็มีให้เลือก มีน้ำชาอากัง เครื่องดื่มร้อน/เย็นไม่ว่าจะเป็น โกโก้ นม ชาดำ ชามะนาว ชาเย็น

เต้าคั่วป่าจวบ เป็นอาหารพื้นเมืองสงขลาใช้กุ้งทอด หูหมูพะโล้ เต้าหู้ทอด หมี่ฮุ้น ไข่ต้ม แดงกวาและถั่วงอก ใส่ น้ำหวานๆเปรี้ยวๆ ประรสด้วยน้ำส้มโหนด (น้ำส้มสายชูหมักจากน้ำตาลโตนด) และพริกน้ำส้ม ตั้งอยู่บน ถนนยะหริ่ง

ไอติมยิว ร้านจีน กัว หยวน เป็นชื่อเรียกตามชื่อเจ้าของร้าน คือ นายยิว แซ่เอ๋อ ชาวจีนซึ่งเดินทางมาจากตำบลควางตุง ประเทศจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2476 ร้านไอศกรีมยิวมีไอศกรีมไข่แข็ง สูตรการปรุงคือ นำไข่แดง (ไข่ไข่ไก่) ตอกแยกใส่ด้วยคนให้เข้ากันแล้วเทราดลงบนเนื้อไอศกรีม โรยหน้าด้วยผงโอวัลติน นอกจากนี้ที่ร้านยังมีกล้วยหอมแฉวนหรือใส่ถาดไว้ ไอศกรีมวนิลาไข่แข็ง โรยหน้าด้วยโอวัลติน ทานคู่กับกล้วยหอมสักลูก รสชาติดีอย่าบอกใคร

สตู สงขลาอะเฮียง มีส่วนผสมของเนื้อไก่ ใส่อ่อน ดับ เลือด เนื้อหมู หมูกรอบ ใส่น้ำซุบ ที่ค่อนข้างข้น น้ำซุบ เจ้าของร้านสตูจะเป็นคนไทยเชื้อสายจีน ที่มีบรรพบุรุษอพยพเข้ามาอยู่ที่สงขลา ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 และคนขายสตูในสงขลา กำลังอยู่ในช่วงยุคที่ 3 ตอนปลายที่จะเริ่มมีอายุใกล้ 60 ปี และรุ่นลูกยุคที่ 4 ก็กำลังจะรับช่วงต่อ แม้ว่าบางคนจะเรียนจบถึงปริญญาตรี ก็ตาม เพราะเป็นรายได้ที่งดงามกว่าอาชีพอื่น (ณรงค์ ชื่อนิรันดร์, 2558)

ข้าวหมูแดงแสงทอง ร้านข้าวหมูแดงแสงทองเปิดมานานหลายสิบปี โดยผู้เป็นบิดามาจากไทหล่า ประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ และมาตั้งรกรากที่เมืองสงขลา ได้เปิดร้านขึ้นมาเพื่อหาเลี้ยงชีพเลี้ยงครอบครัว มีข้าวหมูแดง ข้าวหมูกรอบ ข้าวหน้าเบ็ด ข้าวรวมมิตร ข้าวหน้าไก่ ข้าวกุนเชียง ก้วยเตี๋ยว ขายราคาจานละ 30-35 บาท นอกจากนั้นยังมี ต้มซี่โครงหมูมะระ ต้มซี่โครงหมูเห็ดหอม พักไก่มะนาวดอง ขายราคาถ้วยละ 20 บาท นอกจากนั้นจะมีประเภทน้ำดื่ม โอเลี้ยง ชาเย็น กาแฟเย็น น้ำกระเจี๊ยบ น้ำเก็กฮวย น้ำสาหร่าย น้ำอ้อย น้ำลำไย และชาดำเย็น เครื่องดื่มทุกชนิดขายในราคาแก้วละ 10 บาทรวด ตั้งอยู่ที่ถนนไทรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา (ณรงค์ ชื่อนิรันดร์, 2558)

2.3.5.3 ร้านขายของฝากของที่ระลึก

ภาพที่ 2.10 แสดงร้านขายขนมของฝากบนถนนนางงาม
ที่มา : (โชติพงษ์ บุญฤทธิ, 2558)

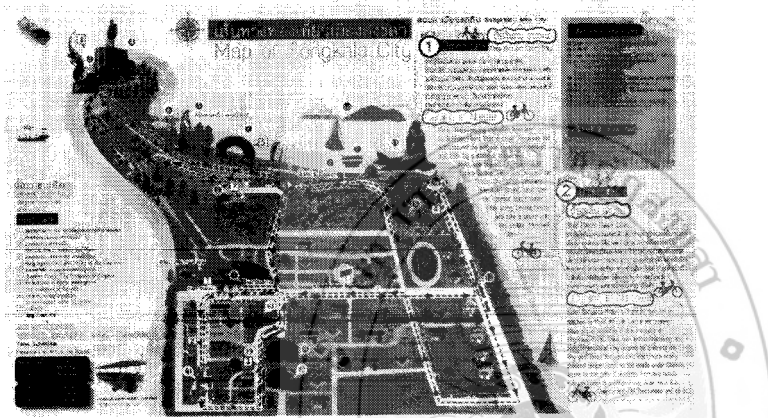

ภาพที่ 2.11 แสดงเร็นผ้าสีมาแล ร้านจำหน่ายของที่ระลึกของจังหวัดสงขลา
ที่มา : (โชติพงษ์ บุญฤทธิ, 2558)

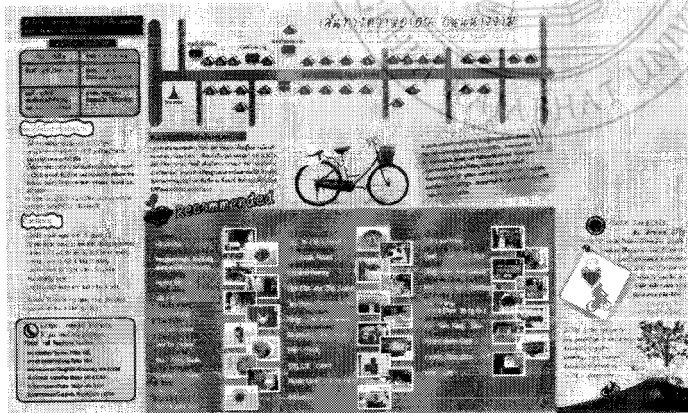
2.3.5.4 รถรางชมเมืองสงขลา Singora Tram Tour เป็นรถรางนำเที่ยวที่นั่งได้จำนวน 32 ที่นั่ง มีผู้บรรยายตลอดเส้นทาง รถรางวิ่งเฉพาะเส้นทางและจุดจอดที่ระบุไว้เท่านั้น จุดเริ่มต้น – จุดสิ้นสุดที่พิพิธภัณฑ์ท่ามระรงค์ ให้บริการวันจันทร์-วันเสาร์ เวลา 09.00 - 15.00 น. และวันอาทิตย์ เวลา 09.00 - 16.00 น. โดยแบ่งเป็นรอบดังนี้

- 1) รอบที่ 1 เวลา 09.00 น.
- 2) รอบที่ 2 เวลา 10.00 น.
- 3) รอบที่ 3 เวลา 11.00 น.
- 4) รอบที่ 4 เวลา 13.00 น.
- 5) รอบที่ 5 เวลา 14.00 น.
- 6) รอบที่ 6 เวลา 15.00 น.

กรณีนักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ต้องติดต่อเหมารอบก่อนวันเดินทางล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วัน โดยสามารถใช้บริการติดต่อเหมารอบได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 09-1048-6673 หากมีการเปลี่ยนแปลงการเดินทางกรุณาโทร.แจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วันก่อนการใช้บริการ ช่วงเวลา (รอบ) ที่มีการเหมารอบแล้ว ให้งดรอบหน้างานในช่วงเวลา (รอบ) นั้น กรณีคณะนักท่องเที่ยวมีการจองเหมารอบจำนวนมาก ทางเทศบาลขอสงวนสิทธิ์การรับจอง ในรอบเวลา 15.00 น. ของวันนั้น เพื่อให้เป็นรอบหน้างานบริการแก่นักท่องเที่ยวทั่วไป สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ งานพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว สำนักปลัดเทศบาล หมายเลขโทรศัพท์ 0-7431-1015 ต่อ 106

ภาพที่ 2.12 แผ่นพับแสดงเส้นทางนั่งรถราง (ด้านหน้า)
ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

ภาพที่ 2.13 แผ่นพับแสดงเส้นทางนั่งรถราง (ด้านหลัง)
ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

2.3.6 มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย

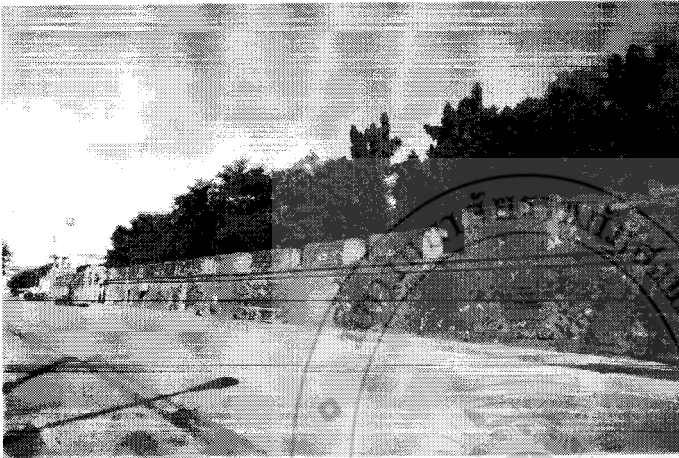
ตารางที่ 2.2 ปฏิทินท่องเที่ยวและกิจกรรมที่น่าสนใจของจังหวัดสงขลา ประจำปี 2559

เดือน	วันที่	กิจกรรม
มกราคม	27 ม.ค.-3 ก.พ.	เทศกาลส่งเจ้าขึ้นสวรรค์ ณ ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสงขลา
กุมภาพันธ์	27 ม.ค.-3 ก.พ. 14 ก.พ.	เทศกาลส่งเจ้าขึ้นสวรรค์ ณ ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสงขลาตลาด สองเลนส์บ่ออย่าง ณ ถนนนครนอกและย่านเมืองเก่านคร สงขลา
มีนาคม	13 มี.ค.	ตลาดสองเลนส์บ่ออย่าง ณ ถนนนครนอกและย่านเมืองเก่า นครสงขลา
เมษายน	10 เม.ย. 12-13 เม.ย. 14-16 เม.ย.	ตลาดสองเลนส์บ่ออย่าง ณ ถนนนครนอกและย่านเมืองเก่า นครสงขลา งานศรีสุตามหาสงกรานต์ ณ ถนนศรีสุตา นครสงขลา การแข่งขันวอลเลย์บอลชายหาดเอเชียนทัวร์ ณ หาดสมิหลา สงขลา
พฤษภาคม	19-28 พ.ค.	เทศกาลอาหารสองทะเล ณ สนามสระบัว หาดสมิหลา สงขลา
มิถุนายน	24 มิ.ย.-3 ก.ค. 28 มิ.ย.-4 ก.ค.	งานกาชาดและของดีจังหวัดสงขลา ณ สนามสระบัว หาดสมิหลา งานสมโภชศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสงขลา ณ ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง สงขลา
กรกฎาคม	24 มิ.ย.-3 ก.ค. 28 มิ.ย.-4 ก.ค.	งานกาชาดและของดีจังหวัดสงขลา ณ สนามสระบัว หาดสมิหลา งานสมโภชศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสงขลา ณ ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง สงขลา
สิงหาคม	27-28 ส.ค.	งานสงขลามาราธอนนานาชาติ ครั้งที่ 18 ณ สระบัว หาดสมิหลา สงขลา
กันยายน		เทศกาลไหว้พระจันทร์
ตุลาคม	15-17 ต.ค.	ประเพณีลากพระและตักบาตรเทโว ณ สระบัว หาดสมิหลา
พฤศจิกายน	14 พ.ย.	เทศกาลลอยกระทงประจำปี
ธันวาคม	31 ธ.ค.	เทศกาลส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่

2.3.6.1 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558) มีดังนี้

กำแพงเมืองสงขลา เริ่มสร้างเมื่อ พ.ศ.2379 ในสมัยพระยาวิเชียรคีรี (เถี้ยนเส้ง) ทางกรุงเทพฯ ได้มีท้าวตราลงมาให้ก่อสร้างกำแพงและป้อม โดยพระราชทานยกเงินภาษีอากรเมืองสงขลา ให้ 200 ชั่ง ก่อกำแพงไม่ทันแล้วเสร็จ หัวเมืองมลายูเป็นกบฏ (พ.ศ.2381) ยกทัพมาเผาเมืองจะนะ แล้วเลยเข้าตีเมืองสงขลา พระยาวิเชียรคีรี (เถี้ยนเส้ง) รักษาเมืองไว้จนทัพหลวงจากกรุงเทพฯ ยกลงมาช่วยตีทัพกบฏมลายูแตกกลับไป แล้วช่วยก่อสร้างกำแพงเมืองสงขลาจนสำเร็จ เมื่อ พ.ศ.2385

ภาพที่ 2.14 กำแพงเมืองเก่าสงขลา
ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

พิพิธภัณฑสถานจังหวัดสงขลา เป็นสถาปัตยกรรมแบบจีน เดิมเป็นคฤหาสน์ของเจ้าเมืองสงขลา สร้างโดย พระยาสุนทรารักษ์ (เนตร ณ สงขลา ผู้ช่วย ราชการเมืองสงขลา ช่วงปี พ.ศ. 2421 - 2437 ภายในแบ่งออกเป็นห้องศิลปะพื้นบ้านพื้นเมืองภาคใต้ ห้องศิลปกรรมที่พบทางภาคใต้ ห้องศิลปะ ทวารวดี ห้องก่อนประวัติศาสตร์ ห้องเครื่องถ้วยไทย-จีน ห้องศิลปะวัตถุในคาบสมุทรมภาคใต้ ห้องเครื่องเรือนจีน ห้อง ณ สงขลา ห้องไม้จำหลักที่เคยเป็นส่วนประกอบ ของอาคารพิพิธภัณฑสถาน ห้องศรีวิชัย ห้องเครื่อง เรือนไทย และห้องประวัติศาสตร์ศิลปะไทย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา เปิดให้เข้าชม วันพุธ-วันอาทิตย์ เวลา 09.00 - 16.00 น.

ภาพที่ 2.15 พิพิธภัณฑ์จังหวัดสงขลา
ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

วัดมัสยิมมาวาส เป็นพระอารามหลวงคู่เมืองสงขลา สร้างขึ้นราวสมัยกรุงศรีอยุธยา อุโบสถของวัดนี้ได้ใช้เป็นสถานที่ทำพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาตั้งแต่เมื่อ ครั้งเมืองสงขลาย้ายจากฝั่งตะวันตกของทะเลสาบมาอยู่ฝั่งตะวันออกเป็นประจำสืบมา ภายในวัดยังมีโบราณวัตถุ ศิลปกรรม จิตรกรรมและพิพิธภัณฑ์ซึ่งเก็บโบราณวัตถุที่ขุดได้จากเมืองสงขลาและที่อื่นๆ ในภาคใต้

ภาพที่ 2.16 วัดมัสยิมมาวาส
ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

พิพิธภัณฑ์พ้อมะรงค์ เป็นเรือนไทยที่สร้างจากความทรงจำของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ณ สถานที่ที่เคยเป็นที่ตั้งบ้านพักของ รองอำมาตย์โทขุนวินิจทัศนทกรรม (บึง ติณสูลานนท์) บิดาของ ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งพะทำมะรงพิเศษ หรือพัศดีที่เมืองสงขลา ภายในจัดแสดงข้าวของเครื่องใช้และประวัติสกุลติณสูลานนท์ เปิดให้เข้าชม ระหว่าง 08.30 – 16.00 น. เว้นวันจันทร์และวันหยุดนักขัตฤกษ์

ภาพที่ 2.17 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

ประตูเมืองสงขลา สมเด็จพระเจ้าน้อยยาเธอเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ ได้ทรงบันทึกในพระนิพนธ์ "ชีวิวัฒน์" (เมื่อคราวเสด็จฯ เยือน พ.ศ. ๒๔๒๗) ความตอนหนึ่งว่า "... มีประตูเมืองเป็นซุ้มใหญ่โดยรอบ ๑๐ ประตู กว้างประมาณ ๖ ศอก สูง ๓ วา ซุ้มเป็นหลังคาจีน ทำนองเป็นทอรอบ บานประตูมีบานลัดด้วย และมีประตูอีก ๑๐ ประตู เป็นประตูช่องกุฎ กว้าง ๔ ศอก สูง ๕ ศอก" คุณบันทึก พูลศิลป์ ได้บันทึกไว้ในงานเขียน เรื่อง "โบราณวัตถุสถานในจังหวัดสงขลาที่เกี่ยวข้องกับตระกูล ณ สงขลา" เกี่ยวกับชื่อของประตูเมืองทั้ง ๑๐ จากความทรงจำของพระยาอภิรักษ์ราชอุทยาน (ทิตย ณ สงขลา) ดังนี้ ๑. สุรามฤทธิ ๒. ศักดิ์สิทธิ์พิทักษ์ ๓. อัครนิวุธ ๔. ยุทธชำนะ ๕. บุรพาภิบาล ๖. สนามสงคราม ๗. พยัคฆ์นามเรืองฤทธิ์ ๘. จันดีพิทักษ์ ๙. พุทธรักษา ๑๐. มฤคพิทักษ์ ภาพต้นฉบับเก็บรักษาที่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ และนำมาตีพิมพ์ในหนังสือเกียรติประวัติตระกูล ณ สงขลา เนื่องในงานรวมญาติครั้งที่ ๒๗ (๓๐ มกราคม ๒๕๕๔) (ณัฐพล ณ สงขลา, 2555)

อนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและเจ้าจอมมารดาโหมด ทรงศึกษาสำเร็จวิชาทหารจากโรงเรียนนายเรือประเทศอังกฤษ ทรงเข้ารับราชการในกระทรวงทหารเรือในรัชกาลที่ 5 ได้วางรากฐานปรับปรุงราชนาวีไทย ให้มีสมรรถภาพทัดเทียมอารยประเทศ ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงทหารเรือในรัชกาลที่ 6 กองทัพเรือไทยรุ่งเรืองเป็นปีกแผ่นสืบมาถึงปัจจุบันด้วยพระอัจฉริยะปรีชาชาญ จึงน้อมถวายพระสมัญญานามว่า องค์บิดาของทหารเรือไทย กองทัพเรือร่วมกับชาวจังหวัดสงขลาและกลุ่มอาสาป้องกันชาติในทะเลจังหวัดสงขลาสำนึกในพระกรุณาจึงพร้อมใจกันสร้างพระอนุสาวรีย์นี้เพื่อเป็นที่เคารพสักการะสืบไป เดินทางมาสักการะอนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ จากวงเวียนสวนสองทะเลระยะทางประมาณ 300 เมตร มีลานจอดรถเป็นแนวยาวไปจนถึงอนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ มุมแรกที่ได้เห็นคือด้านข้างที่ลานจอดรถมีร้านขายดอกไม้รูปเทียนเครื่องสักการะต่างๆ เปิดทุกวัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่, 2558)

ประติมากรรมพญานาคพ่นน้ำ เป็นโครงการที่เทศบาลนครสงขลา สรรค์สร้างขึ้นเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณ ชายหาดสมิหลาให้เป็นสถานที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยวและชาวสงขลา โดยนำเอาคติความเชื่อเกี่ยวกับพญานาคที่เชื่อว่า “พญานาค” เป็นสัญลักษณ์ของการกำเนิดน้ำและความอุดมสมบูรณ์ ชาวใต้จึงนับถือพญานาคเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์และกราบไหว้ขอพร เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต นับเป็นแหล่งการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมแห่งใหม่ที่เกิดขึ้นของชาวสงขลา ประติมากรรมพญานาคพ่นน้ำเป็นสัญลักษณ์หนึ่งของจังหวัดสงขลา มีลักษณะแบบลอยตัว สามารถมองเห็นได้รอบด้านเนื้อวัสดุเป็นโลหะทองเหลืองรมสนิมเขียวออกแบบโดย อาจารย์มนตรี สังข์มุสิกานนท์ (รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณคนปัจจุบัน) มีการสร้างขึ้นเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง หัวพญานาค ตั้งอยู่บริเวณสวนสองทะเล ปลายแหลมสนอ่อน มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของลำตัว 1.20 เมตร ความสูงจากฐานลำตัวจนถึงปลายยอดสุด ประมาณ 9 เมตร พ่นน้ำลงสู่ปากอ่าวทะเลสาบสงขลา ส่วนที่สอง สะดือพญานาค ตั้งอยู่บริเวณลานชมดาว สนามสระบัว แหลมสมิหลา ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของลำตัว 1.20 เมตร ความยาว 5.00 เมตร ความสูง 2.50 เมตร ลักษณะลำตัวโค้งครึ่งวงกลม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ลอดใต้สะดือพญานาคให้เกิดความเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง ส่วนที่สาม หางพญานาค ตั้งอยู่บริเวณชายหาดสมิหลา ริมถนนสะเดา (หลังสนามกอล์ฟ) ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.20 เมตร ความยาว 4.00 เมตร ความสูง 4.50 เมตร ปัจจุบันประติมากรรมพญานาคพ่นน้ำได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศที่เข้ามาเยี่ยมชมเยือนจังหวัดสงขลา

ภาพที่ 2.18 ประติมากรรมพญานาคพ่นน้ำ
ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

เจ็อกทอง สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2509 โดยความคิดริเริ่มของ นายชาญ กัญจนาคพันธ์ ปลัดจังหวัดสงขลา เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครสงขลา เจ็อกทองมีความหมายโดยทั่วไปหมายถึง หญิงสาวที่มีร่างกายอ่อนลางเป็นปลา อาศัยอยู่ในน้ำ แต่จริงแล้วเป็นจินตนาการของสุนทรภู่กวีในสมัยพระพุทธเลิศหล้านภาลัยรัชกาล ที่ 2 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ประวัติและความเป็นมาของนางเจ็อกนี้ มาจากนิทานปรัมปราที่เล่าว่า ในคืนหนึ่ง หนุ่มชาวประมงไปพบ

นางเงือกนั่งหวิมมอยู่ แต่นางเงือกตกใจจึงหนีลงน้ำ ทิ้งไว้แต่หวิมทองคำและไม่ปรากฏตัวให้เห็นอีกเลย การสร้างนางเงือกจึงได้สร้างตามนิยายปรัมปราดังกล่าว โดยปั้นเป็นรูปนางเงือกนั่งหวิมมที่ชายหาด และให้ชื่อว่า "เงือกทอง Golden Mermaid" ตามคำแนะนำของขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์) นางเงือกที่ปั้นขึ้นนี้ หล่อเป็นบรอนซ์รมดำ โดยอาจารย์จิตร บัวบุศย์ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนเพาะช่างเป็นผู้ออกแบบปั้นหล่อ โดยใช้งบประมาณของเทศบาล 60,000 บาท เมื่อปั้นและหล่อเสร็จแล้วได้นำมาตั้งบนโขดหินที่แหลมสมิหลา และได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของแหลมสมิหลา จังหวัดสงขลามาชจนทุกวันนี้

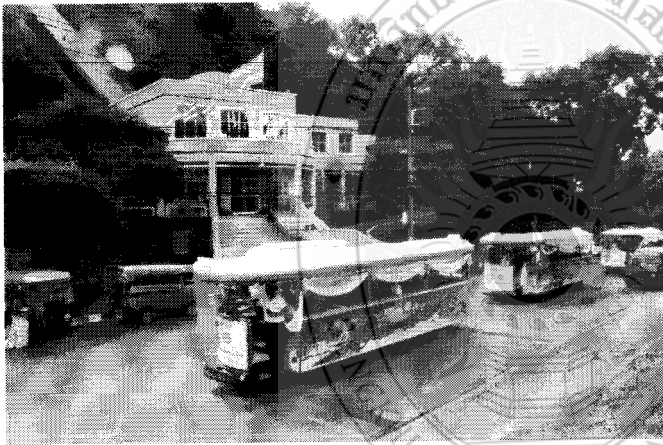
ภาพที่ 2.19 เงือกทอง

ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ตั้งอยู่ที่ถนนนางงามเป็นโบราณสถานสมัยรัตนโกสินทร์ ลักษณะเป็นศาลเจ้าแบบเก๋งจีน สร้างสมัยพระยาวิเชียรคีรี (เถี้ยนเส้ง ณ สงขลา) เป็นผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลา ภายในศาลเป็นที่ประดิษฐานหลักเมืองทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์ โดยมีความเป็นมาดังนี้ ในปี พ.ศ. 2385 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าฯ ให้พระยาสงขลา (เถี้ยนเส้ง) จัดการฝังหลักชัยเมืองสงขลา ทรงพระราชทานไม้ชัยพฤกษ์หลักชัยต้นหนึ่งกับเทียนชัยเล่มหนึ่ง พร้อมด้วยเครื่องไทยทานต่างๆ และโปรดเกล้าฯ ให้พระอุดมปิฎกออกไปเป็นประธานด้านพุทธพิธี พร้อมด้วยฐานานุกรมเปรียญ 8 รูป และโปรดเกล้าฯ ให้พระครูอัญญาจารย์พราหมณ์ออกไปเป็นประธานฝ่ายพิธีพราหมณ์ 8 นาย งานฝังหลักชัยเริ่มด้วยพระยาสงขลา (เถี้ยนเส้ง) เจ้าเมืองสงขลา ได้เกณฑ์กรมการและไพร่ จัดการทำโรงพิธีใหญ่ขึ้นกลางเมืองสงขลา คือ หน้าศาลเจ้าหลักเมือง ถนนนางงาม อำเภอเมือง โดยตั้งโรงพิธี 4 ทิศ ในวันพิธีได้จัดขบวนแห่หลักไม้ชัยพฤกษ์กับเทียนชัยเป็นขบวนใหญ่ มีทั้งพวกชาวจีนและชาวไทยเพื่อแห่ไปยังโรงพิธีพระสงฆ์ราชา คณะฐานานุกรมเจริญพระปริตร พร้อมกับพระครูสวดตามไสยเวท เมื่อได้เวลาอุตมฤกษ์ เดือน 4 ขึ้น 10 ค่ำ ปีมะเส็ง จัตุศักราช 1204 (พ.ศ.2385) เวลา 7 นาฬิกา 10 นาที ตรงกับวันศุกร์ที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2385 พระยาสงขลา (เถี้ยนเส้ง) กับพระครูอัญญาจารย์ พราหมณ์ อัญเชิญหลักไม้ชัยพฤกษ์ลงฝังที่ใจกลางเมืองสงขลา ซึ่งเรียกกันว่า "หลักเมือง" จนทุกวันนี้

2.3.6.2 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

เขาดังกวน ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา ปลายแหลมในตัวเมืองสงขลา ทางไปแหลมสนอ่อน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 105 เมตร บนยอดเขาดังกวนเป็นที่ประดิษฐานโบราณสถานสำคัญ ประกอบด้วย พระเจดีย์หลวง พลับพลาที่ประทับ รัชกาลที่ 4 และประภาคาร ปี พ.ศ.2402 รัชกาลที่ 4 เสด็จพระราชดำเนินประพาสเมืองสงขลา หลังจากนั้นในปี 2409 จึงได้โปรดเกล้าให้เจ้าพระยาวิเชียรคีรี (เม่น) ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์พระเจดีย์ให้สูงกว่าของเก่า ได้สร้างคฤหาส์ที่ฐานพระเจดีย์ และต่อเติมแก่งที่มุมกำแพง และเมื่อ พ.ศ. 2539 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระราชกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมสารีริกธาตุ และเครื่องสักการบูชาประดิษฐานไว้ ณ พระเจดีย์หลวง การขึ้นเขาดังกวน มีลิฟท์บริการ ผู้ใหญ่ 30 บาท เด็ก 20 บาท เปิดให้บริการทุกวัน เวลา 08.30-18.30 น. สอบถามข้อมูล โทร. 0 7431 6330 (www.sator4u.com, 2558)

ภาพที่ 2.20 เขาดังกวน

ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

หาดสมิหลา หรือหาดสมิหลา ที่หลายคนนิยมเรียกกันในปัจจุบัน เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นับได้ว่าเป็นที่รู้จักมากที่สุดของจังหวัดสงขลา ด้วยรูปปั้น "นางเงือกทอง" ซึ่งเป็นสัญลักษณ์อันโดดเด่นอยู่บนปลายแหลมสมิหลา นักท่องเที่ยวนิยมจะไปถ่ายภาพคู่กับนางเงือกกันเสมอ การเดินทาง สงขลาและหาดใหญ่ มีระยะทางห่างกันประมาณ 30 กิโลเมตร มีรถโดยสารประจำทาง (รถบัสและรถตู้) ให้บริการทุกวันตั้งแต่เวลา 5:30-19:30 น. นอกจากนี้ยังมีรถแท็กซี่ด้วย ทั้งนี้มีสองเส้นทางคือ ทางถนนกาญจนวนิช (สายเก่า) และถนนลพบุรีราเมศวร์ (สายใหม่)

ภาพที่ 2.21 เขตตั้งกวาน

ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

ย่านเมืองเก่า อยู่บริเวณถนนนางงาม นครใน นครนอก และยะลา เป็นถนนเล็กๆ ตึก และบ้านเรือน ร้านค้าในละแวกนี้สร้างตาม สถาปัตยกรรมแบบจีนปวยโรป มีลวดลาย ปูนปั้น ประดับที่กรอบหน้าต่างและหัวเสาสวยงาม นอกจากนี้ บริเวณนี้ยังเป็นย่านอาหารพื้นเมือง ของ สงขลา เช่น ก๋วยเตี๋ยวสงขลา เต้าคั่ว ขนมกระบอก เป็นต้น

เขาเก้าเส้ง ห้วยนางแรง อยู่ติดกับหาดสมิหลาทางทิศใต้ มีโชดหินธรรมชาติซึ่ง มีหิน ก้อนหนึ่งตั้งโดดเด่นอยู่เหนือก้อนอื่นๆ ดูเหมือนว่าจะตกลงมา ชาวบ้านเรียกว่า ห้วยนางแรง ตามตำนานมีเรื่องเล่าว่าใต้หินก้อนนี้มีทรัพย์สมบัติจำนวนมากฝังอยู่ใกล้ๆ กับเขาเก้าเส้ง ยังมี หมู่บ้านชาวประมง นักท่องเที่ยวสามารถแวะชมความงามของศิลปะที่ปรากฏบนเรือกอที่จอดอยู่ริมหาด

ภาพที่ 2.22 เก้าเส้ง

ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

ท่าเรือท่องเที่ยว เป็นจุดให้บริการการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ริมทะเลสาบบริเวณแหลมสนอ่อน ใกล้ท่าแพขนานยนต์ ท่าเรือ ท่องเที่ยวมีเนื้อที่ 604 ตารางเมตร สร้างขึ้นเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2549 เป็นอาคาร 2 ชั้น ตกแต่งด้วยวัสดุเลียนแบบธรรมชาติและเน้นความโปร่งโล่ง มีบริการข้อมูลท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นร้านอาหารและเครื่องดื่มในบรรยากาศเย็นสบายด้วย ที่ตั้งอยู่ริมทะเลสาบ ตลอดจนวิถีชีวิตประมง พื้นบ้านที่ล่องเรือหางยาวจับปลาในทะเลสาบ ตามวิถีชีวิตแบบพอเพียงของผู้คนที่อาศัยริมทะเลสาบ ซึ่งยังคงรักษาวิถีการดำเนินชีวิตและประเพณีดั้งเดิมไว้ได้อย่างดี

ภาพที่ 2.23 ท่าเรือท่องเที่ยว

ที่มา : (สำนักงานเทศบาลนครสงขลา, 2558)

เกาะหนูเกาะแมว เป็นเกาะที่อยู่ไม่ไกลจากชายฝั่งมากนัก เกาะที่อยู่ใกล้กับชายฝั่งกว่ามองดูคล้ายหนู และอีกเกาะหนึ่งซึ่งอยู่ไกลออกไปคล้ายแมว เหมาะแก่การตกปลา ปัจจุบันมีประติมากรรมรูปปั้นหนูแมว บอกเล่าตำนานของเกาะหนูเกาะแมวว่า “นานมาแล้วมีพ่อค้าชาวจีนเดินเรือสำเภามาค้าขายที่เมืองสงขลา เมื่อเดินทางกลับได้ซื้อหมากับแมวคู่หนึ่งเอาลงเรือไปด้วย ฝ่ายหมากับแมวเมื่อลงไปอยู่ในเรือนานๆ รู้สึกเบื่อและอยากกลับไปสงขลาจึงปรึกษากัน หมาได้บอกกับแมวว่า พ่อค้าเรือสำเภานั้นมีดวงแก้ววิเศษหากใครได้ไว้จะรวยน้ำไปไหนๆ ได้โดยไม่จมน แมวจึงไปข่มขู่หนูให้ขโมยแก้ววิเศษของพ่อค้ามาให้ทั้งหมด แมว และหนู จึงหนีลงเรือมุ่งหน้าไปขึ้นฝั่งที่เมืองสงขลา ขณะว่ายน้ำอยู่นั้น หนูคิดอยากได้ดวงแก้วไว้ครอบครองจึงว่ายน้ำหนีหมากับแมว ฝ่ายแมวซึ่งอยากได้ดวงแก้วไว้ครอบครองเช่นกันก็รีบว่ายน้ำไปหาหนู หนูจึงว่ายน้ำหนีสุดแรงโดยไม่ทันระวังตัว ดวงแก้วจึงหล่นออกจากปากแตกละเอียดกลายเป็นหาดทราย เรียกว่าหาดทรายแก้ว ซึ่งอยู่ทางด้านเหนือของแหลมสนยื่นออกไปในอ่าวสงขลา ฝ่ายหนูกับแมวจมน้ำตายกลายเป็นเกาะหนูเกาะแมว ส่วนหมานั้นสามารถว่ายน้ำมาได้ แต่ขาดใจตายที่ฝั่งกลายเป็นหินเรียกว่าเขาดังกวน” ปัจจุบันเกาะหนูเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว บนเกาะหนูมีมรดกทางประวัติศาสตร์ คือ ป้อมปืนใหญ่และหลุมหลบภัยสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 มีจุดชมวิวที่สามารถ

มองเห็นสีของน้ำทะเลเป็น 2 สี และในช่วงเดือนมีนาคม-มิถุนายน นักท่องเที่ยวก็จะได้ชื่นชมปลาโลมา

สวนสองทะเล ตั้งอยู่สุดปลายแหลมสนอ่อน เป็นสวนสาธารณะรูปแบบหนึ่ง ที่ดัดแปลงจากพื้นที่ที่เป็นป่าสนมาเป็นอุทยานที่มีความร่มรื่น สวยงาม เป็นจุดชมทิวทัศน์ได้ ทั้ง 2 ทะเล คือ ทะเลสาบและทะเลอ่าวไทย มีศูนย์กีฬาทางน้ำ ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน และลานเอนกประสงค์สำหรับทำกิจกรรมสันทนาการต่างๆ ไว้บริการประชาชนและนักท่องเที่ยว

2.3.7 มีภาพลักษณ์ที่ดี

นายทรงพล สวาสดิ์ธรรม ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา กล่าวว่า ได้ประชุมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง นายอำเภอ อังครักษ์ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประชุมเชิงบูรณาการขับเคลื่อนงานและติดตามการทำงานใน 15 วาระพัฒนาจังหวัดสงขลา ปี 2559 – 2560 ซึ่งขณะนี้หลายหน่วยงานได้ดำเนินการพัฒนาไปแล้วด้วย และอยู่ระหว่างการปรับปรุง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ยังได้ฝากให้ทุกหน่วยงานจัดระเบียบเรื่องป้ายประชาสัมพันธ์ โดยจัดตั้งชุดปฏิบัติการ "สงขลาเมืองสวยน้ำใส" เพื่อจัดระเบียบป้ายบริเวณสองข้างทางและสถานที่สาธารณะด้านขยะตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อาทิ สวนสาธารณะหาดใหญ่ บนเขาตังกวน โดยจัด Zero Waste โดยเน้นที่โรงเรียน ชุมชน และมัสยิด อีกทั้ง ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้มงวดมิให้มีการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและการบำบัดน้ำเสีย โดยเฉพาะคลองอู่ตะเภา คลองแห และคลองสำโรง และยังได้ฝากเน้นย้ำการดูแลความสะอาดเรื่องสิ่งแวดล้อม ตามสถานที่ราชการ ตลาดชุมชน สถานศึกษา สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง ท่าเทียบเรือ ศาลากลาง หอมน้ำสาธารณะ สนามบิน อีกด้วย (จันจิรา บัวน้อย, 2558)

สถานีตำรวจภูธรเมืองสงขลา ดำเนินกิจกรรมโครงการ "ตำรวจเมืองสงขลารักษ์หาดสมิหลา" พร้อมขอความร่วมมือประชาชนและนักท่องเที่ยวทิ้งขยะในถังที่จัดไว้ เพื่อความสะอาดสวยงามของแหลมสมิหลาที่จะสร้างความประทับใจให้กับผู้มาเยือน จากสถานการณ์คลื่นลมในทะเลที่พัดเข้าหาฝั่งตลอดเวลา ทำให้ขยะต่างๆ พัดขึ้นฝั่งเป็นจำนวนมาก ประกอบกับจังหวัดสงขลา มีสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวในหลายพื้นที่ เช่น หาดสมิหลา อำเภอเมืองสงขลา ซึ่งหนึ่งในปัญหาที่เป็นผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว คือปริมาณขยะบริเวณชายหาด โดยส่วนหนึ่งเกิดจากนักท่องเที่ยวไม่ทิ้งขยะลงถังที่จัดไว้ ทำให้เกิดปัญหาขยะและปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมา ดังนั้น สถานีตำรวจภูธรเมืองสงขลา ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการ "ตำรวจเมืองสงขลารักษ์หาดสมิหลา" สมกับคำขวัญที่ว่า "สงขลา สะอาด สะดวกปลอดภัย" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดได้มีส่วนร่วมในการดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวรักษาความสะอาด ทิ้งขยะในถังที่จัดไว้ นอกจากนี้สถานที่ท่องเที่ยวมีความสะอาดแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ออกกำลังกายอีกด้วย ทางสถานีฯ ได้มีการจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจ และอาสาสมัครจักรยานรักษาความปลอดภัย นักท่องเที่ยว ร่วมกันเก็บขยะบริเวณแหลมสมิหลาสงขลาเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เวลา 06.30 – 07.30 น. ของทุกวัน เพื่อรักษาความสะอาดและลดปริมาณขยะบริเวณชายหาดสมิหลา

เป็นการปรับภูมิทัศน์ให้สะอาดสวยงาม พร้อมขอความร่วมมือประชาชน และนักท่องเที่ยวทุกคน ให้ทิ้งขยะในถังขยะที่จัดไว้ เพื่อความสะอาดสวยงามของแหลมสมิหลาที่จะสร้างความประทับใจให้กับผู้มาเยือนต่อไป (สุธิตา พฤกษ์อุดม, 2558)

2.3.8 มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัย

เนื่องจากปัจจุบันในช่วงเทศกาลต่างๆ เป็นช่วงเวลาที่มียุโรปประชาชนจำนวนมากใช้รถใช้ถนนในการสัญจรเดินทางกลับภูมิลำเนาและท่องเที่ยว ทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในอัตราส่วนที่สูงกว่าช่วงเวลาปกติ ซึ่งพบว่าสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการเมาสุราของผู้ขับขี่ ยานพาหนะ และความประมาทในการใช้รถใช้ถนน นำมาซึ่งความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน โดยจังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ มีประชาชนทั้งในจังหวัดใกล้เคียงและต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นการสร้างความตระหนัก และเพิ่มความระมัดระวังในการใช้รถใช้ถนน และลดอุบัติเหตุทางถนน ดังนั้นเทศบาลนครสงขลา จึงได้จัดทำโครงการ “นครสงขลาปลอดภัย ร่วมใจลดอุบัติเหตุ” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการป้องกัน ลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุและการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนในเขตพื้นที่เทศบาลนครสงขลา เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนผู้ใช้เส้นทางจราจรเกิดพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนที่ถูกต้องและขับขี่ปลอดภัย นอกจากนี้เพื่อบริการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเมืองสงขลา ให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งได้จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกฯ ณ ถนนชลทัศน์ บริเวณหลังสนามกีฬาติณสูลานนท์ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่เดินทางกลับภูมิลำเนาในช่วงเทศกาลปีใหม่ และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวพักผ่อน เป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ในการป้องกันและลดปัญหาการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนในช่วงเทศกาล และเพื่อเป็นศูนย์ประสานงานในการให้ความช่วยเหลือ การอำนวยความสะดวกให้ข้อมูลในการเดินทางและข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวแก่ประชาชนในช่วงเทศกาลปีใหม่ ระหว่างวันที่ 30 – 31 ธันวาคม 2558, วันที่ 1 – 3 มกราคม 2559, วันเด็กแห่งชาติ ในวันที่ 9 มกราคม 2559 และช่วงเทศกาลสงกรานต์ ระหว่างวันที่ 13 – 15 เมษายน 2559 โดยประชาชนสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือและขอข้อมูลต่างๆ ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0-7431-1015 ต่อ 134 หรือสายด่วน 1132

นอกจากนี้ เทศบาลนครสงขลา ได้จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยชายหาด หรือชุดไลฟ์การ์ด พร้อมอุปกรณ์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำ คอยเฝ้าระวังประชาชนและนักท่องเที่ยวตลอดแนวชายหาด ซึ่งจะออกลาดตระเวนเป็นระยะ โดยเฉพาะช่วงที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น พร้อมทั้งจัดรถพยาบาลและเจ้าหน้าที่พร้อมอุปกรณ์เวชภัณฑ์ สิ่งอำนวยความสะดวก จัดรถตรวจการณ์ออกตรวจความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเฝ้าระวังการก่อเหตุร้ายต่างๆ ในย่านชุมชน เพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น (เยาวเรศ มณีพันธุ์, 2558)

2.4 เส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว

2.4.1 ประเภทจักรยานสำหรับปั่นเพื่อการท่องเที่ยว

นวพร เลาสวัสดิ์ (2558 : 18-19) ได้กล่าวถึงประเภทของจักรยานสำหรับปั่นเพื่อการท่องเที่ยว สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

2.4.1.1 จักรยานซิตี้ไบค์ (City Bike) เป็นจักรยานสำหรับคนเมืองโดย มีเฟรมแข็งแรงและน้ำหนักเบา ใช้ชุดเกียร์แบบจักรยานเสือภูเขา นิยมใช้ล้อขนาด 26 นิ้ว ร่วมกับหน้ายางขนาด 28-50 มม. ซึ่งมีดอกยางขนาดใหญ่ เพื่อป้องกันเศษแก้ว หิน ฯลฯ ทั้งยังช่วยให้ปลอดภัยจากหลุมและสิ่งกีดขวางต่างๆ ที่จะทำให้อย่างแตกได้ง่าย นอกจากนี้มักติดตั้งบังโคลน ไซค์อ็อป เพื่อให้ปั่นสนุกทุกสภาพอากาศ

ภาพที่ 2.24 แสดงจักรยานซิตี้ไบค์ (City Bike)

ที่มา : (Christopher Parr, 2012)

2.4.1.2 จักรยานพับ (Folding Bike) เหมาะสำหรับผู้ใช้ที่มีเนื้อที่จำกัด ตัวรถได้รับการออกแบบให้มีน้ำหนักเบาสามารถพับเก็บหรือเคลื่อนย้ายได้ง่าย มีให้เลือกหลากหลายรูปทรง ตามรูปแบบของการพับ ส่วนใหญ่จะมีล้อขนาดกะทัดรัด (ประมาณ 20 นิ้ว)

ภาพที่ 2.25 แสดงจักรยานพับ (Folding Bike)

ที่มา : (Folding Bike Guru, 2015)

2.4.1.3 จักรยานทัวร์ริง (Touring Bike) เหมาะสำหรับการจัดทริปปั่นระยะไกล ตะลอนทัวร์ท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ ตัวรถลักษณะคล้ายเสือหมอบ แต่ออกแบบให้มีน้ำหนักที่สบายกว่า แข็งแรงทนทาน ทั้งยังมีจุดยึดสำหรับใส่ตะแกรงหรือกระเป๋ามากกว่ารถรุ่นอื่นๆ

ภาพที่ 2.26 แสดงจักรยานทัวร์ริง (Touring Bike)

ที่มา : (Bicycle Touring Pro, 2013)

2.4.1.4 เสือภูเขา (Mountain Bike) จักรยานที่ออกแบบมาให้หนักปั่น ลุยได้ทุกสถานการณ์ ไม่ว่าจะขึ้นเขา เข้าป่า ทางวิบาก ทางขรุขระ เพราะมีโช้คอัพ (Suspension) ตรงตะเกียบหน้าและด้านหลังของเฟรม ยางหน้ากว้างและมีดอกยางขนาดใหญ่ ส่วนล้อมีความคงทน แข็งแรงทนทาน มีระบบเบรกมั่นคง และมีเกียร์เพื่อช่วยทุ่นแรง

ภาพที่ 2.27 แสดงจักรยานเสือภูเขา (Mountain Bike)

ที่มา : (Bougainvill Travel, 2016)

2.4.1.5 เสือหมอบ (Road Bike) สำหรับผู้นิยมความเร็วแรง เน้นปั่นทางเรียบ โดยเฉพาะแฮนด์มีลักษณะโค้งลงด้านล่าง (Drop Handlebar) เวลาปั่นจะต้องก้มตัวลงเพื่อให้ลู่วิ่งส่วนล้อจะมีขนาดใหญ่ หน้ายางแคบ ช่วยลดแรงเสียดทาน ทำให้ปั่นได้เร็วตามต้องการ หากผู้ปั่นเป็นนักกีฬาอาจทำความเร็วได้สูงกว่า 50 กิโลเมตร/ชั่วโมง

ภาพที่ 2.28 แสดงจักรยานเสือหมอบ (Road Bike)
ที่มา : (Darren Alff, 2012)

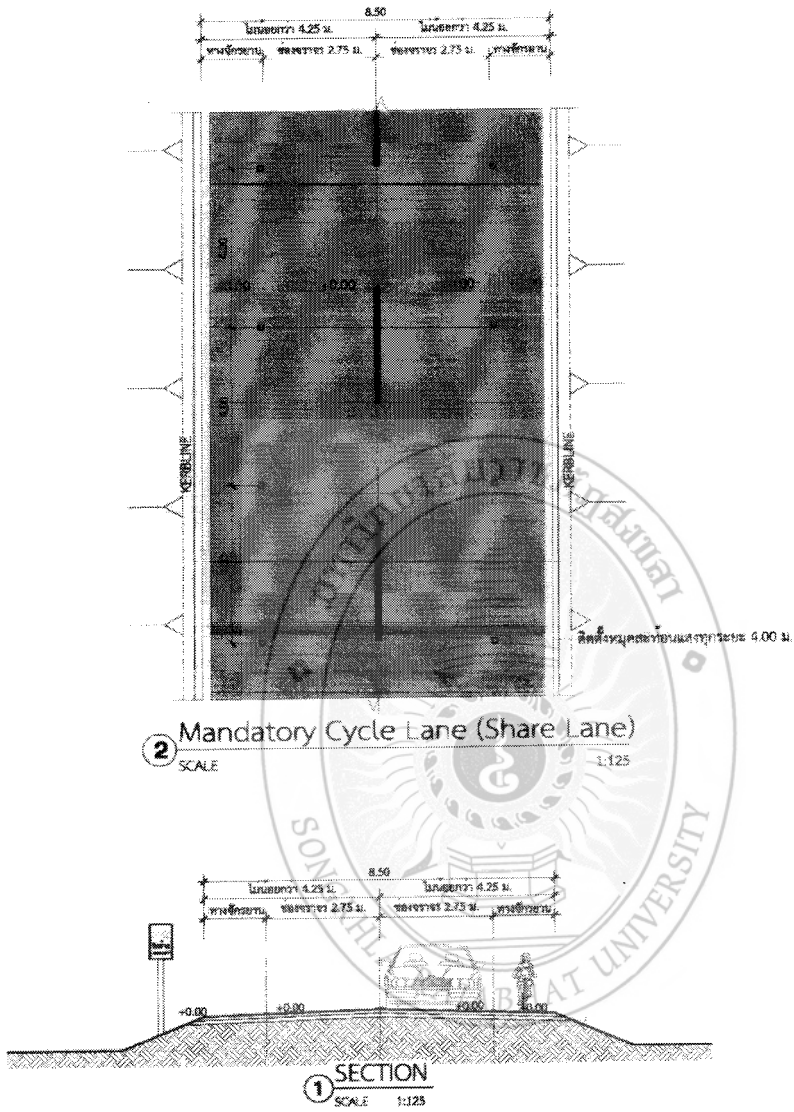
2.4.2 ช่องทางจักรยาน

กรมทางหลวงชนบท (2558 : 1 - 36) สถิติอุบัติเหตุจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมขนส่งทางบก รายงานอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับจักรยานตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 - พ.ศ.2557 พบว่า จำนวนอุบัติเหตุมีแนวโน้มที่ลดลงในแต่ละปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 จนถึงปี พ.ศ.2555 และหลังจากปี พ.ศ.2555 จำนวนอุบัติเหตุมีแนวโน้มสูงขึ้น สาเหตุหลักของการเกิดอุบัติเหตุเกิดจากการขับขี่ยานพาหนะเร็วกว่าที่กฎหมายกำหนด การตัดหน้าในระยะกระชั้นชิด การขับรถกระชั้นชิด อุปกรณ์ชำรุด เช่น เบรคแตก การเมาสุรา และการแข่งอย่างผิดกฎหมาย เป็นต้น

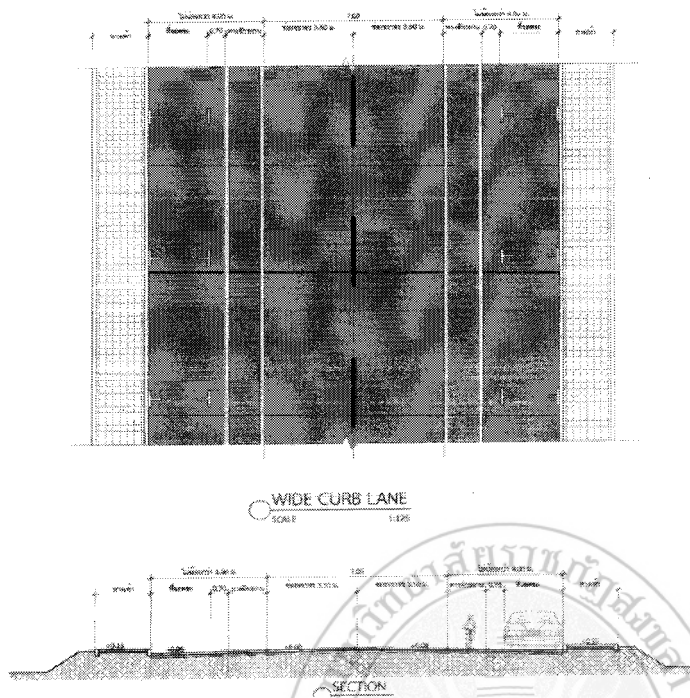
ปัจจัยด้านการขับขี่ยานพาหนะด้วยความเร็วสูงกว่าที่กฎหมายกำหนด เป็นปัจจัยที่จำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในรอบ 9 ปี ที่ผ่านมา ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการออกแบบทางจักรยานของหน่วยงานระดับโลก ดังนั้น การพัฒนาทางจักรยานในประเทศไทยได้มีการกำหนดรูปแบบของทางจักรยาน โดยพัฒนามาจากมาตรฐานทางของประเทศสหรัฐอเมริกาโดยองค์กรชื่อว่า AASHTO – The American Association of State Highway and Transportation Officials (ทั่วโลกยอมรับ) และ MUTCD – Manual on Uniform Traffic Control Devices ซึ่งได้จัดกลุ่มทางจักรยานตามปริมาณจราจรและการออกแบบทางกายภาพ (Geometric Design) 6 หลัก ดังนี้ 1) มาตรฐานการแบ่งประเภททางจักรยาน 2) การออกแบบทางกายภาพของทางจักรยาน 3) การออกแบบชั้นผิวทาง 4) การออกแบบป้ายจราจร สัญลักษณ์บนผิวทางและระบบอำนวยความสะดวกของทางจักรยาน 5) ระบบความปลอดภัยทางจราจร และ 6) หลักเกณฑ์ของการกำหนดที่จอดจักรยาน

โดยผู้วิจัย เจะจงศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบสื่อเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์เท่านั้น ไม่ได้ครอบคลุมเนื้อหาเพื่อการก่อสร้างทางจักรยานตามคู่มือของกรมทางหลวงทั้งหมด

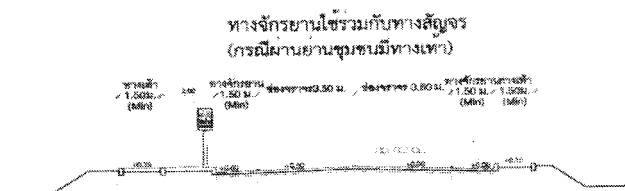
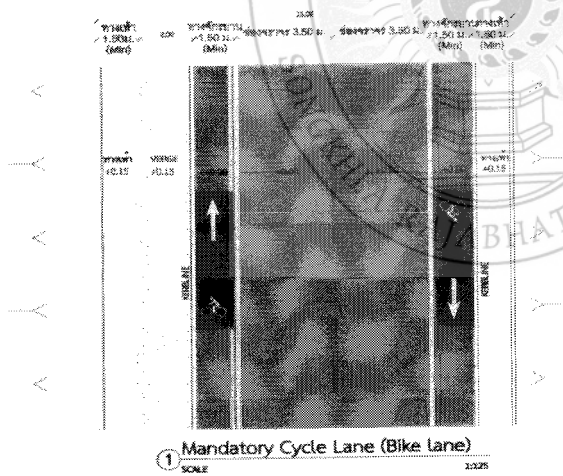
2.4.2.1 มาตรฐานการแบ่งประเภททางจักรยาน

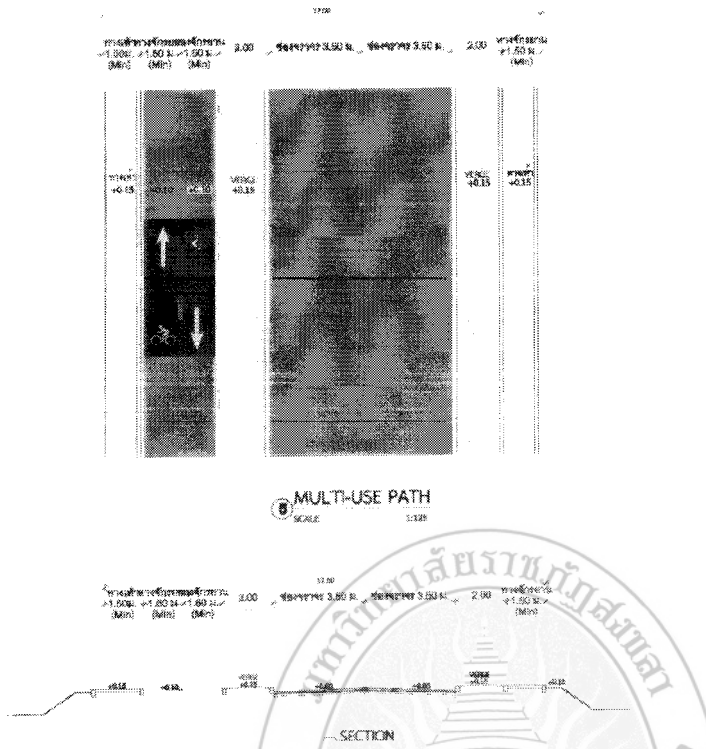
ภาพที่ 2.29 แสดงเขตทางแคบ ไม่มีไหล่ทางหรือมีไหล่ทางรวมแล้วมีขนาดไม่เกิน 9.00 เมตร
ที่มา : (กรมทางหลวงชนบท, 2558 : 5)

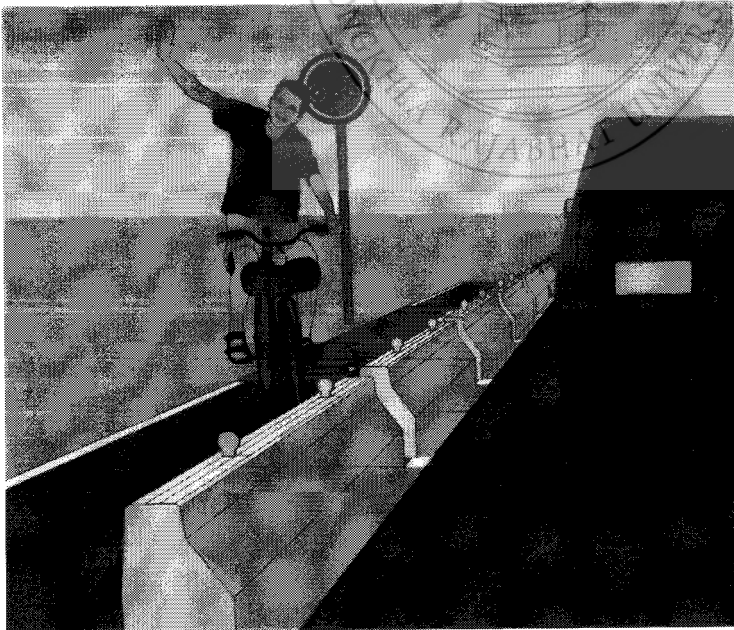
ภาพที่ 2.30 แสดงความกว้างของช่องทางจอดรถยนต์และจักรยานรวมกันไม่น้อยกว่า 4.00 เมตร
ที่มา : (กรมทางหลวงชนบท, 2558 : 6)

ภาพที่ 2.31 ช่องจราจรสำหรับความกว้าง 3.50 เมตร (อย่างน้อย) และช่องจักรยานกว้าง 1.50 เมตร (อย่างน้อย)
บนไหล่ทางพร้อมระบบอำนวยความสะดวก
ที่มา : (กรมทางหลวงชนบท, 2558 : 7)

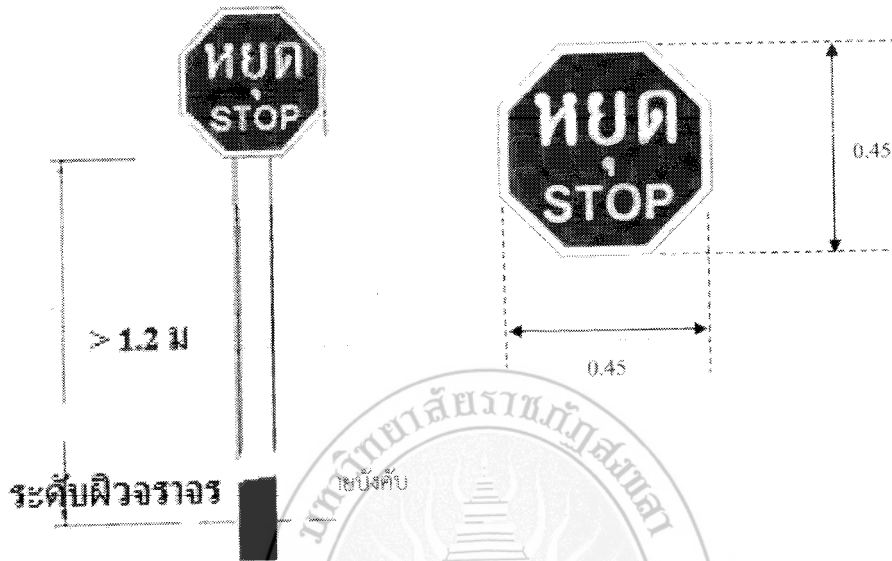

ภาพที่ 2.32 ช่องทางจราจรจะแยกออกจากช่องทางจราจรรถยนต์และมีระดับผิวทางสูงกว่า และอาจจะใช้ร่วมกับทางเท้า (Slide Walk or Walk Way)
ที่มา : (กรมทางหลวงชนบท, 2558 : 8)

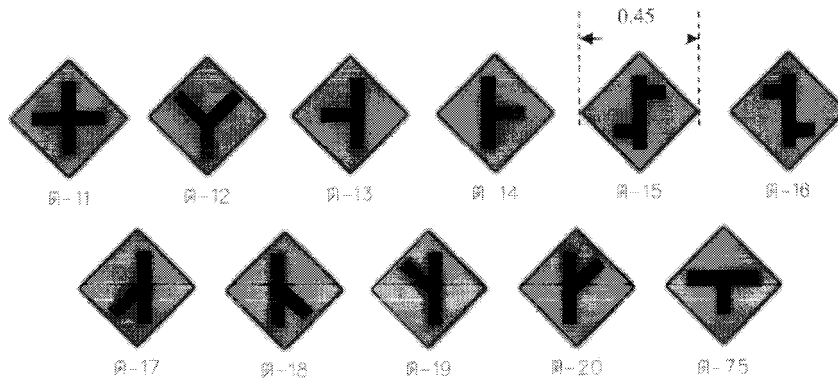
ภาพที่ 2.33 แสดงการติดตั้งระบบอำนวยความสะดวกของทางจักรยาน (bike Lane)
ที่มา : (กรมทางหลวงชนบท, 2558 : 9)

2.4.2.2 การออกแบบสัญลักษณ์บนแผ่นป้ายจราจร

ภาพที่ 2.34 แสดงการติดตั้งป้ายบังคับหยุด
ที่มา : (กรมทางหลวงชนบท, 2558 : 20)

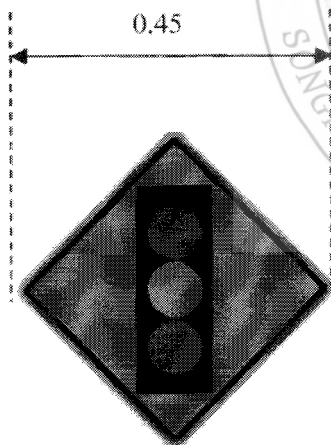
- 1) ป้ายหยุด มีหลักเกณฑ์การติดตั้งป้ายหยุด ดังนี้
 - (1.1) ป้ายหยุดต้องติดตั้งใกล้เส้นหยุด
 - (1.2) ตรงบริเวณทางแยก เมื่อจะให้ติดตั้งป้ายหยุดให้ติดตั้งแนวเดียวกับเส้นหยุด และจะต้องมีระยะความยาวของจักรยาน และ Clearance ประมาณ 2 เมตร
 - (1.3) ความสูงของป้ายหยุด ให้ถือตามมาตรฐาน และระยะตามแนวขวางของป้ายหยุดจะต้องไม่กระทบและเบียดบังต่อการสัญจรทางจักรยาน
 - (1.4) ให้ติดตั้งป้ายหยุดด้านขวาของทาง ป้ายหยุดที่ติดตั้งไว้แล้วทางด้านขวา อาจมองเห็นไม่ชัดเจน ควรใช้เส้นหยุดโดยมีคำว่า “หยุด” บนผิวจราจรเพื่อช่วยด้านความปลอดภัย และอาจติดตั้งป้ายหยุดเสริมด้านขวาของทางด้วยก็ได้
- 2) ป้ายเตือน
 - (2.1) ป้ายเตือนทางแยก ใช้สำหรับเตือนผู้ขับขี่ว่าทางข้างหน้าเป็นทางแยกตามลักษณะเครื่องหมายในป้าย ให้ใช้ป้ายเตือนทางแยก ในส่วนของทางแยกที่ตั้งอยู่บนทางโค้งหรือทางเชื่อมที่เป็นทางโค้ง (ตามความเป็นจริง) ระยะติดตั้งให้อยู่ก่อนถึงจุดเริ่มเลี้ยวโค้ง (ตามสภาพถนนจริง และทางแยกไม่น้อยกว่า 35 เมตร และมีระยะมองเห็นไม่น้อยกว่า 50 เมตร)

ภาพที่ 2.35 แสดงป้ายเตือนทางแยก

ที่มา : (กรมทางหลวงชนบท, 2558 : 22)

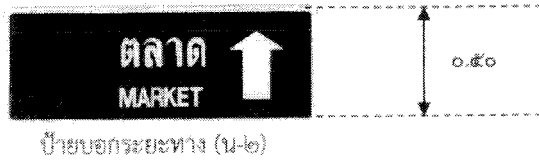
(2.2) ป้ายเตือนสัญญาณไฟ ใช้ล่วงหน้าก่อนถึงทางแยก ในที่ซึ่งผู้ขับขี่ไม่คาดว่าจะมีสัญญาณไฟหรือในกรณีที่ยังมองไม่เห็นสัญญาณไฟได้ไม่ชัด เนื่องจากโค้งราบ โค้งตั้ง จะมีแสงสว่างรบกวน โดยผู้ขับขี่สามารถมองเห็นสัญญาณไฟได้ภายในระยะไม่น้อยกว่า 85 เมตร ก่อนถึงทางแยก “การติดตั้ง ให้ติดตั้งก่อนถึงป้ายเตือนทางแยก ยกเว้นกรณีไม่มีการติดตั้งป้ายเตือนทางแยก ให้ติดตั้งก่อนถึงป้ายบอกจุดหมายปลายทาง”

ภาพที่ 2.36 แสดงป้ายเตือนสัญญาณไฟ

ที่มา : (กรมทางหลวงชนบท, 2558 : 22)

(2.3) ป้ายแนะนำ ลักษณะป้ายแนะนำทั่วไปจะใช้พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว สัญลักษณ์ตัวอักษรภาษาไทย ความสูง 20 เซนติเมตร และตัวอักษรภาษาอังกฤษ ความสูง 15 เซนติเมตร พร้อมตัวเลขเป็นสีขาวจะติดตั้งที่บริเวณหลังผ่านทางแยก ประมาณ 50 เมตร และจุดติดตั้งชุดป้ายจราจรจะติดตั้ง ณ จุดก่อนถึงทางแยกประมาณ 85 เมตร

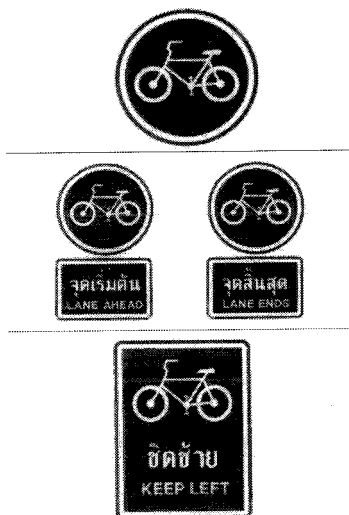
ภาพที่ 2.37 แสดงป้ายแนะนำ

ที่มา : (กรมทางหลวงชนบท, 2558 : 23)

(2.4) ป้ายช่องเดินรถจักรยาน เป็นป้ายที่ใช้ติดตั้งบนทางจักรยาน ที่ได้ออกแบบและก่อสร้างไว้สำหรับช่องทางจักรยานโดยเฉพาะ โดยจะมีฉนวน เช่น เเกะ คันทิน รั้ว เสากั้น ราวกันอันตราย หรือกำแพง เป็นตัวแยกช่องทางจักรยานและช่องจราจรสำหรับรถทั่วไป ให้ติดตั้งป้ายที่จุดเริ่มต้น และสิ้นสุดของทางเดินรถจักรยานและติดตั้งเป็นระยะทุกหัวและท้ายทางเดินรถจักรยานระหว่างทางหลวงชนบทหรือถนนที่ตัดผ่าน และควรทำเครื่องหมายจราจรบนพื้นทางเป็นสัญลักษณ์รูปจักรยานด้วย

(2.5) ป้ายช่องเดินรถจักรยานพร้อมป้ายเสริม กรณีที่ต้องการเน้นจุดเริ่มต้น และจุดสิ้นสุดของช่องทางเดินรถจักรยานให้ใช้ป้ายเสริมข้อความติดตั้งคู่กับป้ายช่องเดินรถจักรยาน ป้ายเสริมแสดงจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดช่องทางเดินรถจักรยานเป็นป้ายสีเหลี่ยมผืนผ้า ประกอบด้วยพื้นสีน้ำเงิน ตัวอักษร และเส้นขอบป้ายสีขาว

(2.6) ป้ายจักรยานชิดซ้าย เป็นป้ายที่ใช้ติดตั้งบนทางหลวงที่ได้ ออกแบบและปรับปรุงไหล่ทางไว้สำหรับช่องทางเดินรถจักรยานโดยเฉพาะ โดยไม่มีฉนวน เช่น เเกะ คันทิน รั้ว เสากั้น ราวกันอันตราย หรือกำแพง เป็นตัวแยกช่องทางจักรยานและช่องจราจรสำหรับรถทั่วไป

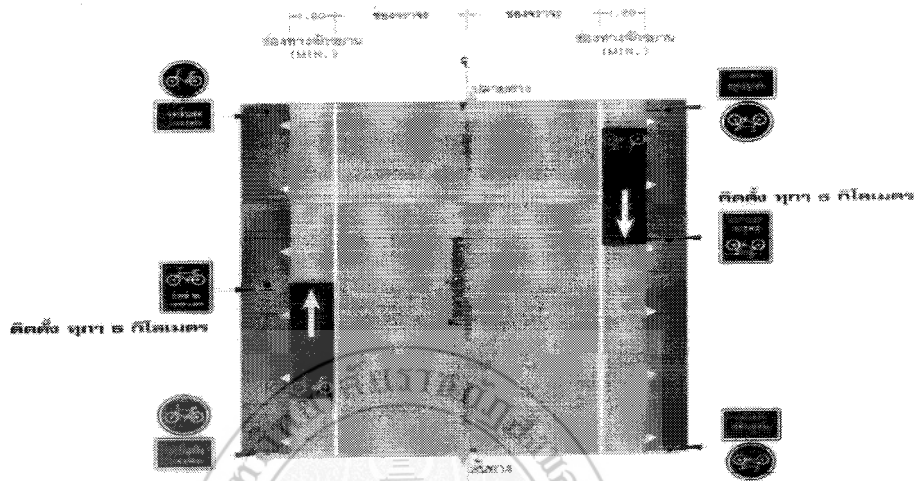

ภาพที่ 2.38 แสดงป้ายช่องเดินรถจักรยาน ป้ายเสริม ป้ายรถจักรยานชิดซ้าย

ที่มา : (กรมทางหลวงชนบท, 2558 : 25)

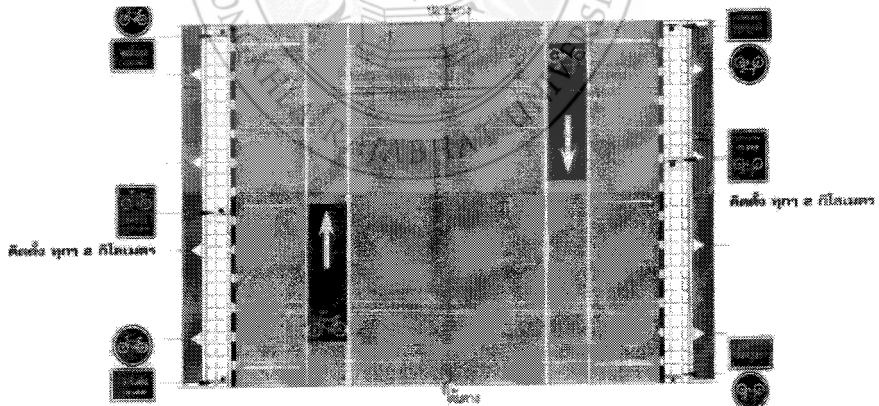
3) รูปแบบการติดตั้งป้าย (3.1) กรณีพื้นที่นอกชุมชน

กรณีพื้นที่นอกชุมชน

ภาพที่ 2.39 แสดงการติดตั้งป้ายพื้นที่นอกชุมชน
ที่มา : (กรมทางหลวงชนบท, 2558 : 27)

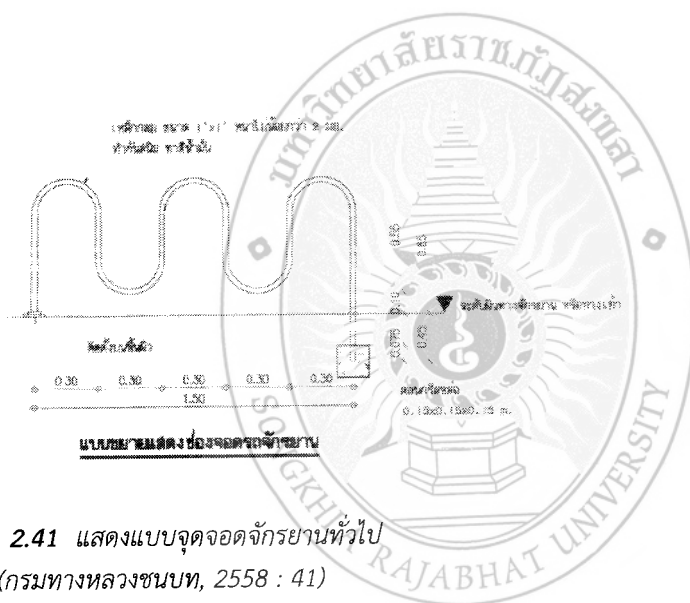
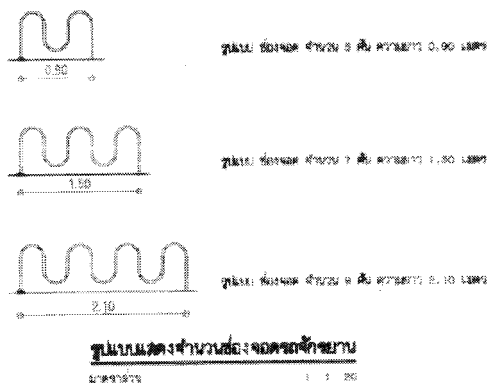
(3.2) กรณีพื้นที่ย่านชุมชน

แสดงการติดตั้งป้ายทาง (ย่านชุมชน)

ภาพที่ 2.40 แสดงการติดตั้งป้ายพื้นที่ย่านชุมชน
ที่มา : (กรมทางหลวงชนบท, 2558 : 27)

2.4.2.3 แบบจุดจอตจักรยานทั่วไป

ภาพที่ 2.41 แสดงแบบจุดจอตจักรยานทั่วไป
ที่มา : (กรมทางหลวงชนบท, 2558 : 41)

2.5 การออกแบบสื่อ

2.5.1 อินโฟกราฟิก

อินโฟกราฟิก คือ "การแปลงข้อมูลให้เป็นภาพ" เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายและสื่อสารกับผู้คนด้วยสิ่งที่จับต้องได้ อินโฟกราฟิกไม่ใช่การสรุปข้อมูลทั้งหมดมานำเสนอในภาพหนึ่งภาพ แต่จะมีทั้งการนำเสนอข้อมูลโดยรวม และการนำเสนอข้อมูลรายละเอียดเชิงลึก เช่นเดียวกับแผนที่โลก แผนที่ประเทศไทย หรือแผนที่เมืองต่างๆ ขึ้นอยู่กับว่าต้องการนำเสนออะไร จึงค่อยเลือกข้อมูลตั้งต้น และวิธีการนำเสนอ โดยสรุปอินโฟกราฟิกคือการทำ "แผนที่ข้อมูล" นั่นเอง (จุน ชากูราตะ, 2558 : 9)

2.5.1.1 ขอบเขตในการใช้งานอินโฟกราฟิก ขอบเขตในการใช้งานอินโฟกราฟิก แบ่งเป็น 2 หมวดใหญ่ๆ คือ การอธิบายข้อมูล ซึ่งต้องการอธิบายเนื้อหาอย่างละเอียด และการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ซึ่งเน้นการส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กร

1) การอธิบายข้อมูลอินโฟกราฟิกแบบนี้ มักจะใช้กับการอธิบายวิธีการประกอบโมเดลพลาสติก หรือวิธีการประกอบเฟอร์นิเจอร์ วิธีการเดินทาง (แผนที่รถไฟหรือแผนที่ทั่วไป) เอกสารทางประวัติศาสตร์ที่มีตัวเลขปีที่เกิดเหตุการณ์เป็นตาราง แผนที่ของดั่งจากทั่วโลก ที่อาจไปอยู่บนหนังสือเรียนวิชาภูมิศาสตร์ พิพิธภัณฑน์ เป็นต้น

ภาพที่ 2.42 แสดงอินโฟกราฟิกแบบอธิบายข้อมูลที่
ที่มา : (ศูนย์เรียนรู้สุขภาพพระ, 2558)

2) การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ อินโฟกราฟิกซึ่งองค์กรหรือบริษัท ใช้ตามเว็บไซต์ บล็อก โซเชียลมีเดีย นั้นคือตัวอย่างของอินโฟกราฟิกที่ใช้ในการโฆษณา และประชาสัมพันธ์ โดยทั่วไปบริษัทต่างๆ ก็อาจจะมีการเพิ่มรูปสินค้าหรือแผนภาพอธิบายการให้บริการ ลงไปในเอกสารอธิบายเนื้อหาของบริษัทอย่างง่าย ๆ แต่ถ้าใช้อินโฟกราฟิกก็จะทำให้เอกสารมีเอกลักษณ์ และหลากหลายมากยิ่งขึ้น สิ่งที่สำคัญเหมือนตอนทำอินโฟกราฟิก คือ ต้องเข้าใจง่าย และดึงดูดสายตาคนอ่าน สิ่งสำคัญอีกอย่าง คือ การคิดว่าอยากได้อะไรจากคนอ่านอินโฟกราฟิก (อยากให้มองแบรนด์ในทางที่ดีขึ้น อยากส่งเสริมให้คนเข้ามาชมเว็บไซต์ เป็นต้น)

3) การอธิบายข้อมูลและการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ บางกรณี อินโฟกราฟิกจำเป็นต้องทำหน้าที่ทั้ง 2 อย่าง คือ "การอธิบายข้อมูล" และ "การโฆษณาและประชาสัมพันธ์" อย่างเช่น อินโฟกราฟิกที่ใช้อธิบายรายงานประจำปี อินโฟกราฟิกถูกนำไปใช้

หลากหลายมากขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่วัตถุประสงค์เพื่อการประชาสัมพันธ์ไปจนถึงการย่อยข้อมูลให้เข้าใจง่ายจากความนิยมในปัจจุบัน ทำให้คนมีโอกาสได้ทำอินโฟกราฟิกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สิ่งสำคัญคือต้องไม่ลืมว่าจริงๆ แล้วอินโฟกราฟิกคืออะไร

อินโฟกราฟิกคือการแปลงข้อมูลให้เป็นภาพเพื่อให้สามารถสื่อสารได้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น ต้องให้ความสำคัญเรื่องการสื่อสารข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพด้วย อย่างไรก็ตาม เพื่อให้คนอยากอ่าน ก็ต้องทำออกมาให้ดูน่าสนใจ ข้อมูลก็ต้องดีด้วย ข้อมูลที่ดีคือ ข้อมูลที่ทำให้คนอยากอ่าน คนที่อ่านแล้วก็เกิดความรู้สึกรักอยากนำข้อมูลนั้นไปทำอะไรต่อสักอย่าง

2.5.1.2 ลักษณะอินโฟกราฟิกที่ดี 5 ข้อ ดังนี้ (ฉนิพนธ์ หิรัญพฤษภ์, 2558 : 124)

- 1) ใช้การทำข้อมูลให้เป็นภาพอย่างมีความหมาย
- 2) เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เป็นมิตรกับผู้อ่าน
- 3) น่าสนใจ เตลตาผู้อ่าน
- 4) เนื้อหาดีมีประโยชน์ ทำให้คนอ่านรู้สึกอยากเก็บไว้
- 5) จุดประกายให้คนอ่านคิดหรือทำอะไรต่อ

2.5.1.3 เนื้อหาที่เหมาะสมกับอินโฟกราฟิก

1) How to คือ เนื้อหาที่มาตอบคำถามที่ว่า "ทำอะไร" เช่น วิธีการเอาตัวรอดจากโจร วิธีการเลือกไวน์ เป็นต้น ประเทศตะวันตกมักจะตั้งชื่อเรื่องด้วยคำถาม เช่น "Why?" หรือ "How?" เสียส่วนใหญ่

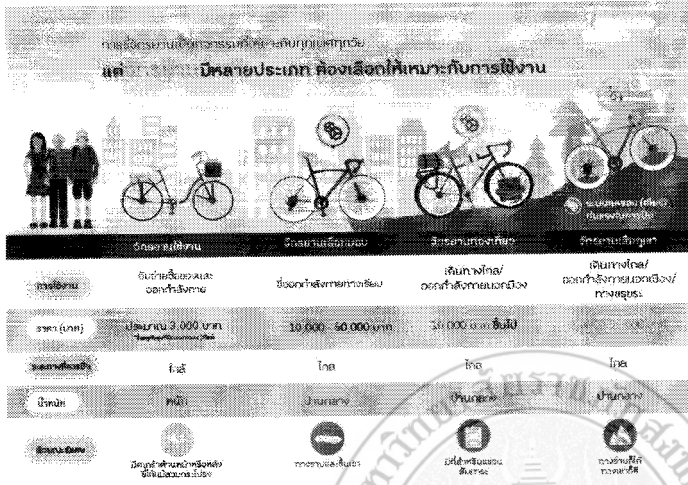
2) รายงานผล เนื้อหามักเป็นการรายงานผลการใช้สินค้าหรือบริการ ผลการทำสำรวจในโซเชียลมีเดีย เป็นต้น ในต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก

ภาพที่ 2.43 แสดงอินโฟกราฟิกแบบรายงานผล

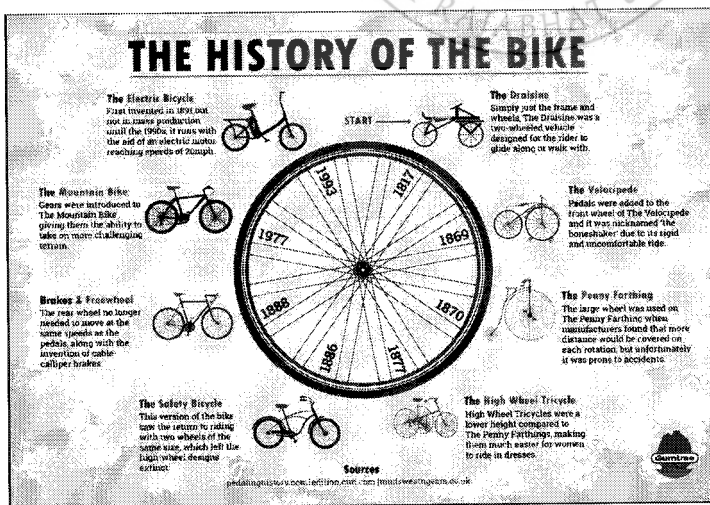
ที่มา : (www.facebookr, 2558)

3) การเปรียบเทียบ เนื้อหาจะเป็นการเปรียบเทียบของสองสิ่งขึ้นไป เช่น การเปรียบเทียบแนวคิดระหว่างพรรคการเมือง การเปรียบเทียบบริการ Facebook กับ Google การเปรียบเทียบกาแฟกับชา เป็นต้น

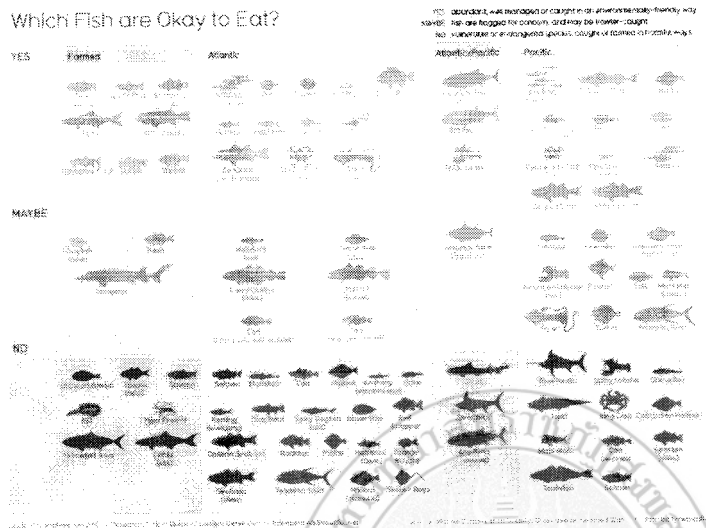
ภาพที่ 2.44 แสดงอินโฟกราฟิกแบบการเปรียบเทียบ ที่มา : (www.facebook, 2558)

4) การเปลี่ยนแปลงของเวลา จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่มองเห็นความเปลี่ยนแปลงของเวลา เช่น ประวัติอินเทอร์เน็ต เส้นทางของดนตรีแนวร็อกแอนด์โรล กระบวนการรีไซเคิล เป็นต้น ในต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก มักจะมีคำว่า (The History of) (Timeline) (The Evolution of) ปรากฏอยู่ในเนื้อหาด้วย

ภาพที่ 2.45 แสดงอินโฟกราฟิกแบบการเปลี่ยนแปลงของเวลา ที่มา : (The media team, 2014)

5) คำอธิบายเชิงวิชาการ เนื้อหาเฉพาะทางที่ถ้าไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญเขียนไม่ได้ เช่น บทวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค ระบบพลังงานนิวเคลียร์ เป็นต้น อินโฟกราฟิกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเฉพาะทางหรือวงการใดวงการหนึ่งช่วยสร้างความน่าเชื่อถือ

ภาพที่ 2.46 แสดงอินโฟกราฟิกแบบ คำอธิบายเชิงวิชาการ
ที่มา : (thirteenorthfiftytynine, 2016)

6) ตาราง เนื้อหาที่ต้องการบอกข้อมูลง่ายๆ เพื่อนำไปใช้ได้สะดวก รวดเร็ว เช่น ตัวเลขแคลอรีอาหาร ช่วงที่กินผักอร่อย เป็นลัดสำหรับโปรแกรม เป็นต้น ในหมู่อินโฟกราฟิกด้วยกัน แบบนี้จะมีความเป็นเอกสารให้ข้อมูลสูงกว่าแบบอื่นๆ

ภาพที่ 2.47 แสดงอินโฟกราฟิกแบบตาราง
ที่มา : (The Wine Wankers, 2014)

2.5.1.4 รูปแบบดีไซน์พื้นฐาน

- 1) แบบตาราง เหมาะกับการใช้เปรียบเทียบของสองสิ่งขึ้นไป มีทั้งรูปแบบ "ตาราง" ธรรมดาและแบบ "เมตริกซ์"
- 2) แบบโวลุ่ม เหมาะกับการเปรียบเทียบปริมาณหรือตัวเลขมักจะมีการใช้ "กราฟ" "แผนภาพต้นไม้" "Typographic" ร่วมด้วย
- 3) แบบแผนที่ เหมาะสำหรับการอธิบายแผนที่ลักษณะเด่นของแต่ละภูมิภาค
- 4) แบบไทม์ไลน์ เหมาะกับการสรุปเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามลำดับเวลา นอกจากจะมีการใช้ไทม์ไลน์แล้ว บางครั้งก็นำ "ตารางแบบชาร์ต" หรือ "แผนภาพแบบวงจร" เข้ามาใช้ด้วยกัน
- 5) แบบผสมผสาน เวลาเนื้อหาที่ต้องการทำกับรูปแบบที่มีไปด้วยกันไม่ค่อยได้ อาจเอาหลายๆ รูปแบบมารวมกัน แบบนี้เรียกว่าแบบผสมผสาน

2.5.1.5 พอร์มเมตของอินโฟกราฟิก

- 1) ชื่อเรื่องอินโฟกราฟิกจะใส่ไว้ใน Header เพื่อให้เตะตาคนอ่าน ต้องเลือกชื่อเรื่องสรุปเนื้อหาโดยรวมทั้งหมด เพราะส่วนมากเวลาคนแชร์ในโซเชียลมีเดียจะเขียนแนะนำเฉพาะชื่อเรื่อง
- 2) แหล่งที่มาข้อมูล ต้องระบุด้วยว่าข้อมูลที่นำมาใช้อินโฟกราฟิกนั้นเอามาจากไหน ส่วนมากจะเขียนสรุปไว้ด้านล่างสุด เวลาเขียนแหล่งอ้างอิงข้อมูลต้องเขียนชื่อหัวข้อ ข้อมูลการวิจัย ชื่อหนังสือ หรือ URL เว็บไซต์ เป็นต้น ความสดใหม่ของข้อมูลเป็นเรื่องจำเป็นต้องลงวันที่ที่สืบค้นข้อมูลด้วย
- 3) เครดิตผู้เผยแพร่/ผู้จัดทำ ต้องใส่ LOGO URL ไว้ด้วย เพื่อให้ผู้อ่านจะได้รู้ว่าเป็นใครเป็นคนจัดทำและเผยแพร่ ส่วนมากก็เขียนไว้ที่ Footer ถ้าเป็นอินโฟกราฟิกเพื่อการประชาสัมพันธ์ยังต้องเขียนเครดิตให้ชัดเจน เขียนวิธีติดต่อด้วย
- 4) อื่นๆ ควรใส่ประโยคอธิบายเนื้อหาคร่าวๆ เพื่อให้รับกับชื่อด้วย และเขียนชื่อหัวข้อแต่ละเรื่องจะได้ดูง่าย ช่วยเสริมกับการใช้ภาพข้อมูลที่เข้าใจยากหรืออาจทำให้เข้าใจผิดได้

2.5.1.6 วิธีทำอินโฟกราฟิก ขั้นตอนในการทำอินโฟกราฟิกสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ข้อ ดังนี้

- 1) ขั้นตอนที่ 1 ทำความเข้าใจจุดประสงค์ในการทำ เช่นเดียวกับการทำความเข้าใจจุดประสงค์ในการทำเช่นเดียวกับการทำ Pictographic ซึ่งมีทั้งหมด 3 ข้อ ที่ต้องตอบให้ได้
 - (1.1) ทำไม ต้องรู้จุดประสงค์และการทำงานก่อนทำ
 - (1.2) ที่ไหน ต้องรู้ว่าอินโฟกราฟิกนี้จะถูกนำไปใช้ที่ไหน สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ ถ้าเป็นเว็บไซต์ สามารถออกแบบให้ผอมๆ ยาวๆ ได้ เพราะคนอ่านจะเลื่อนลงมาดูได้ แต่ถ้าเป็นสิ่งพิมพ์ขนาดเป็นเรื่องที่มีข้อจำกัดและต้องระมัดระวัง

(1.3) ใคร สุดท้ายคือต้องรู้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้อ่านนั้นเป็นคนแบบไหน เพราะมันส่งผลกระทบกับความละเอียดของเนื้อหาที่ต้องเขียน (สรุปข้อมูลคร่าวๆ หรือ ข้อมูลดิบ)

2) ขั้นตอนที่ 2 กำหนดหัวเรื่อง เมื่อรู้จุดประสงค์แล้วถัดมาคือการกำหนดหัวเรื่อง ควรเลือกข้อมูลที่ย่อกว่า เมื่อรู้จุดประสงค์แล้วถัดมาคือการกำหนดหัวเรื่อง เพราะถ้าไม่มีหัวเรื่องก็ไม่รู้ว่าควรหาข้อมูลแบบไหน อาจมีบางกรณีที่ค่อยมากำหนดหัวเรื่องตอนหาข้อมูล แต่โดยทั่วไปแล้วเรากำหนดหัวเรื่องก่อน

3) ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาข้อมูล ควรระวังเรื่องความน่าเชื่อถือของข้อมูลบางครั้งเราได้ข้อมูลมาจากผู้ว่าจ้าง แต่ก็ต้องหาเองด้วยวิธีรวบรวมข้อมูลซึ่งมีหลากหลาย เช่น จ้างบริษัทที่ทำวิจัย ทำแบบสอบถาม นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือ เว็บไซต์

4) ขั้นตอนที่ 4 กำหนดเนื้อหา คอนเซ็ปต์ จัดระเบียบและเรียบเรียงข้อมูล จากนั้นเอามาวางโครงเรื่องที่จะเล่าตอนจัดระเบียบข้อมูลนั้นใช้โปรแกรมคำนวณอย่าง Excel ช่วยในการกำหนดคีย์เวิร์ดต่างๆ แล้วย่อยข้อมูลให้กระชับ

5) ขั้นตอนที่ 5 การออกแบบ ลองวาดภาพคร่าวๆ จากข้อมูลที่มีรูปแบบดีไซน์มีเลือกไว้แล้วลองดูว่าไปด้วยกันได้หรือไม่ ถ้าได้ดีไซน์คอนเซ็ปต์ที่ชัดเจนแล้วค่อยใช้โปรแกรมกราฟิกต่อไป

6) ขั้นตอนที่ 6 ตรวจสอบข้อมูลที่นำมาอินโฟกราฟิกถูกต้องไหม การผูกสตอรี่ใช้ได้แล้วยัง ถ้าเช็คเรื่องข้อมูลเสร็จแล้วต่อไปก็เช็คเรื่องดีไซน์

2.5.2 หลักสำคัญของงานสารคดี

กรมประชาสัมพันธ์ (2554 : 2 - 20) กล่าวว่า หลักสำคัญของงานสารคดี จะต้องถ่ายทอดความจริงอย่างสร้างสรรค์ ต้องให้ผลต่อความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ร่วมของผู้ชม และตั้งคำถาม 3 ข้อ ก่อนทำสารคดี ได้แก่

1. ทำไปเพื่ออะไร คือ วัตถุประสงค์ เพื่อจะได้กำหนดแนวคิดและประเภทของงาน
2. ทำไปให้ใครดู เพื่อจะได้กำหนดรูปแบบการนำเสนอ ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
3. ดูแล้วจะได้อะไร คือ ผลที่คาดว่าจะได้รับ เพื่อนำมากำหนดทิศทางของการนำเสนอ

ในการศึกษาข้อมูลการผลิตสารคดี ซึ่งมีหลายประเภทแต่ผู้วิจัยเจาะจงเลือกผลิตสื่อสารคดีท่องเที่ยวโดยเฉพาะ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ที่จะใช้เพื่อนำเสนอต้นแบบเส้นทางจักรยานให้แก่นักท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.5.2.1 สารคดีท่องเที่ยว (Touring Feature) เป็นสารคดีที่เล่าเรื่องราวการเดินทางไปในสถานที่ต่างๆ มุ่งให้ความรู้แก่ผู้อ่านในด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ความเป็นอยู่ของคน ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมและวัฒนธรรมรวมทั้งรายละเอียดปลีกย่อย

ที่เป็นคู่มือนักเดินทาง เช่น การเดินทาง ที่พัก อาหาร สถานที่สำคัญ ฯลฯ นอกจากนี้ผู้เขียนมักให้ข้อสังเกตได้ว่า สารคดีท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อย ที่นำเที่ยวในสถานที่เดียวกัน แต่ผู้เขียนก็สามารถนำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจในแง่มุมที่ต่างกันและบรรยากาศที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เพราะผู้เขียนแต่ละคนมีความเป็นตัวของตัวเอง ในการนำเสนอโลกทัศน์และลีลาภาษา ทำให้ผู้อื่นสนุกสนานและได้รู้จักสถานที่นั้นอย่างละเอียด ด้วยทัศนคติ น้ำเสียง และแง่มุมที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ต่างๆ

2.5.2.2 รูปแบบของสารคดี การนำเสนอสารคดีที่น่าสนใจ จำเป็นต้องเลือกรูปแบบนำเสนอให้เหมาะสมโดยแบ่งเป็นรูปแบบดังต่อไปนี้ บรรยาย เล่าเรื่อง สัมภาษณ์ ละครแอนิเมชัน ผสมผสาน

2.5.2.3 การเลือกใช้มุมกล้องในลักษณะต่างๆ

ตารางที่ 2.3 แสดงชื่อและลักษณะมุมกล้อง

ภาพ	เสียง
1) Big Close up (B.C.U.)	ภาพเต็มหน้าและศีรษะ ศีรษะจะใช้น้ำที่ห้าส่วนหกของจอภาพ
2) Close-up (C.U.)	ภาพตั้งแต่ศีรษะถึงบ่า ศีรษะใช้น้ำที่สองในสามส่วนของจอภาพ
3) Medium Close-up (M.C.)	ภาพตั้งแต่ศีรษะถึงหน้าอก ศีรษะใช้น้ำที่หนึ่งส่วนของจอภาพ
4) Mid Shot (M.S.)	ภาพตั้งแต่ศีรษะถึงเอว ศีรษะใช้น้ำที่หนึ่งส่วนสามของจอภาพ ในภาพจะสามารถเห็นพื้นที่ด้านหลัง (Background) บางส่วน ภาพนี้ส่วนใหญ่จะเห็นในรายการสนทนารายการข่าว ภาพนี้เป็นระยะของภาพที่สบายตาในการมองภาพของบุคคลซึ่งพูดกับกล้องโดยตรง
5) Medium long shot (M.L.S.)	ภาพของคนตั้งแต่ศีรษะถึงหัวเข่า ศีรษะใช้น้ำที่หนึ่งส่วนหกของจอภาพ ภาพชนิดนี้ใช้มากในภาพยนตร์ เพราะสามารถแสดงให้เห็นการกระทำในเวลาเดียวกันด้วย ให้ภาพใบหน้าสวยเหมาะสมเจาะ ในจอโทรทัศน์อาจจะมองภาพใบหน้าได้ไม่ละเอียดเท่าของภาพยนตร์
6) Long shot (L.S.)	ภาพเต็มตัว มีที่ว่างเหนือศีรษะและปลายเท้าพอสมควร
7) Establishing shot	ภาพแสดงให้เห็นทัศนียภาพรอบๆ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในภาพและสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว
8) Pan	หมายถึง การเลื่อนกล้องในระดับจากด้านหนึ่งไปสู่ด้านหนึ่งอาจจะไปทางซ้ายหรือขวา การ Pan นี้ยังแยกออกเป็น - Surveying-pan เป็นการ Pan เพื่อเปลี่ยนจากภาพหนึ่งมาเป็นภาพที่คาดเอาไว้ดูว่าอะไรก็เกิดขึ้นและทำให้เราสนใจ ถ้าค่อยๆ Pan อย่างช้าๆ สบายๆ เพื่อค้นหาว่าสิ่งที่คาดหวังไว้กำลังจะเกิดขึ้น ถ้า Pan โดยเร็วทันควัน เพื่อแสดงให้เห็นผู้ชมทราบว่าเหตุการณ์ตื่นเต้นกำลัง

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ภาพ	เสียง
	<p>เกิดขึ้นระหว่าง 2 แห่ง</p> <p>- Following-pan การเคลื่อนกล้องตามการ Pan แบบนี้จะใช้เมื่อต้องการเน้นพิธีกร ซึ่งกำลังเคลื่อนที่และต้องการให้ผู้ชมเห็นสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่พิธีกรผ่านไปด้วยพร้อมๆกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมและพิธีกร การใช้ Following-pan มักจะจัดภาพพิธีกรอยู่ตรงกลางเสมอ แต่บางครั้งมีข้อยกเว้นเหมือนกัน</p>
9) Tilt	<p>เป็นการเคลื่อนกล้องไปในแนวตั้ง การTilt ทำให้เราสามารถเชื่อมต่อภาพต่างๆ ได้ การ Tilt มีทั้งนกกกล้องขึ้น (Tilt up) และการกดกล้องลง (Tilt down)</p>
10) Dolly	<p>คือ การเคลื่อนกล้องเข้าไปใกล้ หรือเคลื่อนถอยไกลจากพิธีกร หรือภาพที่กำลังถ่ายทำ</p> <p>- Dolly in หรือ Tracking คือ การเคลื่อนกล้องเข้าไปหาพิธีกรหรือภาพที่กำลังถ่ายทำ สร้างความน่าสนใจ ความรู้สึกตึงเครียด แต่เมื่อกำลังเข้าไปใกล้มาก ภาพกล้องจะมีผลให้เกิด ความผิดหวัง เปิดเผยความจริง ความไม่สำคัญ ให้ความสนใจน้อยลงไป</p> <p>- Dolly out หรือTracking back ให้ผล คือ ความน่าสนใจมีน้อย เป็นการผ่อนคลายความเครียด truck or track การลากกล้องไปทางมุมขวา หรือลากขนานไปกับพิธีกรที่เคลื่อนที่ไป เคลื่อนกล้องผ่านฉาก</p>
truck หรือ track	<p>รวมเอาdolly shot , traveling shot, crab bin เข้าไว้ด้วยกัน กรณีที่มีการ track ถอยหลังควรทำเมื่อพิธีกรเดินออกไปข้างหน้า ถ้าไม่จำเป็นไม่ควร track ถอยหลัง หลีกเลี่ยงได้โดยการใช้ตัด (Cut) แทน</p>
10) Zoom	<p>เป็นการเลื่อนขนาดของเลนส์ เพื่อให้ได้รูปที่ชัดขึ้นมา</p> <p>Zoom in จะใช้เลนส์มุมแคบถ่ายให้เห็นถึงจุดกลางของภาพที่ต้องการเต็มจอภาพ และจะช่วยสร้างความลึกที่ย่อส่วนลงมาZoom out ใช้เลนส์มุมกว้างให้ภาพที่ไกลกว่า และมีบริเวณมากกว่าจะให้ความลึกที่ขยายออกมา</p>

ที่มา : (กรมประชาสัมพันธ์, 2554)

2.5.2.4 ขั้นตอนการผลิตสารคดี ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

1) ขั้นเตรียมการผลิต (PRE - PRODUCTION) ภายหลังจากได้รับมอบหมายงานการผลิตสารคดีแล้ว ผู้ผลิตสารคดีก็จะเริ่มดำเนินการปฏิบัติงาน ดังนี้

(1.1) ประชุมวางแผนการผลิตสารคดีเพื่อกำหนดรูปแบบและเนื้อหา และการนำเสนอสารคดี ได้แก่ ประชุมหารือร่วมกับบุคลากรผู้รับผิดชอบฝ่ายต่างๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางกรอบแนวคิดตามข้อกำหนดที่มีขีดจำกัด ทั้งงบประมาณ เครื่องมือ บุคลากร สถานที่ ภาวะเศรษฐกิจ และสิ่งอำนวยความสะดวก กำหนดเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย โดยการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งเอกสาร ตำราจากห้องสมุด รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ และผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านกำหนดแก่นเรื่อง (Theme) และวัตถุประสงค์ของสารคดี เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสอดคล้องกับความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย กำหนดรูปแบบและสร้างสรรค์สารคดี เพื่อให้การนำเสนอมีความน่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย

(1.2) ขั้นตอนการเขียนบท ประกอบด้วย การหาข้อมูล แหล่งข้อมูล อาจได้จากข้อมูลที่เป็นเอกสาร ข้อมูลภาพ ข้อมูลจากบุคคล (ที่มีความน่าเชื่อถือ) ข้อมูลที่หาได้ทั้งหมดสามารถแยกแยะออกมาได้เป็นประเด็นต่างๆ กัน เมื่อเลือกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายการได้แล้ว ต้องคิดว่าประเด็นสำคัญใดบ้างที่ต้องใช้ ประเด็นรองๆ ลงไป ข้อใดที่ควรใช้ร่วมด้วย การวางโครงเรื่องมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกรอบความคิดในการนำเสนอ เพื่อให้การวางแผนการผลิตเป็นไปได้อย่างถูกต้องและรอบคอบ เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันของทีมงานและ เพื่อความสะดวกในการพัฒนาบทสารคดี การวางโครงเรื่องเป็นการร้อยเรียงประเด็นหลัก ประเด็นรองเข้าด้วยกัน โดยไม่จำเป็นต้องไล่เรียงจากหลักไปหารองเสมอ แต่ให้คำนึงถึงความเชื่อมโยง (Link) ของแต่ละประเด็น

2) ขั้นตอนการถ่ายทำ (PRODUCTION) การกำกับและถ่ายทำสารคดีต้องเริ่มจากการฝึกซ้อม ผู้ผลิตสารคดี จะกำหนดตารางฝึกซ้อมไว้ล่วงหน้า โดยระบุวันเวลาสถานที่ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาซ้อม สำหรับสารคดีที่มีความซับซ้อนมาก ควรจะต้องซ้อมก่อนวันผลิตสารคดีและบุคลากรสำคัญ ผู้กำกับรายการ ผู้ช่วยกำกับรายการ ผู้กำกับเวที ฝ่ายช่างภาพ ฝ่ายเสียง ฝ่ายแสง และฝ่ายอื่นๆ การถ่ายทำรายการเป็นขั้นตอนที่จะทำการบันทึกภาพต่างๆ ตามเนื้อหาที่กำหนดในบทโทรทัศน์ แต่ก่อนที่จะถึงเวลาทำการบันทึกภาพ ผู้กำกับรายการควรตรวจสอบสิ่งต่างๆ ว่าเรียบร้อยและพร้อมที่จะถ่ายทำหรือไม่ โดยเฉพาะการตรวจสอบเรื่องของมุมภาพ ตำแหน่งภาพกับมุมของฉาก รวมไปถึงจนถึงเรื่องของสี ความคมชัดความถูกต้อง และในกรณีที่เป็นการบันทึกภาพเมื่อทำการบันทึกภาพเสร็จแล้ว ควรจะมีการ Rewind เทป เพื่อเช็คดูภาพที่บันทึกไปนั้นว่ามีความคมชัดและถูกต้องหรือไม่

3) ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ (POST - PRODUCTION) เป็นกระบวนการท้ายสุดของการผลิตสารคดีเป็นการเอาเทปทั้งหมดที่บันทึกภาพมาคัดเลือกภาพที่ดีที่สุด แล้วตัดต่อเข้าด้วยกัน ซึ่งผู้ทำการตัดต่อจะต้องเข้าใจบทสารคดีนั้นเป็นอย่างดี ในบางกรณีผู้เชี่ยวชาญความอาจมาควบคุมการตัดต่อหรือทำหน้าที่เป็นผู้ตัดต่อเองก็ได้ เมื่อผู้ตัดต่อเข้าใจบทแล้วกล่าวถึงอะไร มีลำดับขั้นตอนความเป็นมาของเรื่องราวอย่างไร แล้วจึงลงมือทำการตัดต่อ ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก การเรียงลำดับความสำคัญของเนื้อเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ ต้องมีความประณีต พิถีพิถัน

เพื่อให้เนื้อเรื่องออกมาได้ตามบทโทรทัศน์กำหนด และได้อารมณ์ของเรื่องราวนั้นอย่างสมบูรณ์ มีความน่าสนใจและน่าติดตามด้วย การตัดต่อภาพอาจมีการนำเอาเทคนิคภาพมาพลิกแพลงได้

2.5.2.5 การติดตามประเมินผล

1) ติดตามประเมินผลการผลิตสารคดีโทรทัศน์โดยรวบรวมข้อมูลจาก โทรศัพท์ โทรสาร จดหมายหรือไปรษณียบัตร ผู้ชมที่เขียนเข้ามาแสดงความคิดเห็นหรือร่วมตอบคำถามท้ายสารคดี

2) ติดตามประเมินผล โดยการรวบรวมข้อมูลการแสดงความคิดเห็นของผู้ชม

3) ติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์จากการสำรวจความคิดเห็นการรับชมหรือวัดความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าของเงินงบประมาณที่รับบริการผลิตและเผยแพร่ สารคดี หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเนื้อหาของสารคดีนั้นๆ

ตัวอย่างการเขียนบทสารคดี มีดังนี้

ตารางที่ 2.4 แสดงตัวอย่างการเขียนบทสารคดี

บทโทรทัศน์ สารคดี สามทศวรรษ การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	
ตอน “โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน”	
ออกอากาศ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย	
ภาพ	เสียง
CG ใต้เต็ลรายการ LS ถนนดิน ทุ่งกว้าง วิว ควาย ชุมชน เด็กกำลังเดินทางไปโรงเรียน - สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม บรมราชกุมารีทางเสด็จฯ เยี่ยม โรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร	- การเกษตรเป็นอาชีพหลักของคนไทยมาแต่โบราณ แต่ ปัจจุบัน ปัญหาการขาดแคลนอาหารนับเป็นปัญหาหลัก แทรกซึมแผ่กว้างอยู่ทั่วไปในถิ่นทุรกันดาร เนื่องจาก ควัวเรือนและชุมชนไม่สามารถผลิตอาหารได้เพียงพอกับ ความต้องการ อีกทั้งยังมีฐานะยากจนทำให้เด็กและเยาวชน เป็นโรคขาดสารอาหารเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อการ เจริญเติบโตและทักษะความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก และเยาวชนในวัยเรียน - สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ ทรงเห็นถึงความสำคัญของโภชนาการ พระองค์ทรงริเริ่ม วางแผนงานโภชนาการสำหรับเด็กนักเรียนในโรงเรียน โดย คำนึงถึงวิชาเกษตร และให้นำผลผลิตทางการเกษตรมาปรุง อาหารพร้อม ทั้งสอนความรู้เบื้องต้นด้านโภชนาการ และได้ทรงทดลอง ดำเนินโครงการในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งเป็น ตัวแทนของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

บทโทรทัศน์ สารคดี สามทศวรรษ การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตอน “โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน” ออกอากาศ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย	
ภาพ	เสียง
Vox pop ผู้ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน LS แปลงผักของโรงเรียน Cuสีหน้า, แวตตาของนักเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน -ภาพข่าวการเสด็จเยี่ยมเยียนราษฎร ของสมเด็จพระเทพฯ -สภาพความเป็นอยู่ของชุมชน -ชาวบ้าน นักเรียนทำการเกษตรขุดดิน รดน้ำ เก็บผลผลิต -วิธีการปรุงอาหาร / ถนอมอาหาร เช่น ทำไข่เค็ม ฯลฯ หรือ (จำลอง เหตุการณ์ด้วยกราฟิก / ภาพนิ่ง)	ประเด็น 1) ความเป็นมาของโครงการ โรงเรียนวัดเกาะกระชายเข้าข่ายโครงการฯ อย่างไร 2) โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เป็นโครงการแรกที่ เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ.2523 โดยมุ่งเน้นให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองร่วมกันทำการเกษตรในโรงเรียนแล้วนำ ผลผลิตที่ได้มาประกอบเป็นอาหารกลางวัน - สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระ ราชทวงเงิน สิ่งของ พันธุ์ พันธุ์สัตว์ วัสดุอุปกรณ์การเกษตร และอุปกรณ์การประกอบอาหารให้แก่โรงเรียนในโครงการ โดยเริ่มจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และได้เริ่มทำ โครงการทดลอง 3) โรงเรียน เมื่อปี พ.ศ.2523 เรียกกันว่าโครงการอาหาร กลางวัน ผักสวนครัว ต่อมาปีการศึกษา 2524 ได้ขยายไป ทั่วประเทศ และเรียกชื่อว่าโครงการเกษตรเพื่ออาหาร กลางวัน เมื่อ พ.ศ.2525 - ในเวลาต่อมาพระองค์ท่านได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดประชุมครู ด้านการเกษตรและโภชนาการ หลักสูตรเรื่องการปลูกผัก ผลไม้ การทำปุ๋ยหมัก ข้อควรระวังในการใช้สารเคมีปราบ ศัตรูพืช การปลูกพืชให้มีผลผลิตได้บริโภคตลอดปีหมุนเวียน ในแปลง ด้านโภชนาการสอนการประกอบอาหารและถนอม อาหารอย่างง่าย ๆ ปัจจุบันนี้โรงเรียนในโครงการฯ ตามราช ดำริมีทั้งสิ้น 758 แห่งใน 48 จังหวัด มีผลผลิตที่พอเพียง และเป็นตัวอย่างให้ชาวบ้านบริเวณใกล้เคียงได้นำแนวคิดไป ใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

บทโทรทัศน์ สารคดี สามทศวรรษ การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตอน “โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน” ออกอากาศ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย	
ภาพ	เสียง
Vox pop เด็กนักเรียน 2 คน	ประเด็น 1) โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันมีประโยชน์ กับนักเรียนอย่างไร 2) ผลผลิตที่ได้จัดสรรให้เกิดประโยชน์
พระสุรเสียง (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม บรมราชกุมารี) กราฟิกภาพนิ่งทรงงาน	“โฆชนาการเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าสนใจเป็นพิเศษ การตาม เสด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ ไปทั่วราชอาณาจักร ทำให้ข้าพเจ้าได้พบเด็กขาดสารอาหารบ่อยๆ และข้าพเจ้าก็ เห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญด้านโฆชนาการว่า การปรับปรุงภาวะ โฆชนาการของเด็กเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งต้องการความใส่ใจ จากทุกคนอย่างเร่งด่วน ข้าพเจ้าเชื่อว่าเราทุกคนเห็นพ้อง ต้องกันว่า อาหารเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญปัจจัยหนึ่ง การ จะทำให้ผู้คนเข้าถึงอาหารได้มากขึ้น ให้ความมั่นคงด้าน อาหารในครัวเรือน และมีอาหารที่เหมาะสมบริโภคน เป็น เรื่องสำคัญที่จะต้องพัฒนาเป็นอันดับแรก”
ภาพเด็กรับประทานอาหารร่วมกัน Cuสีหน้าแววตา รอยยิ้ม ความภูมิใจ กิจกรรมการทำเกษตร ฯลฯ	ด้วยพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์มีต่อพสกนิกรชาวไทยทั่วหล้า จึงนับได้ว่าโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เป็นเพียงจุด เล็กๆ ที่พระองค์ท่านทรงต้องการให้เป็นตัวอย่างและ แนวทางในการพัฒนาแก้ปัญหาขาดแคลนอาหารกลางวัน อีกทั้งทำให้เด็กนักเรียนได้รับความรู้ด้านโฆชนาการและด้าน เกษตรแผนใหม่ ที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพต่อไปได้
Credit เทิดพระเกียรติ	

ที่มา : (สำนักงานหอการค้าจังหวัดสงขลา, 2554)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน (2555) การท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นองค์รวม เนื่องจากทรัพยากรการท่องเที่ยวกับทรัพยากรที่ชุมชนใช้เป็นฐานการผลิตเป็นทรัพยากรเดียวกัน วัฒนธรรมธรรมและสังคมเป็นตัวขับเคลื่อนเรื่องจิตวิญญาณของชุมชน ในการสร้างสัมพันธ์กันภายในชุมชนและการสัมพันธ์กับภายนอก ควรจะเชื่อมโยงให้เห็นการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นองค์รวม จากการประชุมระดับโลกเรื่องสิ่งแวดล้อมโลก “Earth Summit” ในปี 2535 นับเป็นจุดเริ่มในการผลักดันความคิดเรื่อง “การพัฒนาที่ยั่งยืน” ส่งอิทธิพลถึงการให้ความสำคัญเรื่อง “การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน” จากกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ประการ กล่าวคือ กระแสความต้องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระแสความต้องการของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ กระแสความต้องการในการพัฒนาคนและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นความพยายามหนึ่งของการสร้างทางเลือกในการพัฒนาในประเด็นการท่องเที่ยวที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากท่องเที่ยว และมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการพัฒนา

ปรีชา ตะเหยิบ (2546) ได้การศึกษาเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ชุมชนเมืองเก่า ย่านถนนนครนอก - นครใน ของจังหวัดสงขลา พบว่า ชุมชนเมืองเก่าย่านถนนนครนอก - นครใน มีทำเลที่ตั้งและสภาพแวดล้อมได้เอื้อประโยชน์ต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบริมฝั่งทะเลสาบไม่มีน้ำท่วมขัง สภาพและปัญหาการจราจรจำเป็นต้องวางระบบในถนนบางสาย โดยทั่วไปถนนเป็นแบบตาราง ลักษณะทางด้านสถาปัตยกรรมเป็นลักษณะที่มีการพัฒนาการสืบเนื่องมา อาคารส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นตึกแถวเนื่องมาจากชุมชนมีฐานะเป็นย่านการค้า ลักษณะอาคารมีรูปแบบเฉพาะตัวแบบต่างๆ ตามยุคสมัย ทั้งแบบจีน ไทย และพัฒนาเป็นแบบจีนปนยุโรป แบบยุโรป และแบบร่วมสมัยในที่สุด ขนาดสัดส่วนแบบที่อยู่อาศัยซึ่งมีลักษณะกลมกลืนกันทั้งย่าน ที่ว่างมีลักษณะพิเศษ ซึ่งมีทั้งที่ว่างตามธรรมชาติที่เป็นขอบเขตด้านตะวันตกของชุมชน และที่ว่างภายในชุมชน โดยเฉพาะภายในวัดศาลเจ้ามีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว ที่ว่างเป็นทางสัญจรบนถนนสายต่างๆ มีสัดส่วนและรูปแบบพิเศษ ทะเลสาบ ซึ่งมีความงดงามทางธรรมชาตินับเป็นที่ว่างที่มีคุณค่าต่อชุมชน กิจกรรมเป็นองค์ประกอบที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ประโยชน์อาคารและที่ว่างภายในชุมชน กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการอยู่อาศัย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่คึกคักน้อย ถัดมาได้แก่กิจกรรมการค้าและอยู่อาศัยซึ่งส่วนใหญ่มีความสำคัญไม่มากอยู่ในระดับย่าน กิจกรรมที่มีความสำคัญระดับเมืองส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมทางศาสนาความเชื่อ ซึ่งสังเกตได้จากมีวัดและศาลเจ้าเป็นจำนวนมากในพื้นที่ ประกอบกับประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการอนุรักษ์และพัฒนา ซึ่งชุมชนเมืองเก่าย่านถนนนครนอก - นครใน ในปัจจุบันมีองค์ประกอบที่มีลักษณะเฉพาะที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และพัฒนา ซึ่งสมควรได้รับการดำเนินการโดยเร่งด่วน เพื่อปกป้องและดำรงไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันมีค่าของเมือง และส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ผู้คนภายในชุมชน โดยกำหนดเป็นพื้นที่อนุรักษ์และนโยบายการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนในแผนพัฒนาเมืองต่อไป

อิศรัฎฐ์ รินไธสง และคณะ (2552) ได้ศึกษารูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยกำหนดเป็นรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 4 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 รูปแบบของการท่องเที่ยวแบบถนนคนเดิน จัดขึ้นโดยเฉพาะในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ ขายสินค้าพื้นเมืองและสินค้าขึ้นชื่อเมืองสงขลา โดยจัดทำถนนนางงามสายเดียว ขายสินค้าตลอดเส้นทางเพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่และอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิม ส่วนในพื้นที่ถนนนางงามจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ OTOP ของแต่ละตำบลมาจัดแสดงและจำหน่ายสินค้า เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

รูปแบบที่ 2 รูปแบบการท่องเที่ยวตามเทศกาลสำคัญ โดยจัดเป็นปฏิทินการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมกิจกรรมให้แก่นักท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ในอดีตเป็นแหล่งชุมชนและวัฒนธรรม สังเกตได้จากโบราณสถาน ป้อมปืนโบราณ กำแพงเมืองเก่า ที่อยู่อาศัยที่มีการผสมผสานความหลากหลายทางสถาปัตยกรรม ซึ่งสื่อถึงการอยู่ร่วมกันทั้งที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม นอกจากนี้วัฒนธรรมของชาวชุมชนเมืองเก่ายังมีลักษณะความเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์นั้นนับวันจะเลือนหายไป เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงจากในอดีตที่ชาวชุมชนเมืองเก่ามีประเพณีต่างๆ (ซึ่งเน้นหนักไปทางประเพณีจีนโบราณ) ซึ่งในปัจจุบันบางประเพณีก็ได้สูญหายไป และอีกหลายประเพณีที่นับวันจะมีผู้สืบทอดน้อยลงทุกที

รูปแบบที่ 3 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิญชวนวิถีชีวิตโดยมุ่งเน้นยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ มุ่งจัดการท่องเที่ยวให้มีรายได้และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของชุมชนควบคู่กัน การท่องเที่ยวลักษณะนี้เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการรักษาอัตลักษณ์ของชุมชน ได้แก่ การท่องเที่ยวงานเทศกาลประเพณี และวัด/โบราณสถาน การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ควรมีการส่งเสริมรูปแบบการเดินทางแบบในอดีต เพื่อสื่อถึงความเป็นอัตลักษณ์ในท้องถิ่น คือ การเดินทางโดยรถถีบสามล้อรับ - ส่งผู้โดยสารชมโบราณสถาน/วัด ซึ่งในแถบถนนนางงาม และบริเวณใกล้เคียงมีวัดและศาสนสถานสำคัญ คือ มีวัด 5 แห่ง ได้แก่ วัดยางทอง วัดเลียบ วัดดอนแย้ วัดมัจฉิมาวาส (วัดกลาง) วัดโพธิ์ปฐมวาส และมีศาลเจ้า 2 แห่ง คือ ศาลเจ้าหลักเมืองและศาลเจ้ากวนอู

รูปแบบที่ 4 รูปแบบเชิงระบบสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยจัดเป็นรูปแบบเชิงการจัดการ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดใหญ่สำหรับการจัดการระบบ ซึ่งเป็นภาพรวมการจัดการที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญ และพิจารณาการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและจะต้องคำนึงถึงศักยภาพหรือความพร้อมของชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และผลประโยชน์โดยรวมที่ตกอยู่ที่ชุมชน รวมถึงควรมีการตรวจสอบการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมต่างๆ เพื่อจะได้มีข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาหรือปรับปรุงต่อไป

พีรพันธ์ บางพาน และจรงค์ คำคล้าย (2547) ได้ศึกษาเส้นทางจักรยานมาตรฐานประจำอำเภอเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อจัดทำเส้นทางจักรยานสำหรับการท่องเที่ยวของอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวเข้ากับแหล่งผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้าของชุมชนตามเส้นทางจักรยาน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่ ในการศึกษาวิจัยใช้หลักการ 3 จริ่ง ได้แก่ สถานที่จริง

ของจริง และสภาพแวดล้อมจริง ด้วยการประยุกต์ใช้ระบบบอกพิกัดตำแหน่ง (The Global Positioning System: GPS) สำหรับจัดทำเป็นเส้นทางจักรยาน เริ่มจากการวางแผนกำหนดเส้นทางจักรยานที่สามารถท่องเที่ยวได้ภายในหนึ่งวัน จากนั้นทำการขี่จักรยานสำรวจเส้นทางโดยมีเครื่อง GPS ติดตั้งไว้บนจักรยาน เพื่อพล็อตตำแหน่ง Waypoint และ Track Log ของเส้นทางจักรยานที่กำหนด เมื่อขี่ครบรอบตามเส้นทางแล้ว นำข้อมูลจากเครื่อง GPS ถ่ายโอนเข้าคอมพิวเตอร์ จัดทำเป็นเส้นทางจักรยานที่ประกอบด้วยข้อมูลและรูปภาพสถานที่ต่างๆ เพื่อจัดทำเป็นเว็บไซต์และส่งมอบให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สำหรับนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ผลของการวิจัยได้เส้นทางจักรยานทั้งหมด 9 เส้นทาง โดยแบ่งตามระดับความสามารถของผู้ขี่จักรยาน คือ ระดับสูง ประกอบด้วย 3 เส้นทาง คือ เส้นทางจักรยานบ้านปางไฮ (บ้านม้งลอร์ด) เส้นทางจักรยานตำบลแม่แรม (โครงการหลวงบ้านหนองหอยเก่า) และเส้นทางจักรยานวัดพระพุทธรบาทสี่รอย ระดับกลาง ประกอบด้วย 2 เส้นทาง คือ เส้นทางจักรยานตำบลสะลวง และเส้นทางจักรยานสวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ และระดับทั่วไป ประกอบด้วย 4 เส้นทาง คือ เส้นทางจักรยานตำบลดอนแก้ว เส้นทางจักรยานอ่างเก็บน้ำห้วยตึงเต่า เส้นทางจักรยานอ่างเก็บน้ำห้วยตึงเต่าด้านใน (ทางจักรยานด้านใน) และเส้นทางจักรยานสนามกีฬาสมโภชเชียงใหม่ 700 ปี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการกำหนดเส้นทางจักรยานของชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครสงขลาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว มีวิธีดำเนินการวิจัยดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ผู้วิจัยได้แบ่งประชากรออกเป็น 4 กลุ่ม ตามหลักเกณฑ์องค์ประกอบของการท่องเที่ยว (พิมพ์ระวี โรจน์สัตย์, 2553) ซึ่งเป็นการกำหนดเพื่อให้เกิดการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย ชุมชน ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ภาคธุรกิจ นักท่องเที่ยว

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มและวิธีแบบเจาะจง ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

3.1.2.1 กลุ่มตัวอย่างจากชุมชน ใช้วิธีการสุ่มแจกแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ จากผู้ที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลนครสงขลา ซึ่งมีประชากรจำนวน 70,899 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามาเน่ (Yamane, 1976) และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 คำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ 400 คน เจาะจงศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มนักปั่นที่ทดลองใช้ต้นแบบเส้นทางจักรยาน จำนวน 20 คน

3.1.2.2 กลุ่มผู้มีอำนาจตัดสินใจ เจาะจงศึกษาความคิดเห็นตัวแทนชุมชนจาก 4 ภาคส่วน ตามทฤษฎีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักในการจัดการท่องเที่ยวชุมชน (พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัตย์, 2553) จำนวน 4 คน ประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานรัฐ ตัวแทนจากภาคธุรกิจ ตัวแทนจากนักท่องเที่ยว ตัวแทนจากชุมชน

3.1.2.3 กลุ่มนักท่องเที่ยว โดยใช้วิธีการเจาะจงแจกแบบสอบถาม จากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดสงขลา จำนวน 1,595,586 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามาเน่ (Yamane, 1976) และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 คำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ 400 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วม พัฒนาแนวทางการกำหนดเส้นทางจักรยานของชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครสงขลาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เริ่มต้นจากการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วม

ของคนในชุมชน เพื่อนำปัญหาและความต้องการเส้นทางท่องเที่ยว จากนั้นจึงจัดเส้นทางและนำไปศึกษาความพึงพอใจ ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.2.1 แบบสำรวจปัญหาของการใช้เส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา ซึ่งจะใช้สอบถามผู้ที่ใช้เส้นทางจักรยานเป็นประจำ เพื่อให้ได้เส้นทางที่เหมาะสมสำหรับการจัดเป็นเส้นทางเพื่อการท่องเที่ยวด้วยจักรยาน พร้อมทั้งนำปัญหาและข้อเสนอมาวิเคราะห์และสรุปเป็นแนวทางเพื่อนำเสนอหน่วยงานรัฐผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา

3.2.2 แบบสอบถามความต้องการรูปแบบเส้นทางจักรยาน ที่สนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับพื้นที่เทศบาลนครสงขลา ซึ่งจะใช้สอบถามความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว ภายหลังจากที่ดำเนินการสำรวจปัญหาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และได้กำหนดเป็นเส้นทางและกิจกรรมต่างๆ บนเส้นทางท่องเที่ยวแล้ว

3.2.3 แบบประเมินความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยว มีต่อต้นแบบเส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา

3.2.4 สื่อ ที่นำเสนอกระบวนการมีส่วนร่วมออกแบบเส้นทางจักรยานของชุมชน สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ออกแบบขึ้นเพื่อใช้ในการสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อเส้นทางจักรยานที่ได้กำหนดขึ้นจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางจักรยาน ด้วยวิธีการสังเกต การสำรวจ และการจดบันทึกข้อมูล

3.3.3 เก็บข้อมูลพฤติกรรมการใช้เส้นทางจักรยาน ปัญหาและความต้องการ ด้วยวิธีการสอบถาม การสัมภาษณ์ การสำรวจ และการจดบันทึกข้อมูล

3.3.4 เก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางแก้ไขปัญหเกี่ยวกับเส้นทางจักรยานด้วยการสัมภาษณ์หน่วยงานรัฐผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอด้วยการพรรณนา

3.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิจากการสอบถาม การสัมภาษณ์ การสำรวจ โดยทำการสรุปเป็นคำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปโดยการพรรณนา

ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 400 คน และมีเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้

การให้คะแนนความคิดเห็นมีอยู่ 5 ระดับความคิดเห็น ดังนี้		
5	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็น ดังนี้		
4.50-5.00	หมายถึง	ความความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	ความความคิดเห็นด้วยมาก
2.50-3.49	หมายถึง	ความความคิดเห็นด้วยปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	ความความคิดเห็นด้วยน้อย
0.50-1.49	หมายถึง	ความความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

3.5 สรุปผล

ผู้วิจัยสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

3.5.1 เพื่อศึกษาปัญหาและพฤติกรรมการใช้เส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา

3.5.2 เพื่อศึกษาด้านแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวที่ชุมชนในเขตเทศบาลนคร

สงขลาต้องการ

3.5.3 เพื่อนำเสนอต้นแบบเส้นทางจักรยานสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาล

นครสงขลา

3.5.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวมีต่อต้นแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการ

ท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา

จากนั้นจึงอภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการกำหนดเส้นทางจักรยานของชุมชน ในพื้นที่เขตเทศบาลนครสงขลาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมความคิดเห็นจากผู้ใช้เส้นทางจักรยานในพื้นที่เขตเทศบาลนครสงขลาจำนวน 400 ชุด และจากการเก็บรวบรวมด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะจง จากผู้มีอำนาจการตัดสินใจในชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคธุรกิจ โดยมีผลการวิจัยประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาและพฤติกรรมการใช้เส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา
 2. เพื่อศึกษาต้นแบบเส้นทางจักรยาน เพื่อการท่องเที่ยวที่ชุมชนในเขตเทศบาลนครสงขลา
- ต้องการ
3. เพื่อนำเสนอต้นแบบเส้นทางจักรยาน สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา
 4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวที่มีต่อต้นแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา

4.1 ผลการศึกษาปัญหาและพฤติกรรมการใช้เส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา

จากการลงพื้นที่เพื่อศึกษาปัญหาการใช้เส้นทางจักรยานในพื้นที่เทศบาลนครสงขลา โดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างจากชุมชน ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การใช้จักรยาน ผู้วิจัยเจาะจงกลุ่มนักปั่นจักรยานเท่านั้น เนื่องจากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ใช้จักรยานในระยะทางที่ไกลกว่าการใช้ด้วยวัตถุประสงค์อื่น มีความสม่ำเสมอในการใช้เส้นทาง และเป็นกลุ่มที่มีปริมาณมากที่สุดที่ใช้เส้นทางจักรยาน

จากการสอบถามความคิดเห็นของประชาชน พบว่า ผู้ปั่นจักรยานเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 64 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 36 ช่วงอายุที่ปั่นจักรยานมากที่สุด คือ 36 – 45 ปี ส่วนใหญ่ปั่นเพื่อออกกำลังกาย พักผ่อน และเป็นการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างเพื่อนฝูง ความถี่ในการปั่นประมาณ 2-3 ครั้ง ต่อสัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าช่วงเย็นเป็นช่วงที่เหมาะสมสำหรับการปั่นมากที่สุด และกิจกรรมที่ทำในระหว่างหยุดพักระหว่างเส้นทาง ได้แก่ พุดคุย คิดเป็นร้อยละ 4.97 รองลงมาคือถ่ายรูป คิดเป็นร้อยละ 4.85 และรับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 4.47 ตามลำดับ

ด้านปัญหาการใช้เส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา พบว่า นักปั่นจักรยานส่วนใหญ่มีปัญหาความไม่ปลอดภัยของเส้นทางจักรยานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.84 รองลงมามีปัญหาเกี่ยวกับความไม่ต่อเนื่องของเส้นทางจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 4.48 ความไม่ชัดเจนของป้ายบอกทางเส้นทางจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 4.34 สภาพพื้นผิวถนนไม่เหมาะสำหรับการปั่นจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 3.85 มีสิ่งรบกวนบรรยากาศบ้างเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.85 ส่วนสภาพอากาศ

ไม่เหมาะสำหรับการปั่นจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 2.96 และเส้นทางการปั่นจักรยานไม่มีความดึงดูดใจ เป็นปัญหาที่อยู่ในระดับเล็กน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.78 ดังตารางที่ 1 – ตารางที่ 5

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของเพศผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	144	36.00
ชาย	256	64.00
รวม	400	100.00

ที่มา : (จากการสำรวจภาคสนาม เมื่อเดือนกรกฎาคม, 2558)

ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละของอายุผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15 – 25 ปี	94	24.00
26 – 35 ปี	103	26.00
36 – 45 ปี	165	41.00
มากกว่า 45 ปี	38	9.00
รวม	400	100.00

ที่มา : (จากการสำรวจภาคสนาม เมื่อเดือนกรกฎาคม, 2558)

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการปั่นจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา

ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปั่นจักรยาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ช่วงเช้า	4.12	0.69	เห็นด้วยมาก
ช่วงเย็น	4.82	0.49	เห็นด้วยมากที่สุด
รวม	4.47	0.16	เห็นด้วยมาก

ที่มา : (จากการสำรวจภาคสนาม เมื่อเดือนกรกฎาคม, 2558)

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำระหว่างการหยุดพักปั่นจักรยาน ในเขตเทศบาลนครสงขลา

กิจกรรมที่ทำ ณ จุดจอดพัก	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
พูดคุย	4.97	0.16	เห็นด้วยมากที่สุด
ถ่ายรูป	4.85	0.45	เห็นด้วยมากที่สุด
รับประทานอาหาร	4.47	0.79	เห็นด้วยมาก
รวม	4.76	0.46	เห็นด้วยมาก

ที่มา : (จากการสำรวจภาคสนาม เมื่อเดือนกรกฎาคม, 2558)

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสำหรับการปั่นจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา

ปัญหาการใช้เส้นทางจักรยาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ความไม่ปลอดภัยของเส้นทางจักรยาน	4.84	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด
2. ความไม่ต่อเนื่องของเส้นทางจักรยาน	4.48	0.80	เห็นด้วยมาก
3. ความไม่ชัดเจนของป้ายบอกทางเส้นทางจักรยาน	4.34	0.88	เห็นด้วยมาก
4. สภาพพื้นผิวถนนไม่เหมาะสำหรับการปั่นจักรยาน	3.85	0.85	เห็นด้วยมาก
5. มีสิ่งรบกวนบรรยากาศ	3.85	0.84	เห็นด้วยมาก
6. สภาพอากาศไม่เหมาะสำหรับการปั่นจักรยาน	2.96	0.97	เห็นด้วยปานกลาง
7. เส้นทางจักรยานไม่มีความดึงดูดใจ	2.78	0.73	เห็นด้วยน้อยที่สุด
รวม	3.87	0.79	เห็นด้วยมาก

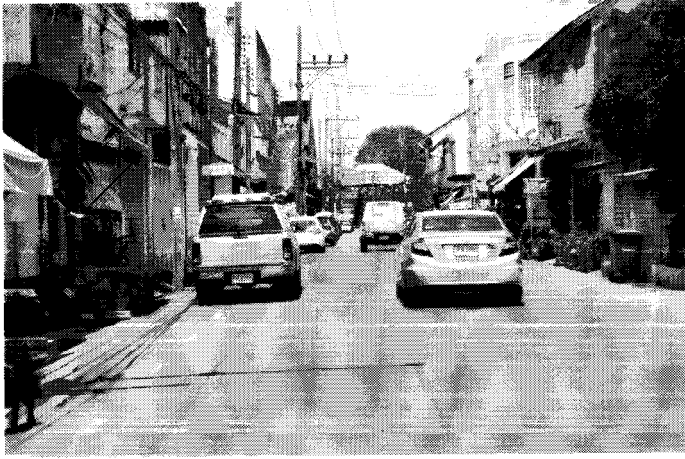
ที่มา : (จากการสำรวจภาคสนาม เมื่อเดือนกรกฎาคม, 2558)

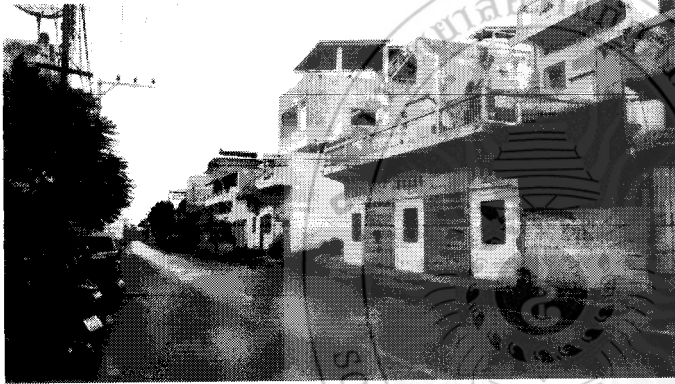
ภาพที่ 4.1 การสัมภาษณ์ความคิดเห็นประชาชนทั่วไปที่ปั่นจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา

ที่มา : (จากการสอบถามความคิดเห็น เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2558)

จากการสัมภาษณ์แบบปลายเปิดจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เส้นทางจักรยานที่กลุ่มตัวอย่าง แนะนำมากที่สุด มี 3 เส้นทาง ได้แก่ (1) บ้านป่าเปรม – สวนสองทะเล – ศาลาไท, (2) บ้านป่าเปรม – หาดชลาลัย – แก้วเส็ง – ถนนไทรบุรี, (3) บ้านป่าเปรม – ถนนนางงาม – ถนนนครใน – ถนนนครนอก จากนั้นทีมนักปั่นสำรวจเส้นทางการปั่นจักรยานทั้ง 3 อีกครั้ง ด้วยวิธีการสังเกต การบันทึก ในช่วงเวลาระหว่าง 17.00 น. ถึง 18.30 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ผู้ใช้เส้นทางปั่นจักรยานเห็นว่ามีความเหมาะสมในการปั่นมากที่สุด พบว่า มีปัญหาที่สามารถสรุปได้เป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้ เส้นถนนนครในเป็นเส้นที่มีร้านค้า ร้านอาหาร ร้านตัดผม ร้านให้เช่าชุด ฯลฯ มีการแบ่งเส้นจราจรหลักเป็น 2 เลน สำหรับรถวิ่งทางเดียว มีการแบ่งเส้นฟุตบาทสำหรับเดินริมถนน กว้างประมาณ 1 เมตร แต่ไม่สามารถเดินได้ต่อเนื่องตลอดทั้งเส้น เนื่องจากมีการจอดรถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ และมีการวางกระถางต้นไม้บ้าง การปั่นจักรยานต้องใช้ถนนร่วมกับรถชนิดอื่นๆ ไม่มีช่องทางเฉพาะสำหรับจักรยาน สภาพการจราจรหนาแน่นในบางช่วงเวลา โดยเฉพาะช่วงเย็น ตั้งแต่ 15.00 - 16.00 น. แต่รถวิ่งด้วยความเร็วน้อยจึงสามารถปั่นจักรยานได้ แต่ต้องอาศัยความชำนาญในการปั่นเพื่อหลบหลีก รถที่จอดข้างทาง ถนนนครนอกเป็นเส้นที่มีร้านค้าประเภทโชห่วยและร้านซ่อมมอเตอร์ไซด์เกี่ยวกับมอเตอร์ไซด์ต่างๆ มากที่สุด มีการแบ่งเป็น 2 ช่องจราจร แต่กำหนดให้รถวิ่งทางเดียว มีการตีช่องซ้ายขวาเป็นฟุตบาท มีการจอดรถจักรยานยนต์ รถยนต์ ของทั้ง 2 ข้างทาง แต่ปริมาณไม่มากเท่ากับถนนนครใน มีการจราจรหนาแน่นในบางช่วงเวลา แต่น้อยกว่าถนนนครนอก ถนนนางงามเป็นเส้นที่มีร้านค้าจำหน่ายอาหาร ขนม ของที่ระลึก มากที่สุดในเมืองสงขลา การจราจรหนาแน่น มีช่องจราจรเพียง 1 ช่อง สำหรับรถวิ่งทางเดียว เนื่องจากเป็นเส้นที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งแวะซื้อของฝากของนักท่องเที่ยว จึงมีการแบ่งช่อง 2 ข้างซ้ายขวาของเส้นจราจรหลักให้เป็นที่จอดรถ มีช่องจอดรถยนต์และช่องสำหรับจอดรถรางนำเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวแวะพักลงเดินซื้อของ แต่มีการฝ่าฝืนด้วยการจอดรถยนต์ส่วนบุคคลด้วย เส้นบ้านป่าเปรม – สวนสองทะเล – ศาลาไท เป็นเส้นทางที่มีการพัฒนาเส้นทางจักรยานได้ชัดเจนที่สุด ทั้งในส่วนของระบบป้ายบอกทาง ป้ายเลนจักรยานเลนจักรยานตามมาตรฐาน แต่พบว่า มีปัญหาบริเวณสวนสองทะเล ซึ่งเป็นจุดที่มีร้านรถเข็นมาเปิดบริการนักท่องเที่ยว และประชาชนที่มานั่งพักผ่อน และรับประทานอาหาร มีการตีเส้นสำหรับจอดรถจักรยานยนต์และรถยนต์ แต่ยังมีรถจอดบนเส้นทางจักรยานจำนวนมาก เป็นอุปสรรคต่อการปั่นจักรยานและยังบดบังทัศนียภาพที่สวยงาม ส่วนเส้นทางบ้านป่าเปรม – หาดชลาลัย – แก้วเส็ง – ถนนไทรบุรี หลังช่วงเวลา 17-00 น.-18.30 น. มีแสงไฟน้อย แต่หากจัดการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เส้นทางนี้ควรปั่นในช่วงเช้ามากกว่า เนื่องจากเป็นเส้นที่สามารถมองเห็นพระอาทิตย์ขึ้น และเห็นวิถีชีวิตชาวประมงของชุมชนแก้วเส็ง ช่วงเวลา 06.00น.-07.00 น. เหมาะสมที่สุด

ภาพที่ 4.2 เส้นทางถนนนครใน
ที่มา : (จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558)

ภาพที่ 4.3 เส้นทางถนนนครนอก
ที่มา : (จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558)

ภาพที่ 4.4 เส้นทางถนนนางงาม
ที่มา : (จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558)

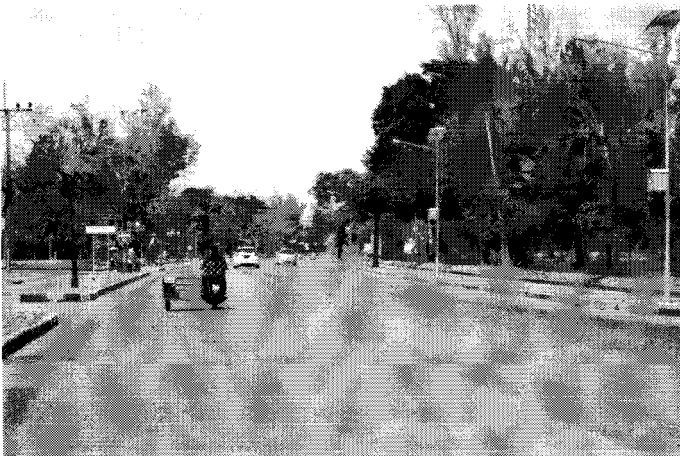
ภาพที่ 4.5 เส้นทางหลังเขาดังกวน

ที่มา : (จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558)

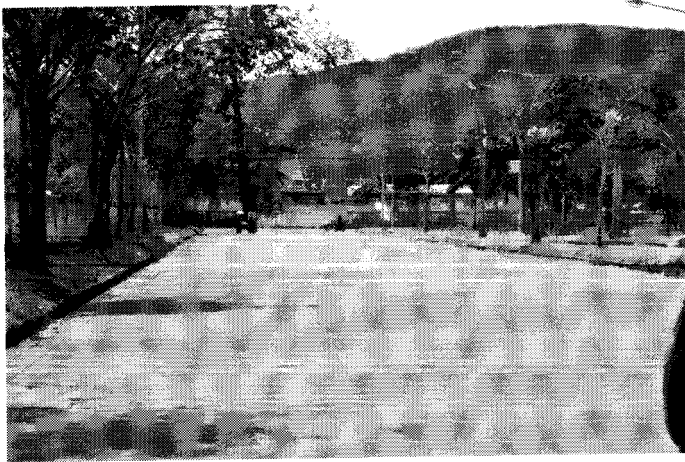
ภาพที่ 4.6 เส้นทางไปสระบัว

ที่มา : (จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558)

ภาพที่ 4.7 เส้นทางไปกรมหลวงชุมพร

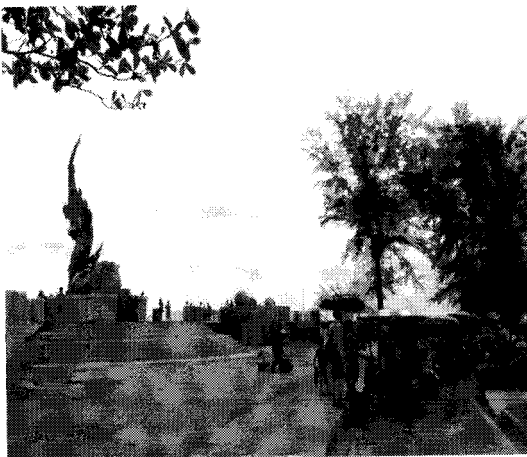
ที่มา : (จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558)

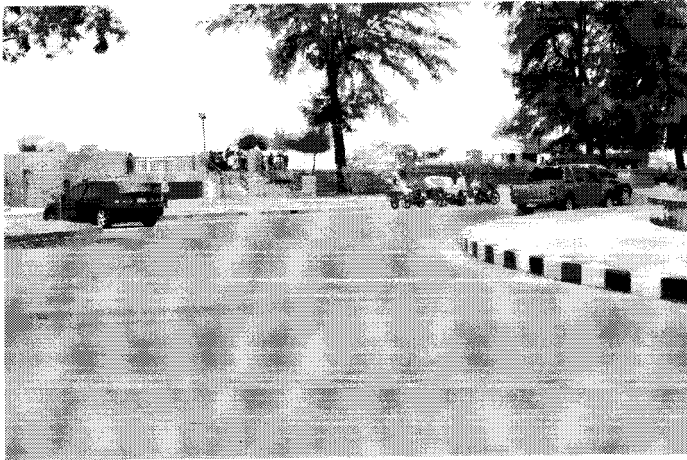
ภาพที่ 4.8 ถนนเส้นทางไปขึ้นแพขนานยนต์
ที่มา : (จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558)

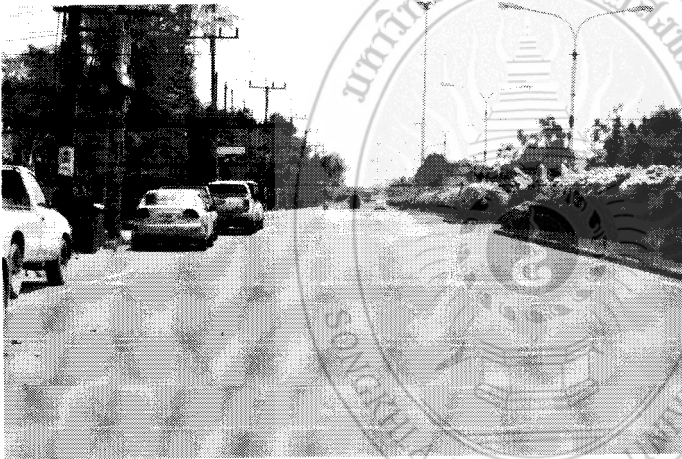
ภาพที่ 4.9 ถนนเส้นเลยแพขนานยนต์
ที่มา : (จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558)

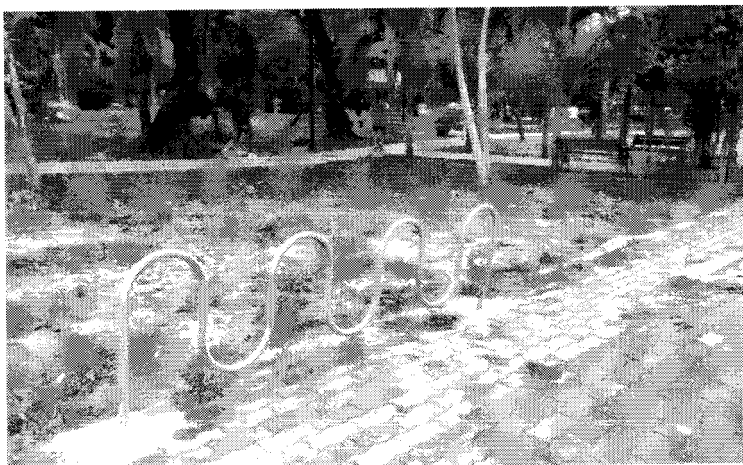
ภาพที่ 4.10 ปัญหาเส้นทางปั่นจักรยานบริเวณประติมากรรมหัวพญานาค
ที่มา : (จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558)

ภาพที่ 4.11 เส้นทางวงเวียนสวนสองทะเลและหัวพญานาค
ที่มา : จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558

ภาพที่ 4.12 เส้นทางหน้าบริเวณหน้าโรงแรมบีพีสมิทลาบิช
ที่มา : จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558

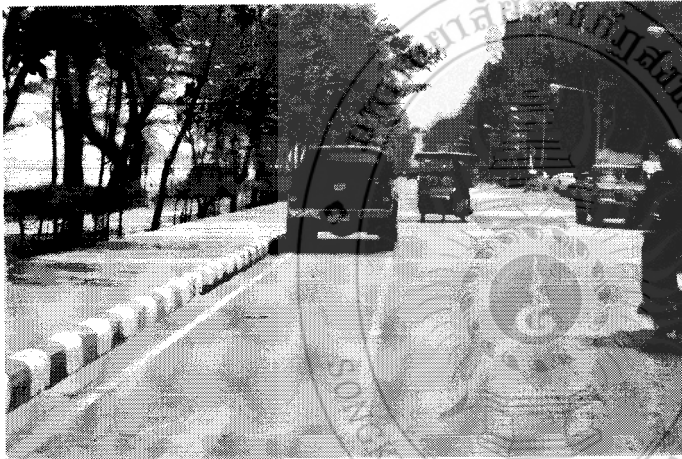

ภาพที่ 4.13 เส้นทางหน้าบริเวณหน้าโรงแรมบีพีสมิทลาบิช
ที่มา : จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558

ภาพที่ 4.14 เส้นทางย่อยไปสมิหลา

ที่มา : จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558

ภาพที่ 4.15 เส้นทางหาดชลาทัศน์

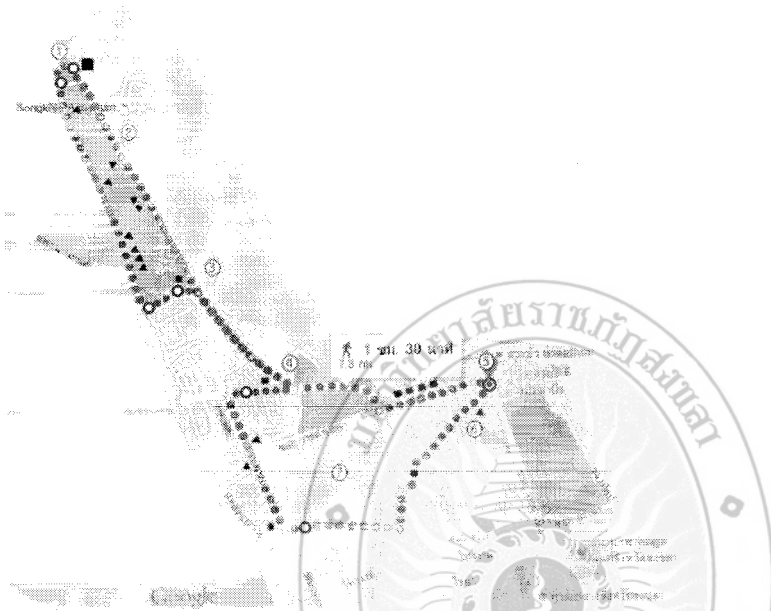
ที่มา : จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558

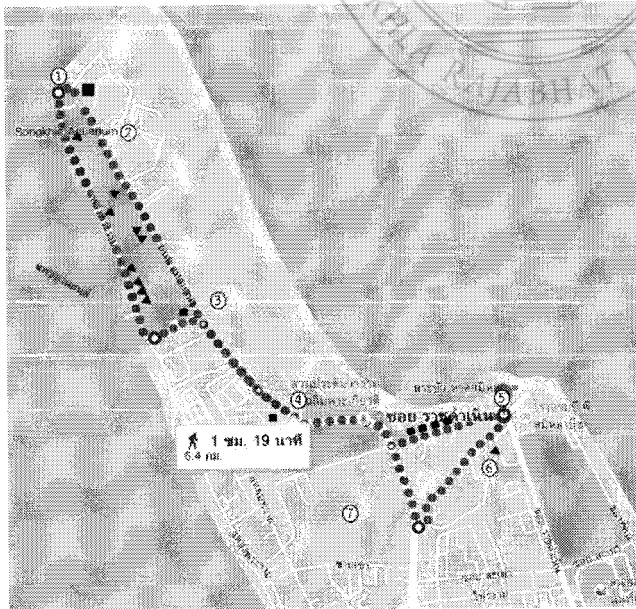
ภาพที่ 4.16 เส้นทางไปเก้าเส้ง

ที่มา : จากการสำรวจด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558

จากการลงพื้นที่สำรวจปริมาณการใช้เส้นทางปั่นจักรยานในพื้นที่เทศบาลนครสงขลา ด้วยการสังเกต การบันทึก พบว่า มี 2 เส้นทาง ที่มีปริมาณการใช้จักรยานมากที่สุด ได้แก่ 1) เส้นทางจากวงเวียนศาลาไท - สวนเสรี - ลานว่าว - สวนสองทะเล โดยมีระยะทางรวม 7.3 กิโลเมตร 2) เส้นทางสี่แยกถนนคนเดิน - ลานว่าว สวนสองทะเล - วงเวียนศาลาไท ระยะทาง 2.8 กิโลเมตร รวมเป็นระยะทาง 8.9 กิโลเมตร

ภาพที่ 4.17 เส้นทางจากวงเวียนศาลาไท - สวนเสรี - ลานว่าว - สวนสองทะเล
ที่มา : (จัดทำโดย โชติพงษ์ บุญฤทธิ, 2558)

ภาพที่ 4.18 เส้นทางสี่แยกถนนคนเดิน - ลานว่าว สวนสองทะเล - วงเวียนศาลาไท
ที่มา : (จัดทำโดย โชติพงษ์ บุญฤทธิ, 2558)

4.2 ผลการศึกษาต้นแบบเส้นทางจักรยาน เพื่อการท่องเที่ยวที่ชุมชนในเขตเทศบาลนครสงขลาที่ต้องการ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก 4 ภาคส่วน ประกอบด้วย 1) ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ คุณบัวพันธ์ สุวรรณมณี ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสงขลา 2) ตัวแทนจากภาคธุรกิจ คุณชนินทร์ สาครินทร์ ผู้จัดการโรงแรมเลคอินน์ 3) ตัวแทนจากนักท่องเที่ยว ดร.นราวดี บัวขวัญ นักวิชาการด้านการจัดการท่องเที่ยว และ 4) ตัวแทนจากชุมชน คุณสืบสกุล ศรีสุข ผู้อำนวยการภาคีคนรักเมืองสงขลา พบว่า พ.ศ.2559 จังหวัดสงขลามีนโยบาย "สงขลามหาสนุก" สนับสนุนปั่นจักรยานสนุกได้ทั้งปี ในด้านการจัดการควรมีบุคลากรที่สนับสนุนด้านการท่องเที่ยวด้วยจักรยาน โครงสร้างพื้นฐานเลนจักรยาน ป้ายชี้ทาง และควรมีกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีให้แหล่งท่องเที่ยวด้วย ในส่วนของภาคธุรกิจเกี่ยวกับโรงแรมควรจะทำให้ความสะดวกเกี่ยวกับสิทธิพิเศษเกี่ยวกับที่พัก อาหาร และให้ข้อมูลเส้นทางการบินเข้าถึงนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมากขึ้น

ภาพที่ 4.19 ตัวแทนหน่วยงานผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก
ที่มา : (จากการสัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2559)

สรุปผลจากการสัมภาษณ์ทำให้ได้ 3 เส้นทาง ที่เหมาะสมกับความต้องการและการจัดเส้นทางเพื่อการท่องเที่ยวมากที่สุด ดังนี้

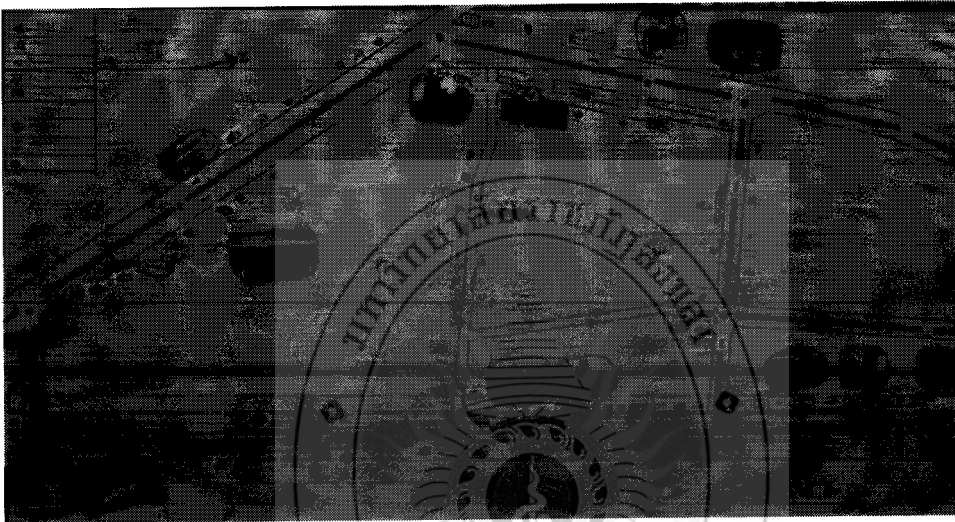
เส้นทางที่ 1 บ้านป่าเปรม – สวนสองทะเล – ศาลาไท บรรยากาศสองข้างทาง เป็นธรรมชาติ สถานที่สำคัญๆ ของหน่วยงานราชการวัดแหลมทราย ซึ่งมีพระนอนองค์ใหญ่เอกลักษณ์บันไดหัวพญานาคทางขึ้นเขาตังกวน สระบัวสวนสาธารณะขนาดใหญ่ของชาวสงขลาที่ใช้เป็นสถานที่จัดงานแสดงประจำเทศกาลต่างๆ หุ่นเทียนตะวันท่าเทียบแพขนาคยนต์ สำหรับผู้ที่เดินทางไปหัวเขาแดง ผังสิงหนคร หัวพญานาคอะควาเรียม แหลมสมิหลา นางเงือก

เส้นทางที่ 2 บ้านป่าเปรม – หาดชลาทัศน์ – แก้วเส้ง – ถนนไทรบุรี เริ่มต้นปั่นเลียบชายหาดชลาทัศน์ แนวยาวคู่หาดทรายไปจนถึงชุมชนแก้วเส้ง หัวหน้าแรงแรง มีจุดแวะพักที่ใกล้ชุมชนเป็นร้านสะดวกซื้อ และห้องน้ำในปั้มน้ำมัน ปตท. ตลาดชุมชนแก้วเส้งจำหน่ายอาหารทะเลสดๆ ที่ชาวประมงหาได้จากในช่วงเช้ามาวางจำหน่ายตลอดทั้งวัน ปิดช่วงเย็นๆ เป็นเส้นที่เน้นการปั่นระยะไกลแต่ก็มีร้านของฝาก จุดจอดพักร้านซ่อมจักรยานไว้บริการนักท่องเที่ยว

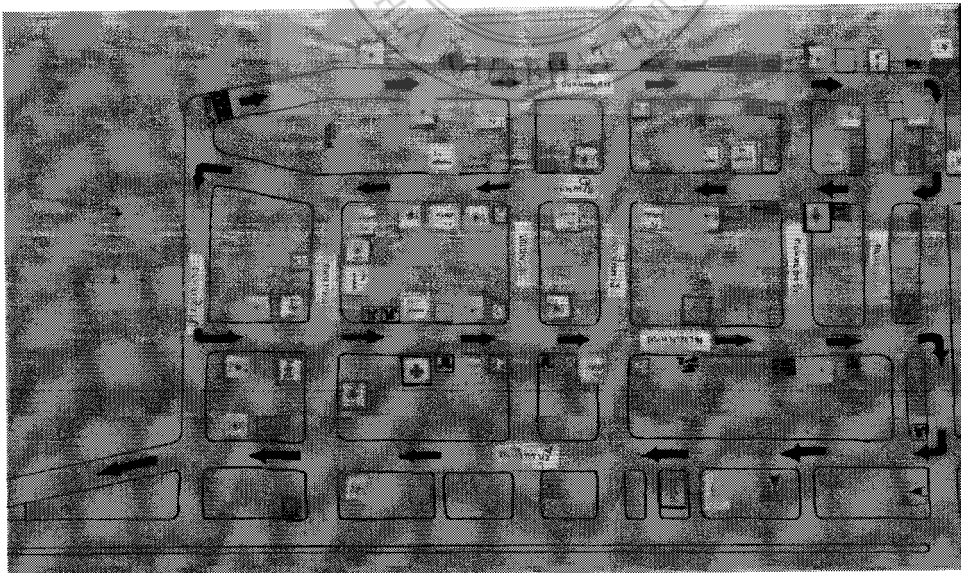
เส้นทางที่ 3 บ้านป่าเปรม – ถนนนางงาม – ถนนนครโน – ถนนนครนอก เส้นปั่นจักรยานที่เป็นย่านชุมชนบรรยากาศเป็นตึก อาคารเก่า ที่ยังคงอนุรักษ์ไว้จะเห็นวัฒนธรรมของคนไทยที่มีเชื้อสายจีน และมุสลิม บนถนนเส้นนี้ได้อย่างชัดเจน จะมีเสียงละหมาดช่วงเช้าเย็นมีเสียงจุดปะทัด

จากศาลเจ้าพ่อหลักเมืองและเทศกาลตรุษจีน มีกิจกรรมเข้าวัดสวดมนต์เย็นของคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธนอกจากนี้ยังมีเอกลักษณ์ที่ถนนนางงามซึ่งจะเต็มไปด้วยของกินทั้งคาวหวาน

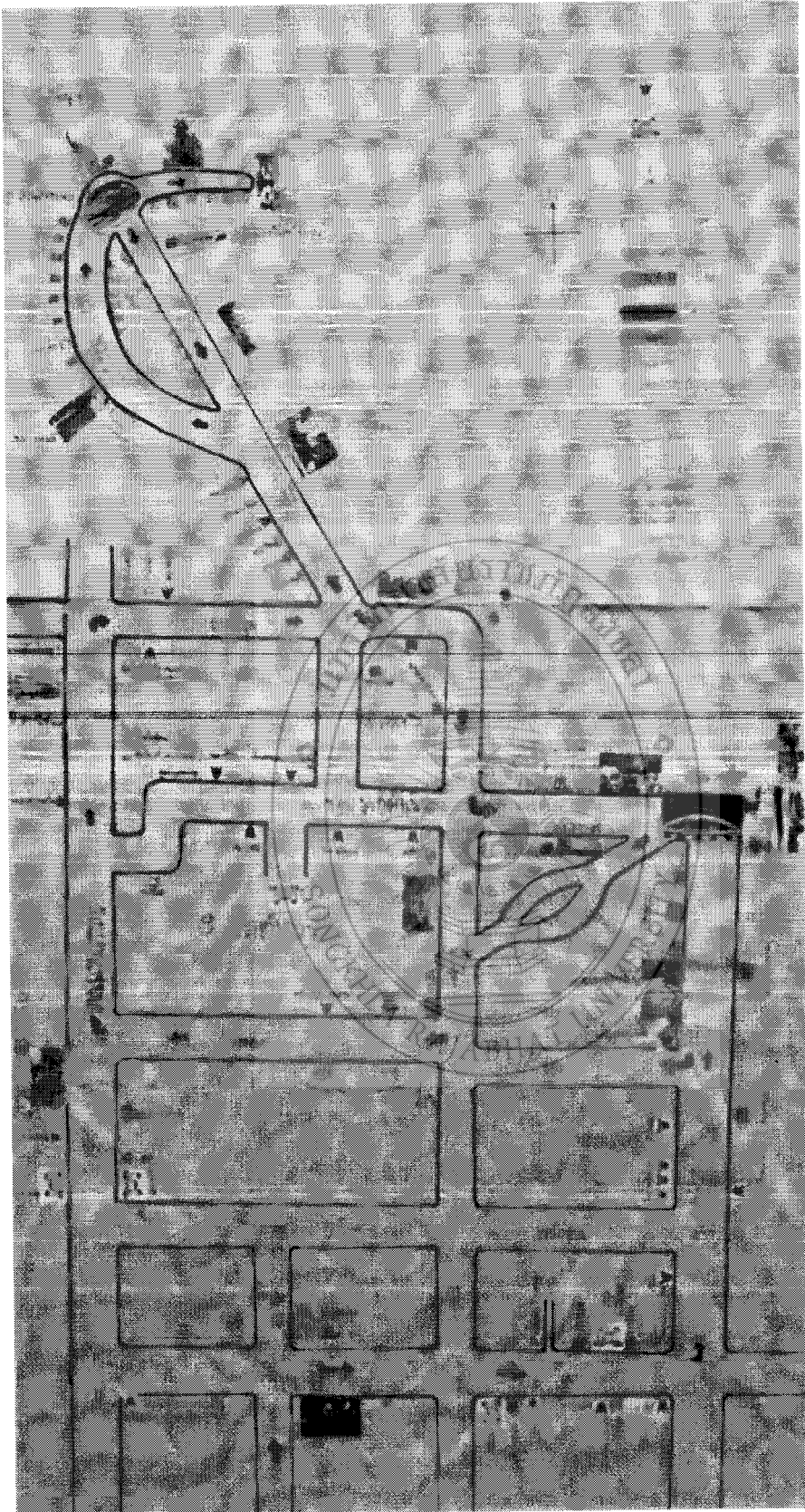
ผู้วิจัยจึงลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามอีกครั้ง เพื่อสำรวจองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 เส้นทาง ตามแนวคิดของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2555) ว่าแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และการบริการนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย ที่พัก บริการอาหาร บริการนำเที่ยว บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ห้องสุขา ร้านค้า

ภาพที่ 4.20 องค์ประกอบ เส้นทางบ้านป่าเปรม - หาดชลทัศน์ - แก้วเส็ง - ถนนไทรบุรี
ที่มา : (จัดทำโดย โชติพงษ์ บุญฤทธิ, 2558)

ภาพที่ 4.21 องค์ประกอบ เส้นทางบ้านป่าเปรม - ถนนนางงาม - ถนนนครใน - ถนนนครนอก
ที่มา : (จัดทำโดย โชติพงษ์ บุญฤทธิ, 2558)

ภาพที่ 4.22 องค์ประกอบ เส้นทางบ้านป่าเปรม - สวนสองทะเล - ศาลาไ
ที่มา : (จัดทำโดย โชติพงษ์ บุญฤทธิ์, 2558)

4.3 การนำเสนอต้นแบบเส้นทางจักรยาน สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา

ผลการออกแบบต้นแบบเส้นทางจักรยานสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา ด้วยภาพอินโฟกราฟิก (infographic) และสารคดี Let's Ride in Songkhla นำเสนอเส้นทางจักรยาน 3 เส้นทาง ได้แก่ 1) บ้านป่าเปรม – สวนสองทะเล – ศาลาไท 2) บ้านป่าเปรม – หาดชลาทัศน์ – แก้วเส็ง – ถนนไทรบุรี 3) บ้านป่าเปรม – ถนนนางงาม – ถนนนครใน – ถนนนครนอก ซึ่งได้จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้เส้นทางดังกล่าว ส่วนการออกแบบอาคารองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2555) ซึ่งประกอบด้วยสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และทฤษฎีการบริการนักท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2555) ประกอบด้วย การให้บริการที่พัก บริการอาหาร บริการนำเที่ยว บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ห้องสุขา ร้านค้า และนำเสนอแนวคิดกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย ชุมชน ผู้มีอำนาจตัดสินใจ (หน่วยงานรัฐ) ภาคธุรกิจ และนักท่องเที่ยว (พิมพ์ระวี โรจน์สัตย์, 2553) นำเสนอผ่านสารคดี Let's Ride in Songkhla ซึ่งมีความยาว 12 นาที

ภาพที่ 4.24 ภาพนิ่งจากสารคดี Let's Ride in Songkhla เพื่อนำเสนอต้นแบบเส้นทางจักรยานสำหรับส่งเสริม
การท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา
ที่มา : (ถ่ายภาพ/ตัดต่อโดย โชติพงษ์ บุญฤทธิ์)

4.4 การศึกษาความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวมีต่อด้านแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา

ผู้วิจัยนำเสนอภาพอินโฟกราฟิก (infographic) และสารคดี Let's Ride in Songkhla เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวมีต่อด้านแบบเส้นทางจักรยานสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา ผ่านช่องทางเว็บไซต์ยูทูป (youtube) และสอบถามแบบเจาะจง

ภาพที่ 4.25 ภาพช่องทางการนำเสนอสารคดี Let's Ride in Songkhla ที่มา : (youtube. ออนไลน์, 2559)

การศึกษาความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวมีต่อด้านแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านความแตกต่างทางลักษณะภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.77 รองลงมา คือ สถานที่ตั้งซึ่งอยู่ติดกับทะเลอ่าวไทย คิดเป็นร้อยละ 4.43 มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 4.34 มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทางการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 4.05 สามารถเข้าถึงจุดหมายปลายทางด้วยยานพาหนะประเภทต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 3.91 สิ่งที่ต้องปรับปรุงเพื่อดึงดูดใจกลุ่มนักท่องเที่ยวมากขึ้น ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ต้องกระจายข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 3.59 และปรับปรุงภาพลักษณ์ที่ดีในสายตานักท่องเที่ยว ต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยให้ที่มีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 3.16

ตารางที่ 4.6 ความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวมีต่อด้านแบบเส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา

ประเด็นความพึงพอใจเกี่ยวกับต้นแบบเส้นทางจักรยาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. มีความแตกต่างทางลักษณะภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม	4.77	0.47	มีความพึงพอใจมากที่สุด
2. สถานที่ตั้งมีความน่าสนใจ	4.43	0.86	มีความพึงพอใจมาก
3. มีแหล่งท่องเที่ยว/กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	4.34	0.83	มีความพึงพอใจมาก
4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทางการท่องเที่ยว	4.05	0.80	มีความพึงพอใจมาก
5. สามารถเข้าถึงจุดหมายปลายทางด้วยยานพาหนะประเภทต่างๆ	3.91	0.97	มีความพึงพอใจมาก
6. มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง	3.59	0.60	มีความพึงพอใจมาก
7. มีภาพลักษณ์ที่ดี ปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว	3.16	0.42	มีความพึงพอใจปานกลาง
รวม	4.04	0.71	มีความพึงพอใจมาก

ที่มา : (จากการสอบถามความพึงพอใจ, 2559)

บทที่ 5

อภิปรายและสรุปผล

5.1 สรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการกำหนดเส้นทางจักรยานของชุมชน ในพื้นที่เขตเทศบาลนครสงขลาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมความคิดเห็นจากผู้ใช้เส้นทางจักรยานในพื้นที่เขตเทศบาลนครสงขลาจำนวน 400 ชุด และจากการเก็บรวบรวมด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะจง จากผู้มีอำนาจการตัดสินใจในชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคธุรกิจ

ผู้วิจัยมีแนวทางการกำหนดเส้นทางจักรยานของชุมชนจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มตัวอย่างต่อไปนี้

1. ผู้ที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลนครสงขลา โดยการแจกแบบสอบถามเกี่ยวกับประเด็นปัญหา และความต้องการ จำนวน 400 คน และเจาะจงศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มนักปั่นจักรยานที่ทดลองใช้ต้นแบบเส้นทางจักรยาน จำนวน 20 คน โดยเส้นทางต้นแบบนี้ได้มาจากการแจกแบบสอบถามในประเด็นปัญหา และความต้องการ ของผู้ที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลนครสงขลา ซึ่งอยากให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับบรรยากาศ และสถานที่ท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา

2. ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจ โดยเจาะจงตัวแทนชุมชนจาก 4 ภาคส่วน คือ หน่วยงานรัฐ , ภาคธุรกิจ , นักท่องเที่ยว และชุมชน

3. กลุ่มนักท่องเที่ยว ซึ่งใช้วิธีการเจาะจงแจกแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยเส้นทางจักรยานต้นแบบที่คณะผู้วิจัยได้มานั้น ได้มีการกำหนดเส้นทางจักรยานร่วมกันของชุมชนในเขตเทศบาลนครสงขลา โดยเริ่มจากการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนจากการแสดงความคิดเห็นผ่านแบบสอบถาม เพื่อหยิบเอาประเด็นปัญหาและความต้องการเส้นทางจักรยาน และจึงจัดทำเส้นทางต้นแบบ และนำไปศึกษาความพึงพอใจอีกครั้ง เพื่อให้ได้เส้นทางจักรยานต้นแบบที่เหมาะสมและสมบูรณ์

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีการดำเนินงานโดยการเก็บข้อมูลปัญหาของการใช้เส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลาจากผู้ที่ใช้เส้นทางเป็นประจำ โดยนำปัญหาและข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์สรุปเป็นแนวทางนำเสนอต่อหน่วยงานรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเส้นทางการจราจรในเขตเทศบาลสงขลา ซึ่งในที่นี้คือ คุณบัวยงค์ สุวรรณณิ ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสงขลา

จากนั้นจึงมีการให้นักท่องเที่ยวได้เสนอความคิดเห็นจากแบบสอบถามความต้องการรูปแบบเส้นทางจักรยานที่สนับสนุนต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับพื้นที่เขตเทศบาลสงขลา และได้กำหนดเป็นเส้นทางจักรยานต้นแบบ และกิจกรรมต่างๆ บนเส้นทางการท่องเที่ยว

โดยการดำเนินการหลังจากนั้น คณะผู้วิจัยได้นำต้นแบบเส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลสงขลามาให้ให้นักท่องเที่ยวชาวไทยได้ประเมินความพึงพอใจโดยการทำแบบประเมิน

จากการดำเนินการทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว คณะผู้วิจัยได้สรุปเส้นทางจักรยานต้นแบบ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ร้านอาหาร ความยาวของเส้นทาง ระยะเวลาที่ใช้ในการปั่นจักรยาน รวมไปถึงแผนที่และป้ายบอกเส้นทางจักรยานในแบบอินโฟกราฟิก หรือแผนที่ข้อมูลไว้ในบทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว

ในด้านกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยมีรูปแบบกระบวนการวิจัยดังนี้

1. คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาปัญหาการใช้เส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลสงขลา โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่างจากชุมชน ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์การใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน โดยเจาะจงเป็นกลุ่มนักปั่นจักรยานเท่านั้น อันเนื่องจากเป็นผู้มีประสบการณ์การใช้จักรยานในระยะทางที่ไกลกว่าการใช้ด้วยวัตถุประสงค์รูปแบบอื่นๆ ทั้งยังมีความสม่ำเสมอในการใช้เส้นทางซึ่งเป็นกลุ่มที่มีปริมาณมากที่สุดในการใช้เส้นทางจักรยาน โดยมีผลการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนสรุปอยู่ในบทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

2. คณะผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึกใน 4 ภาคส่วน คือ 1) ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ คุณบัวพันธ์ สุวรรณมณี ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสงขลา 2) ตัวแทนจากภาคธุรกิจ คุณชนินทร์ สาครินทร์ ผู้จัดการโรงแรมเลคอินน์ 3) ตัวแทนจากนักท่องเที่ยว ดร.นราวดี บัวขวัญ นักวิชาการด้านการจัดการท่องเที่ยว และ 4) ตัวแทนจากชุมชน คุณสิบสกุล ศรีสุข ผู้อำนวยการภาคีคนรักเมืองสงขลา และยังพบว่ายังสอดคล้องกับนโยบายของจังหวัดสงขลาในปี พ.ศ.2559 “สงขลามหาสนุก” สนับสนุนปั่นจักรยานสนุกทั้งปี

3. คณะผู้วิจัยจึงได้ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลอีกครั้งเพื่อสำรวจรวบรวมองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว และการบริการนักท่องเที่ยว อันประกอบด้วย บริการอาหาร ที่พัก บริการนำเที่ยว บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ห้องสุขา และร้านค้าต่างๆ เอาไว้เพื่อให้ได้รายละเอียดที่ครบถ้วน

โดยมีผลการวิจัยประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

5.1.1 ผลการศึกษาปัญหาและพฤติกรรมการใช้เส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา

จากการลงพื้นที่เพื่อศึกษาปัญหาการใช้เส้นทางจักรยานในพื้นที่เทศบาลนครสงขลา โดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างจากชุมชน ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การใช้จักรยาน ผู้วิจัยเจาะจงกลุ่มนักปั่นจักรยานเท่านั้น เนื่องจากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ใช้จักรยานในระยะทางที่ไกลกว่าการใช้ด้วยวัตถุประสงค์อื่น มีความสม่ำเสมอในการใช้เส้นทาง และเป็นกลุ่มที่มีปริมาณมากที่สุดที่ใช้เส้นทางจักรยาน

จากการสอบถามความคิดเห็นของประชาชน พบว่า ผู้ปั่นจักรยานเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 64 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 36 ช่วงอายุที่ปั่นจักรยานมากที่สุด คือ 36 – 45 ปี ส่วนใหญ่ปั่นเพื่อออกกำลังกาย พักผ่อน และเป็นการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างเพื่อนฝูง ความถี่ในการปั่นประมาณ 2-3 ครั้ง ต่อสัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าช่วงเย็นเป็นช่วงที่เหมาะสมสำหรับการปั่น

มากที่สุด และกิจกรรมที่ทำในระหว่างหยุดพักระหว่างเส้นทาง ได้แก่ พุดคุย คิดเป็นร้อยละ 4.97 รองลงมาคือถ้ำรูป คิดเป็นร้อยละ 4.85 และรับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 4.47 ตามลำดับ

ด้านปัญหาการใช้เส้นทางจักรยานในเขตเทศบาลนครสงขลา พบว่า นักปั่นจักรยานส่วนใหญ่มักมีปัญหาความไม่ปลอดภัยของเส้นทางจักรยานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.84 รองลงมาคือปัญหาเกี่ยวกับความไม่ต่อเนื่องของเส้นทางจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 4.48 ความไม่ชัดเจนของป้ายบอกทางเส้นทางจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 4.34 สภาพพื้นผิวถนนไม่เหมาะสำหรับการปั่นจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 3.85 มีสิ่งรบกวนบรรยากาศบ้างเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.85 ส่วนสภาพอากาศไม่เหมาะสำหรับการปั่นจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 2.96 และเส้นทางจักรยานไม่มีความดึงดูดใจเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับเล็กน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.78

5.1.2 ผลการศึกษาต้นแบบเส้นทางจักรยาน เพื่อการท่องเที่ยวที่ชุมชนในเขตเทศบาลนครสงขลาต้องการ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก 4 ภาคส่วน ประกอบด้วย 1) ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ คุณบัญญัติ สุวรรณมณี ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสงขลา 2) ตัวแทนจากภาคธุรกิจ คุณชินนทร์ สาครินทร์ ผู้จัดการโรงแรมเลออินน์ 3) ตัวแทนจากนักท่องเที่ยว ดร.นราวดี บัวขวัญ นักวิชาการด้านการจัดการท่องเที่ยว และ 4) ตัวแทนจากชุมชน คุณสืบสกุล ศรีสุข ผู้อำนวยการภาคีคนรักเมืองสงขลา พบว่า พ.ศ.2559 จังหวัดสงขลามีนโยบาย "สงขลามหาสนุก" สนับสนุนปั่นจักรยานสนุกได้ทั้งปี ในด้านการจัดการควรมีบุคลากรที่สนับสนุนด้านการท่องเที่ยวด้วยจักรยาน โครงสร้างพื้นฐาน เส้นทางจักรยาน ป้ายชี้ทาง และควรมีกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีให้แหล่งท่องเที่ยวด้วย ในส่วนของภาคธุรกิจเกี่ยวกับโรงแรมควรจะทำให้ความสะดวกเกี่ยวกับสิทธิพิเศษเกี่ยวกับที่พัก อาหาร และให้ข้อมูลเส้นทางปั่นเข้าถึงนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมากขึ้น

สรุปผลจากการสัมภาษณ์ทำให้ได้ 3 เส้นทาง ที่เหมาะสมกับความต้องการและการจัดเส้นทางเพื่อการท่องเที่ยวมากที่สุด ดังนี้

เส้นทางที่ 1 บ้านป่าเปรม – สวนสองทะเล – ศาลาไท บรรยากาศสองข้างทาง เป็นธรรมชาติ สถานที่สำคัญๆ ของหน่วยงานราชการวัดแหลมทราย ซึ่งมีพระนอนองค์ใหญ่เอกลักษณ์บันไดหัวพญานาคทางขึ้นเขาดังกวน สระบัวสวนสาธารณะขนาดใหญ่ของชาวสงขลาที่ใช้เป็นสถานที่จัดงานแสดงประจำเทศกาลต่างๆ ฟุ้งทานตะวันท่าเทียบแพขนานยนต์ สำหรับผู้ที่เดินทางไปหัวเขาแดง ผิงสิงหนคร หัวพญานาคอะควาเรียม แหลมสมิหลา นางเงือก

เส้นทางที่ 2 บ้านป่าเปรม – หาดชลาทัศน์ – แก้วเส็ง – ถนนไทรบุรี เริ่มต้นปั่นเลียบชายหาดชลาทัศน์ แวะยาวคู่หาดทรายไปจนถึงชุมชนแก้วเส็ง หัวหน้าแรงแม่ มีจุดแวะพักที่ใกล้ชุมชนเป็นร้านสะดวกซื้อ และห้องน้ำในปั๊มน้ำมัน ปตท. ตลาดชุมชนแก้วเส็งจำหน่ายอาหารทะเลสดๆ ที่ชาวประมงหาได้จากในช่วงเช้ามาวางจำหน่ายตลอดทั้งวัน ปิดช่วงเย็นๆ เป็นเส้นทางที่เน้นการปั่นระยะไกลแต่ก็มีร้านของฝาก จุดจอดพักร้านซ่อมจักรยานไว้บริการนักท่องเที่ยว

เส้นทางที่ 3 บ้านป่าเปรม – ถนนนางงาม – ถนนนครใน – ถนนนครนอก เส้นทางจักรยานที่เป็นย่านชุมชนบรรยากาศเป็นดึก อาคารเก่า ที่ยังคงอนุรักษ์ไว้จะเห็นวัฒนธรรมของคนไทยที่มี

เชื้อสายจีน และมุสลิม บนถนนเส้นนี้ได้อย่างชัดเจน จะมีเสียงละหมาดช่วงเช้าเย็นมีเสียงจุดปะทัดจากศาลเจ้าพ่อหลักเมืองและเทศกาลตรุษจีน มีกิจกรรมเข้าวัดสวดมนต์เย็นของคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธนอกจากนี้ยังมีเอกลักษณ์ที่ถนนนางงามซึ่งจะเต็มไปด้วยของกินทั้งคาวหวาน

ผู้วิจัยจึงลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามอีกครั้ง เพื่อสำรวจองค์ประกอบของแหล่งทั้งเที่ยวทั้ง 3 เส้นทาง ตามแนวคิดของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2555) ว่าแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และการบริการนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย ที่พัก บริการอาหาร บริการนำเที่ยว บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ห้องสุขา ร้านค้า

5.1.3 ผลการนำเสนอต้นแบบเส้นทางจักรยาน สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา

ผลการออกแบบต้นแบบเส้นทางจักรยานสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา ด้วยภาพอินโฟกราฟิก (infographic) และสารคดี Let's Ride in Songkhla นำเสนอเส้นทางจักรยาน 3 เส้นทาง ได้แก่ 1) บ้านป่าเปรม – สวนสองทะเล – ศาลาไท 2) บ้านป่าเปรม – หาดชลาทัศน์ – แก้วแสง – ถนนไทรบุรี 3) บ้านป่าเปรม – ถนนนางงาม – ถนนนครใน – ถนนนครนอก ซึ่งได้จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้เส้นทางดังกล่าว ส่วนการออกแบบองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2555) ซึ่งประกอบด้วยสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และทฤษฎีการบริการนักท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2555) ประกอบด้วย การให้บริการที่พัก บริการอาหาร บริการนำเที่ยว บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ห้องสุขา ร้านค้า และนำเสนอแนวคิดกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย ชุมชน ผู้มีอำนาจตัดสินใจ (หน่วยงานรัฐ) ภาคธุรกิจ และนักท่องเที่ยว (พิมพ์ระวี โรจน์สัตย์, 2553) นำเสนอผ่านสารคดี Let's Ride in Songkhla ซึ่งมีความยาว 12 นาที

5.1.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวที่มีต่อต้นแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา

การศึกษาความพึงพอใจที่นักท่องเที่ยวที่มีต่อต้นแบบเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านความแตกต่างทางลักษณะภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.77 รองลงมา คือ สถานที่ตั้งซึ่งอยู่ติดกับทะเลอ่าวไทย คิดเป็นร้อยละ 4.43 มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 4.34 มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทางการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 4.05 สามารถเข้าถึงจุดหมายปลายทางด้วยยานพาหนะประเภทต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 3.91 สิ่งที่ต้องปรับปรุงเพื่อดึงดูดใจกลุ่มนักท่องเที่ยวมากขึ้น ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ต้องกระจายข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 3.59 และปรับปรุงภาพลักษณ์ที่ดีในสายตานักท่องเที่ยว ต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยให้ที่มีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 3.16

5.2 อภิปรายผล

เดิมก่อนที่จะทำการวิจัยเรื่องนี้ ผู้ที่ใช้จักรยานในชีวิตประจำวันในเขตเทศบาลสงขลา นักท่องเที่ยวชาวไทย และกลุ่มผู้ใช้จักรยานเพื่อสุขภาพ มีการปั่นจักรยานตามเส้นทางที่คุ้นชินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนนักท่องเที่ยวก็จะหาข้อมูลเส้นทาง สถานที่ท่องเที่ยวจากเว็บไซต์ หรือในสังคมออนไลน์ต่างๆ จึงไม่สามารถปั่นไปยังสถานที่ท่องเที่ยว อันประกอบด้วย บริการอาหาร ที่พัก บริการนำเที่ยว บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ห้องสุขา และร้านค้าต่างๆ ได้ครบถ้วน เนื่องจากยังไม่มีการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเหล่านี้เอาไว้ในแหล่งข้อมูลใดๆ เลย

หลังจากคณะผู้วิจัยได้ผลิตสื่อต้นแบบ ได้แก่ แผนที่ภาพอินโฟกราฟิก ที่รวมเอาทั้งสถานที่ท่องเที่ยว อันประกอบด้วย บริการอาหาร ที่พัก บริการนำเที่ยว บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ห้องสุขา และร้านค้าต่างๆ เอาไว้ในแผ่นเดียว และได้นำแผนที่ภาพอินโฟกราฟิกนั้นมาทดสอบใช้กับกลุ่มนักปั่นจักรยานเพื่อเป็นการทดสอบเส้นทาง และจากการทดสอบจากการปั่นจักรยานแล้วจนนำมาสู่การผลิตสื่อสารคดี "Let's Ride in Songkhla" เพื่อเป็นการเผยแพร่ให้เห็นเป็นรูปธรรมในการปั่นจักรยานท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยว อันประกอบด้วย บริการอาหาร ที่พัก บริการนำเที่ยว บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ห้องสุขา และร้านค้าต่างๆ ในเขตเทศบาลนครสงขลา ใน 1 วันนั้นสามารถทำได้จริง

โดยการพัฒนาเส้นทางจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลา โดยกระบวนการมีส่วนร่วม มีการออกแบบต้นแบบเส้นทางจักรยานสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครสงขลาด้วยภาพอินโฟกราฟิก (infographic) และสารคดี Let's Ride in Songkhla นำเสนอเส้นทางจักรยาน 3 เส้นทาง ได้แก่ 1) บ้านป่าเปรม – สวนสองทะเล – ศาลาไท 2) บ้านป่าเปรม – หาดชลาทัศน์ – แก้วเส็ง – ถนนไทรบุรี 3) บ้านป่าเปรม – ถนนนางงาม – ถนนนครใน – ถนนนครนอก มีผลความพึงพอใจเกี่ยวกับต้นแบบเส้นทางจักรยานในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 4.15 การออกแบบใช้หลักการสอดคล้องทฤษฎีองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2555) ซึ่งประกอบด้วย สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และทฤษฎีการบริการนักท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2555) ประกอบด้วยการให้บริการที่พัก บริการอาหาร บริการนำเที่ยว บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ห้องสุขา ร้านค้า และนำเสนอแนวคิดกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย ชุมชน ผู้มีอำนาจตัดสินใจ (หน่วยงานรัฐ) ภาคธุรกิจ และนักท่องเที่ยว (พิมพ์ระวี โรจน์สัต์ย์, 2553)

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการสำรวจภาคสนามของผู้วิจัย พบว่า ยังมีการใช้เส้นทางร่วมกับยานพาหนะชนิดอื่นๆ หรือบางเส้นทางที่มีเลนจักรยานก็มีการจอดรถชนิดอื่นทับเส้นทางหรือมีการวางรถเข็นขายของ ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการอาจจะต้องรณรงค์ และทำความเข้าใจกับแนวทางการจัดการท่องเที่ยวรูปแบบนี้กับชุมชนให้เข้าใจมากขึ้น ส่วนปัญหาที่ควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน คือ การประชาสัมพันธ์ต้อง

กระจายข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากปัจจุบันจังหวัดสงขลายังไม่ใช้จุดหมายหลักในการปั่นจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว ดังนั้น ในปี 2559 ที่จังหวัดมีนโยบายจัดตั้ง "สงขลามหาสนุก" ควรจะมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับการปั่นจักรยานให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวในภูมิภาคต่างๆ หรือต่างประเทศให้ทั่วถึงมากที่สุด นอกจากนี้ต้องปรับปรุงภาพลักษณ์ที่ดีในสายตานักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการนำเสนอข่าวเรื่องความปลอดภัยในพื้นที่บ่อยครั้ง ดังนั้นต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยให้ที่มีประสิทธิภาพ และประชาสัมพันธ์แนวทางการจัดการเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจในการท่องเที่ยวที่จังหวัดสงขลามากขึ้น

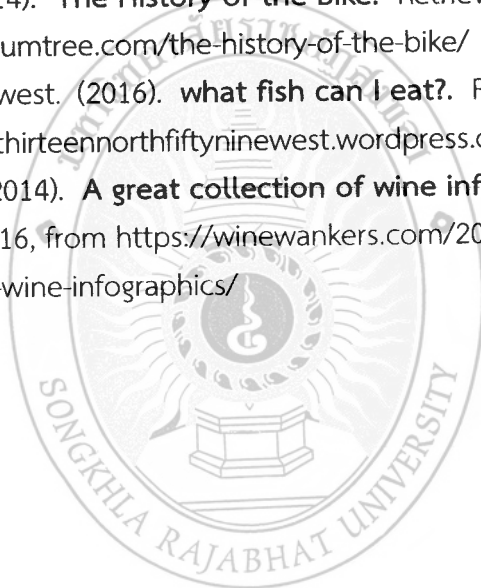
บรรณานุกรม

- กรมททางหลวงชนบท. (2558). **คู่มือมาตรฐานการออกแบบทางจักรยาน**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงคมนาคม.
- กรมประชาสัมพันธ์, (2554). **คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานกระบวนการผลิตสารคดีโทรทัศน์**. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่. (2558). **ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์**. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2559 จาก <http://www.touronthai.com/%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%A5%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%A7%E0%B8%87%E0%B8%8A%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%9E%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%82%E0%B8%95%E0%B8%AD%E0%B8%B8%E0%B8%94%E0%B8%A1%E0%B8%A8%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B9%8C-74001005.html>
- กฤตชัย สุวรรณโณ. **หัวหน้าฝ่ายควบคุมการก่อสร้างงานวิศวกรรมโยธา เทศบาลนครสงขลา**. (1 เมษายน 2556). สัมภาษณ์.
- ไกรฤทธิ ปิ่นแก้ว. (2555). **แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม**. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2558 จาก <http://tourism-dan1.blogspot.com/>
- จันจิรา บัวน้อย. (2558). **ผู้ว่าฯ สงขลา ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อติดตามการขับเคลื่อนวาระ สงขลา เมืองสวยน้ำใส ผักเน้นย้ำการดูแลความสะอาดเรื่องสิ่งแวดล้อมทั้งสถานที่ราชการและแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์**. สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2558 จาก http://thainews.prd.go.th/CenterWeb/News/NewsDetail?NT01_NewsID=TNSOC5811170010036
- จุน ชากูราตะ. (2558). **basic infographic**. (นิชมน หิรัญพฤษภ์, ผู้แปลและเรียบเรียง). นนทบุรี: อดิซี พรีเมียร์.
- โชติพงษ์ บุญฤทธิ์. (2558). **ถ่ายภาพ เมื่อเดือนกันยายน 2558**.
- ณรงค์ ชื่นนิรันดร์. (2558). **อาหาร FOOD**. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://narongthai.com/FOOD%20CENTER.html>
- ณรงค์ โพธิ์พฤษานันท์. (2551). **ระเบียบวิธีวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: ส.เอเชียเพรส (1989).
- ณัฐพล ณ สงขลา. (2555). **ประตูเมืองสงขลา**. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2559 จาก http://www.nasongkhla.com/index.php?option=com_content&view=article&d=125:about-article&catid=46:about-article&Itemid=68
- เทศบาลนครสงขลา. (2555). **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลนครสงขลา (พ.ศ.255-2556)**. สงขลา: เทศบาลนครสงขลา.
- นพพร เลาสวัสดิ์. (2558). **เที่ยวด้วยจักรยาน**. กรุงเทพมหานคร: อักษรสัมพันธ์

- นิคม จารุณี. (2544). พิมพ์ครั้งที่ 2. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2555). **พฤติกรรมนักท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ปรีชา ตะเหยียบ. (2546). “การศึกษาเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ชุมชนเมืองเก่าย่านนครนอก – นครใน จังหวัดสงขลา”. วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์. (2553). **การท่องเที่ยวชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- พีรพันธ์ บางพาน และจรงค์ คำคล้าย. (2547). **การจัดเส้นทางจักรยานมาตรฐานประจำอำเภอ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่**. รายงานผลการวิจัย. เชียงใหม่: เครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพฑูริย์ กปิตลาภรณ์ และสำราญ ศรีพจนารถ. (2556). **ของหอยย่านเมืองเก่าสงขลา : คนเก่าเล่าเรื่องเมืองสงขลา สีสันวันวานย่านเมืองเก่า**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มนุษยวิทยาสิรินธร (องค์กรมหาชน).
- ภาคีคนรักเมืองสงขลา. (2556). **คนเก่าเล่าเรื่องเมืองสงขลา สีสันวันวานย่านเมืองเก่า**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มนุษยวิทยาสิรินธร (องค์กรมหาชน).
- เยาวเรศ มณีพันธุ์. (2558). **เปิดโครงการนครสงขลาปลอดภัย ร่วมใจลดอุบัติเหตุรับเทศกาลปีใหม่**. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2558 จาก <http://news.gimyong.com/article/159>.
- รวีวรรณ โปรรุ่งโรจน์. (2558). **พฤติกรรมนักท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินต์ติ้ง เฮาส์.
- ราวีวัฒน์ รันโกศล. (2551). **การฝึกจักรยานเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ศูนย์เรียนรู้สุขภาพพะวะ, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2558). **6 จุดควรเช็คก่อนปั่นจักรยาน**. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2559 จาก <http://www.thaihealthcenter.org/campaign/index.php/space/pub/healthy/detail/index/564>
- สดใส ชันติวรงค์. (2556). **บทนำ : คนเก่าเล่าเรื่องเมืองสงขลา สีสันวันวานย่านเมืองเก่า**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มนุษยวิทยาสิรินธร (องค์กรมหาชน).
- สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน. (2555). **การท่องเที่ยวโดยชุมชน**. สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2557 จาก http://www.cbt-i.org/?ge=show_pages&gen_lang=20112012094103#VzINn9fhggs
- สยามรัฐ, หนังสือพิมพ์. (2556). **ททท.รुकตลาดท่องเที่ยวจักรยานหวังเป็นเดสทินเนชั่นระดับโลก**. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2557 จาก <http://www.siamrath.co.th/web/?q=category/channel/travel&page=39>
- สุธิดา พฤกษ์อุดม. (2558). **สภ.เมืองสงขลาลุยโครงการ “ตำรวจเมืองสงขลารักษาดูแลสุขภาพ” แก้ปัญหาขยะในแหล่งท่องเที่ยว**. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา. สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://news.hatyaiok.com/?p=9244>

- สุวิมล ศิริฤดีกรณ์ และคณะ. (2557). **น่านเมืองสวรรค์จักรยาน Tailwind by nok air.** กรุงเทพมหานคร: ภัทรวิทย์ ไฮเทค.
- สำนักงานหอการค้าจังหวัดสงขลา. (2558). **ข้อมูลที่น่าสนใจของจังหวัดสงขลา.** สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.songkhlachamber.org/index.php?file=page&op=songkhla>
- สำนักงานเทศบาลนครสงขลา. (2558). **แผนที่สถานที่ท่องเที่ยว.** สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2558 จาก <http://www.songkhla-city.go.th/travel>. 7 ตุลาคม 2558
- อิศรภรณ์ รินไธสง และคณะ. (2552). **รูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนเมืองเก่า.** รายงานผลการวิจัย. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Bicycle Touring Pro. (2013). **Touring Bicycle Review.** Retrieved January 2, 2016, from : <https://www.youtube.com/watch?v=8uVzSxmMyLc>
- BKKWHEELS. (2558). **นำจักรยานขึ้นเครื่องบินควรทำอย่างไร.** สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2558 จาก <http://www.bkkwheels.com/%E0%B8%99%E0%B8%B3%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%82%E0%B8%B6%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%9A%E0%B8%B4.html>
- Bougainville Travel. (2016). **Mountain Biking.** Retrieved January 2, 2016, from <http://www.bougainville-turkey.com/mountain-biking/>
- Christopher Parr. (2012). **Need Supply Co. city bike by Carytown Bike Co.** Retrieved January 2, 2016, from : <http://pursuitist.com/need-supply-co-city-bike-by-carytown-bike-co/>
- Darren Alff. (2012). **25 Inspiring Photographs Of The Co-Motion Pangea.** Retrieved January 2, 2016, from <http://www.bicycletouringpro.com/blog/25-inspiring-photographs-of-the-co-motion-pangea-co-pilot-touring-bicycle/>
- Emogtravel. (2558). **รวมที่พักสงขลา โรงแรม รีสอร์ทสงขลา.** สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2558 จาก <http://www.emagtravel.com/archive/all-songkhla-hotel.html>
- facebook.com. (2558). **อินโฟกราฟิกแบบรายงานผล.** สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2559 จาก <https://www.facebook.com/infographic.thailand#!/infographic.thailand/photos/pb.451864701523507.-2207520000.1463044442./1017906251586013/?type=3&theater>
- . (2558). **อินโฟกราฟิกแบบการเปรียบเทียบ.** สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2559 จาก <https://www.facebook.com/infographic.thailand#!/infographic.thailand/photos/pb.451864701523507.-2207520000.1463044492./969667166409922/?type=3&theater>
- Folding Bike Guru. (2015). **5 Reasons to Travel with a Folding Bike.**

- Retrieved January 2, 2016, from : <http://www.foldingbikeguru.com/5-reasons-travel-folding-bike/>
- Gimyong. (2559). **ปฏิทินท่องเที่ยวและกิจกรรมที่น่าสนใจของจังหวัดสงขลา ประจำปี 2559**. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2559 จาก <http://www.gimyong.com/travel/?swp=content&t=90>
- Group wunjun. (2558). **Chill trip in Yangon**. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2558 จาก <http://group.wunjun.com/bikethai/topic/568377-25444>
- Painaidiil. (2558). **ร้านอาหารอร่อยหอยจู้สงขลา**. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม, 2558 จาก <http://www.painaidii.com/diary/diary-detail/001506/lang/th/>
- Thaibikerack. (2558). **แร็คจักรยานท้ายรถ**. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2558 จาก <http://userxp.net/thaibikerack.com.html>
- The media team. (2014). **The History of the Bike**. Retrieved January 2, 2016, from <https://blog.gumtree.com/the-history-of-the-bike/>
- Thirteenorthfiftyninewest. (2016). **what fish can I eat?**. Retrieved January 2, 2016, from <https://thirteenorthfiftyninewest.wordpress.com/tag/sharks/>
- The Wine Wankers. (2014). **A great collection of wine infographics**. Retrieved January 2, 2016, from <https://winewankers.com/2014/02/12/a-great-collection-of-wine-infographics/>

ประวัติผู้วิจัย

1. หัวหน้าโครงการวิจัย (ดำเนินการด้านงานวิจัย 90%)

นายโชติพงษ์ บุญฤทธิ์

Mr. Chotipong Bunyarit

พนักงานมหาวิทยาลัย

หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก

โปรแกรมวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

โทร 08-9677-9213

Email : createsouth@gmail.com

ประวัติการศึกษา

- 2553 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา สื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ

- 2549 เทคโนโลยีบัณฑิต (เทคโนโลยีการถ่ายภาพและภาพยนตร์)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

- 2546 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาศิลปะการถ่ายภาพ

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพะเยา

- 2541 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาศิลปกรรม

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้ สงขลา

ประสบการณ์ด้านงานวิจัย

ปี	โครงการวิจัย	แหล่งทุน	สถานภาพในโครงการ
2550- 2553	การจัดทำสื่อบูรณาการความรู้ ความรัก ความหวงแหน สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และ ศิลปะพื้นบ้านลุ่มน้ำทะเลสาบ สงขลา	สำนักงานนโยบายและ แผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติ	ผู้ช่วยวิจัย

2. ผู้ร่วมวิจัย (ดำเนินการดำเนินงานวิจัย 5%)

นางสาวอมรรัตน์ บุญสว่าง

Miss Amornrat Boonsawang

พนักงานมหาวิทยาลัย

หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก

โปรแกรมวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

โทร 08-4855-2752

Email : penn2424@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

- 2552 ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม วิชาเอกออกแบบผลิตภัณฑ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 2545 ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาศิลปอุตสาหกรรม วิชาเอกออกแบบผลิตภัณฑ์ ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 2543 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาออกแบบพาณิชย์ศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา
- 2541 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แผนกออกแบบ คณะศิลปหัตถกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา

ประสบการณ์ดำเนินงานวิจัย

ปี	โครงการวิจัย	แหล่งทุน	สถานภาพในโครงการ
2554	โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ระลึกสำหรับใช้ในการประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์องค์กร	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	หัวหน้าโครงการวิจัย
2555	รูปแบบบูรณาการการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	หัวหน้าโครงการวิจัย

3. ผู้ร่วมวิจัย (ดำเนินการด้านงานวิจัย 5%)

พงศกร จงรักษ์

Mr.Pongsakon Jongrak

พนักงานมหาวิทยาลัย

หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก

โปรแกรมวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ถนนกาญจนาภิเษก ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

โทร 086-283-8593

E-mail : sapan666@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

- 2549 ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ศป.ม. (วัฒนธรรมดนตรี)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- 2545 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต ศศ.บ. (ศิลปศาสตร์-ทัศนศิลป์) มหาวิทยาลัย

ทักษิณ

ประสบการณ์ด้านงานวิจัย

ปี	โครงการวิจัย	แหล่งทุน	สถานภาพในโครงการ
2550- 2553	การจัดทำสื่อบูรณาการความรู้ ความรัก ความห่วงใย สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และศิลปะพื้นบ้านลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	กระทรวงวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล (ด้านการถ่ายภาพ)
2553	โครงการให้คำแนะนำเชิงลึกด้านผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์อุตสาหกรรมภาคที่ 11	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม อุตสาหกรรม อุตสาหกรรมภาคที่ 11	หัวหน้าโครงการ

Film & TV.CTR

TREATMENT OUTLINE

Title : Let's Ride in Songkhla
แห่งชาติ

Sponsor : สำนักงานคณะกรรมการวิจัย

Technical Adviser : ประพัฒน์ คงมาก

Director : โชติพงษ์ บุญฤทธิ์

Running Time : 12 minute

Computer Generated

Approximate Cost : 30,000

Target Audience : นักท่องเที่ยวทั้งในและนอกเขตเทศบาลนครสงขลา

Theme : การปั่นจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวใน 1 วัน ของกลุ่มเด็กหนุ่มนักท่องเที่ยวผ่านสถานที่สำคัญ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ภายในเขตเทศบาลนครสงขลา

Synopsis : การเล่าเรื่องผ่านกลุ่มเด็กหนุ่มนักท่องเที่ยวที่จะพาทุกๆ คนเปิดประสบการณ์ท่องเที่ยวด้วยรูปแบบการปั่นจักรยานภายใน 1 วัน ที่จะพาคุณไปสัมผัสสถานที่ท่องเที่ยว ผลงานศิลปะ แหล่งจับจ่ายซื้อของฝาก - ของกินประจำเมืองสงขลามากมาย โดยใช้เส้นทางจักรยานที่ผ่านการวิจัยมาแล้วอย่างเข้มข้น

SEQUENCE A - 1 : หน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา กลุ่มวัยรุ่นเข้ามาสอบถามเส้นทางจักรยานท่องเที่ยว

SEQUENCE A - 2 : ด้านหน้ากำแพงเมืองสงขลา

SEQUENCE A - 3 : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา บริเวณด้านในและด้านนอก

SEQUENCE A - 4 : บรรไดพญานาค เขาตังกวน อ.เมือง จ.สงขลา

SEQUENCE A - 5 : เส้นทางจักรยานบริเวณถนนแหลมสน

SEQUENCE A - 6 : ทำแพขนานยนต์ ถนนแหล่งพระราม สงขลา

SEQUENCE A - 7 : สวนสองทะเล ประติมากรรมพญานาคพ่นน้ำ แหลมสนอ่อน

SEQUENCE A - 8 : แหลมสมิหลา

SEQUENCE A - 9 : วงเวียนเข็มนาฬิกา

SEQUENCE A - 10 : ถนนนครใน

SEQUENCE A - 11 : ถนนนครนอก

SEQUENCE A - 12 : ถนนนางงาม

SEQUENCE A - 13 : ภายในห้องสัมภาษณ์ คุณบัวพันธ์ สุวรรณมณี

SEQUENCE A - 14 : ภายในห้องสัมภาษณ์ ดร.นราวดี บัวขวัญ

SEQUENCE A - 15 : ภายในห้องสัมภาษณ์ คุณชินนทร์ สาครินทร์

SEQUENCE A - 16 : ภายในห้องสัมภาษณ์ คุณสืบสกุล ศรีสุข

Film Proposal

แหล่งเงินทุนเพื่อการผลิต

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ระยะเวลาในการผลิต

Pre – Production : ระยะเวลาการรวบรวมข้อมูล ,การสร้างและปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ,เก็บข้อมูลภาคสนาม ,การนำเข้าและการประมวลผลข้อมูลทั้งหมด 8 เดือน

Production : ระยะเวลาในการผลิตสื่อเส้นทางจักรยานของชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครสงขลาทั้งหมด 3 เดือน

Post – Production : ระยะเวลาในการศึกษาความพึงพอใจที่มีการนำเสนอกระบวนการมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการกำหนดเส้นทางจักรยานทั้งหมด 3 เดือน

บุคลากรในการผลิตสื่อ

1. นายโชติพงษ์ บุญฤทธิ
2. นางสาวอมรรัตน์ บุญสว่าง
3. นายพงศกร จงรักษ์

Screen play

บทสารคดีการท่องเที่ยว เรื่อง Let's Ride in Songkhla

ซีคอนซ์ไฮไลท์

ซีน เอ ริมหทะเลชายหาดสมิหลา

1 LS – Hight Angle

วัดเขาเก้าเส้ง

เสียงดนตรี

2 LS Dolly and Truck Shot

กล้องเก็บภาพบรรยากาศแหลมสมิหลาบริเวณต่างๆ

เสียงดนตรี

ซีคอนซ์ เอ

ซีน เอ – 1 หน้าพิพิธภัณฑารักษ์

3 LS Dolly

กลุ่มนักท่องเที่ยวจากรยานเข้ามาจอด

เสียงดนตรี

4 MS Truck

กลุ่มนักท่องเที่ยวเดินไปถามประชาสัมพันธ์

เสียงดนตรี

5 MLS

กลุ่มนักท่องเที่ยวเดินออกจากพิพิธภัณฑารักษ์

เสียงดนตรี

ซีน เอ – 2 ด้านหน้ากำแพงเมืองสงขลา

6 MS

กลุ่มจักรยานปั่นเข้ามาจอดเรียงกันเป็นแถว

เสียงดนตรี

7 LS Dolly

กล้องเคลื่อนผ่านเก็บบรรยากาศกำแพงเมืองเก่าสงขลา

เสียงดนตรี

8 LMS ARC

กล้องเคลื่อนตามกลุ่มนักท่องเที่ยวผ่านกำแพงเมืองเก่าไป

เสียงดนตรี

ซีน เอ - 3 : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา บริเวณด้านในและด้านนอก

9 LS Pan

บริเวณด้านหน้าประตูกำแพงพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา

เสียงดนตรี

- 10 LS Tilt Down
บริเวณหน้าในกำแพงพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา
เสียงดนตรี
- 11 MS
ภายในด้านนอกอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา
เสียงดนตรี
- 12 CU
ผลงานที่แสดงอยู่ภายในอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา
เสียงดนตรี
- 13 LS
กลุ่มนักท่องเที่ยวปั่นจักรยานออกจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา
เสียงดนตรี
- ซีน เอ - 4 : บรรไดพญานาค เขาดังกวน อ.เมือง จ.สงขลา
- 14 ELS Drone
บรรยากาศของเขาดังกวน
เสียงดนตรี
- 15 LS Tilt Up
บรรไดพญานาค
เสียงดนตรี
- 16 LS Truck Right
กลุ่มนักท่องเที่ยวปั่นจักรยานบริเวณบรรไดพญานาค
เสียงดนตรี
- ซีน เอ - 5 : เส้นทางจักรยานบริเวณถนนแหลมสน
- 17 LS
เส้นทางจักรยานกับบรรยากาศข้างทาง
เสียงดนตรี
- 18 LS
กลุ่มนักท่องเที่ยวปั่นจักรยานไปตามเส้นทางจักรยาน
เสียงดนตรี
- ซีน เอ - 6 : ทำแพขนานยนต์ ถนนแหล่งพระราม สงขลา
- 19 MS Dolly
กลุ่มนักท่องเที่ยวปั่นจักรยานมาจอดตรงทำแพขนานยนต์
เสียงดนตรี
- 20 LS
บรรยากาศทะเลสาบสงขลาบริเวณฝั่งทำแพขนานยนต์
เสียงดนตรี

ซีน เอ - 7 : ภายในห้องสัมภาษณ์ คุณบัวยันต์ สุวรรณมณี

21 MS

สัมภาษณ์ คุณบัวยันต์ สุวรรณมณี

เสียงสัมภาษณ์ และเสียงดนตรี

ซีน เอ - 8 : สวนสองทะเล ประติมากรรมพญานาคพ่นน้ำ แหลมสนอ่อน

22 ELS Drone

กลุ่มนักท่องเที่ยวจูงจักรยานเข้ามาจอดบริเวณประติมากรรมพญานาคพ่นน้ำ

เสียงดนตรี

ซีน เอ - 9 : ภายในห้องสัมภาษณ์ ดร.นราวดี บัวขวัญ

23 MS

สัมภาษณ์ ดร.นราวดี บัวขวัญ

เสียงสัมภาษณ์ และเสียงดนตรี

ซีน เอ - 10 : แหลมสมิหลา

24 LS Tilt Up

เกาะหนู

เสียงดนตรี

25 LS Pan Left

บรรยากาศบริเวณแหลมสมิหลา

เสียงดนตรี

26 LS

กลุ่มนักท่องเที่ยวกำลังช่วยกันซ่อมจักรยาน

เสียงดนตรี

27 LS Truck

วงเวียนหาดสมิหลา

เสียงดนตรี

28 LS Dolly

รูปปั้นนางเงือก

เสียงดนตรี

29 ELS Dolly

กลุ่มนักท่องเที่ยวนั่งพักผ่อนบริเวณรูปปั้นนางเงือก

เสียงดนตรี

ซีน เอ - 11 : ภายในห้องสัมภาษณ์ คุณชนินทร์ สาครินทร์

30 MS

สัมภาษณ์ คุณชนินทร์ สาครินทร์

เสียงสัมภาษณ์ และเสียงดนตรี

ซีน เอ - 12 : วงเวียนเซ็คซ็ือ

31 MS ARC Left

วงเวียนเข็มนาฬิกา
เสียงดนตรี

32 LS Drone

วงเวียนเข็มนาฬิกา
เสียงดนตรีจีน เอ - 13 : ภายในห้องสัมภาษณ์ คุณสืบสกุล ศรีสุข
สัมภาษณ์ คุณสืบสกุล ศรีสุข
เสียงสัมภาษณ์ และเสียงดนตรี

จีน เอ - 14 : ถนนนครใน

33 LS

สถาปัตยกรรมบริเวณถนนนครใน
เสียงดนตรี

34 LS Dolly

ประตูเมืองจำลอง
เสียงดนตรี

จีน เอ - 15 : ถนนนครนอก

35 LS

สถาปัตยกรรมบริเวณถนนนครนอก
เสียงดนตรี

36 LS Truck

นักท่องเที่ยวปั่นจักรยานมาจอดบริเวณหน้าโรงสีแดง (หับ โห้ หิ้น)
เสียงดนตรี

37 ELS

นักท่องเที่ยวปั่นจักรยานออกจากบริเวณหน้าโรงสีแดง (หับ โห้ หิ้น)
เสียงดนตรี

จีน เอ - 16 : ถนนนางงาม

38 CU Tilt Down

ป้ายชื่อถนนนางงาม
เสียงดนตรี

39 LS

สถาปัตยกรรมบริเวณถนนนางงาม
เสียงดนตรี

40 MS

ร้านค้าต่าง ๆ บริเวณถนนนางงาม
เสียงดนตรี

41 LS

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ถนนนางงาม

เสียงดนตรี

42 MS

บรรยากาศการจับจ่ายซื้อของร้านค้าต่าง ๆ บริเวณถนนนางงาม

เสียงดนตรี

43 LS Truck

กลุ่มนักท่องเที่ยวปั่นจักรยานมารวมกลุ่มกันบริเวณจิตรกรรมบนฝาผนังตึกเก่า

เสียงดนตรี

44 LS Truck

กลุ่มนักท่องเที่ยวปั่นจักรยานแลกเปลี่ยนกันกลับที่พัก

เสียงดนตรี

45 ELS

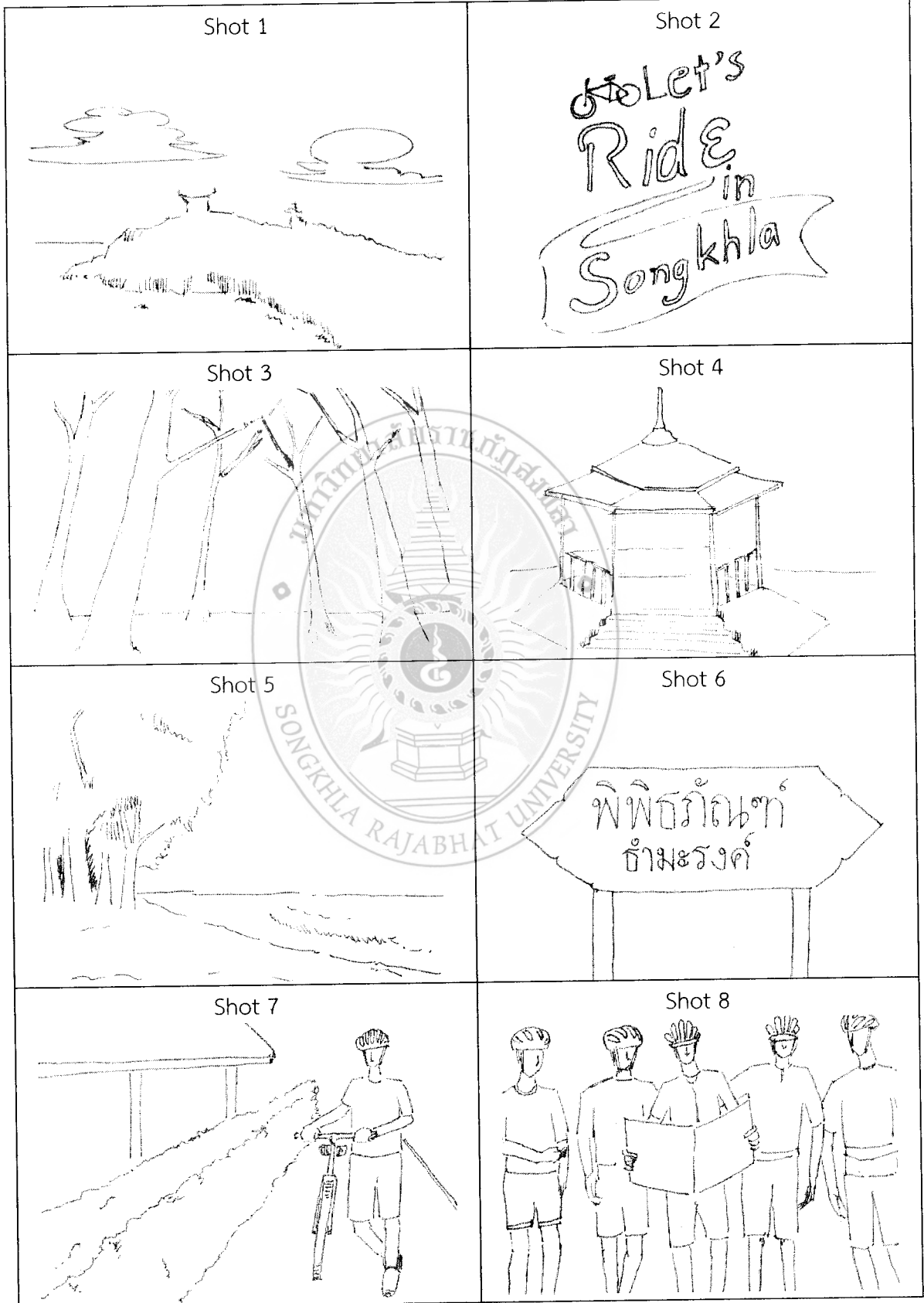
บรรยากาศทะเลสาบสงขลาช่วงพระอาทิตย์ตกแล้วจึงค่อยเฟดดำ

เสียงดนตรี

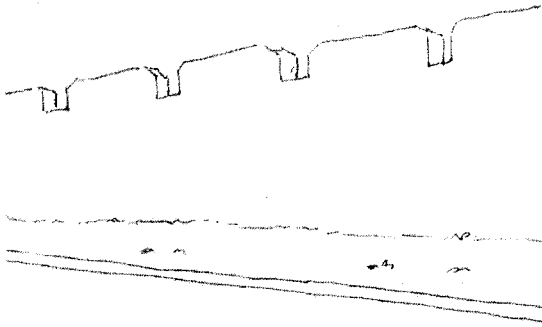
จบ

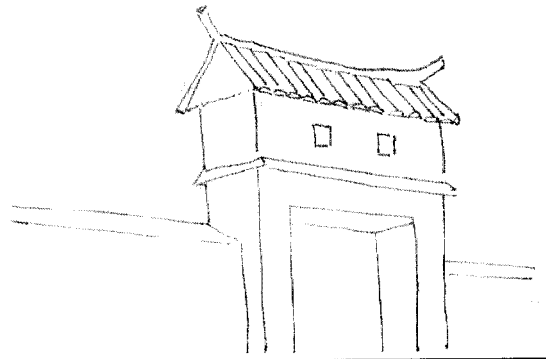
Story Board

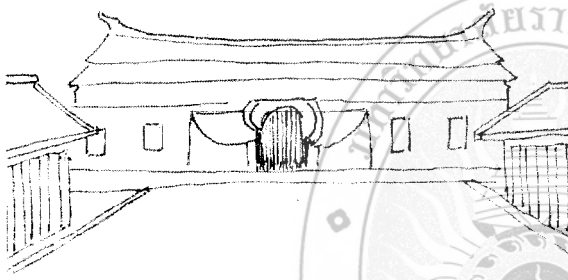
Shot 9

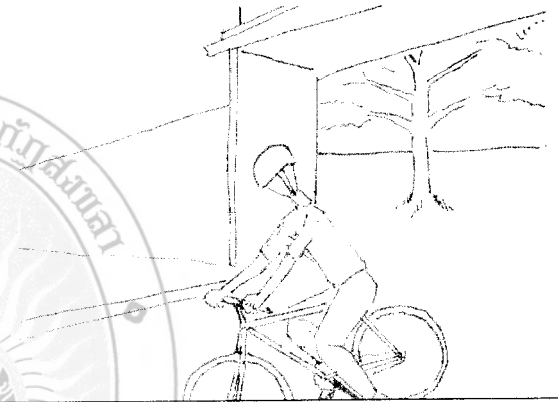
Shot 10

Shot 11

Shot 12

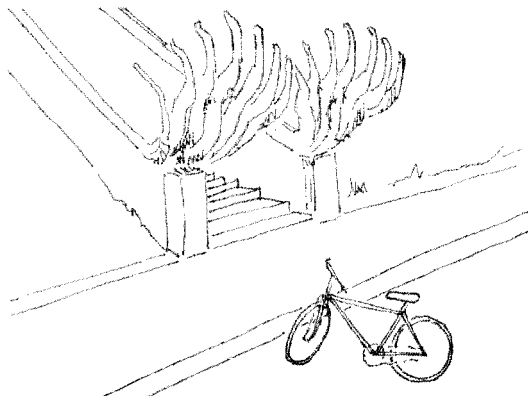
Shot 13

Shot 14

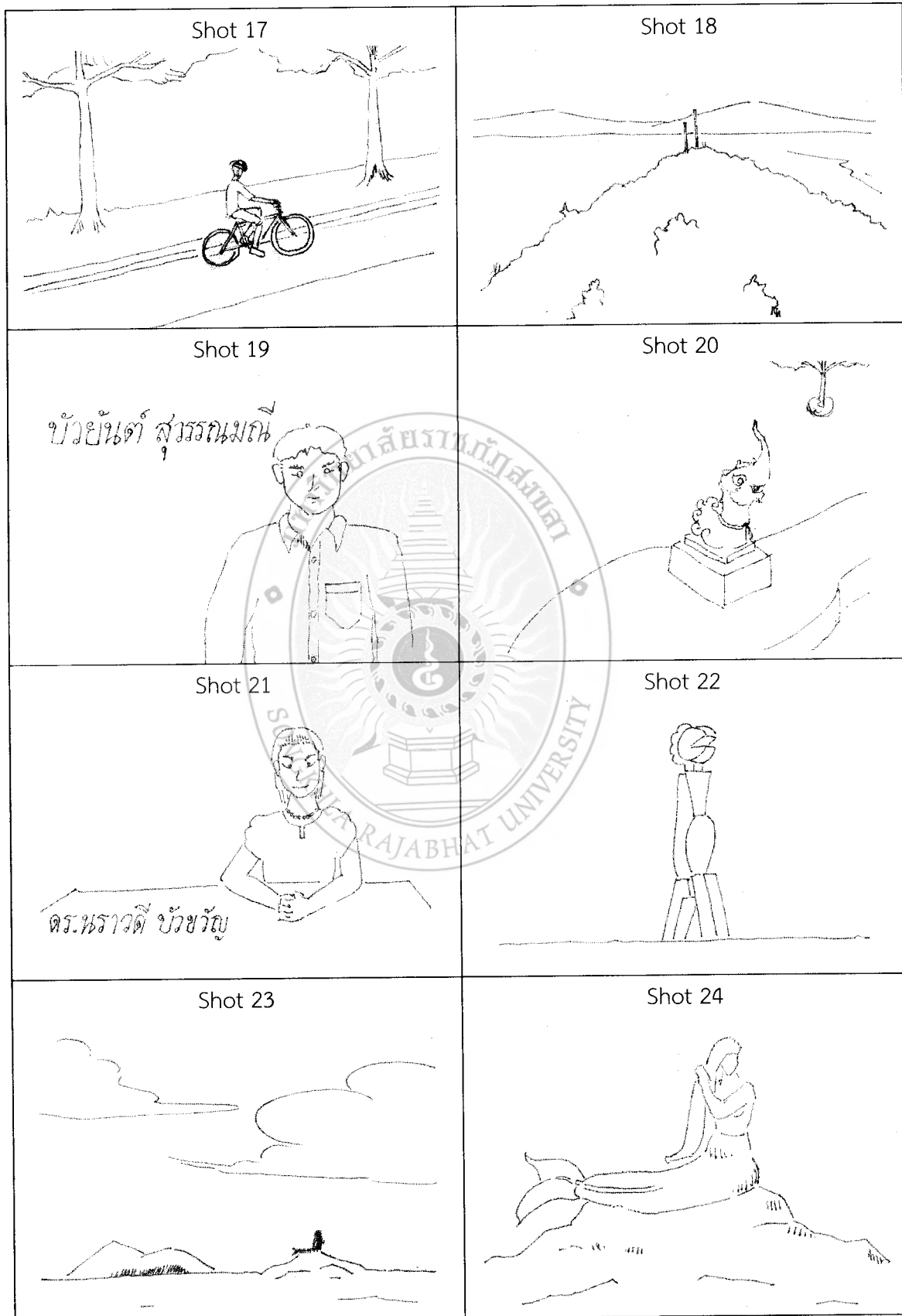

Shot 15

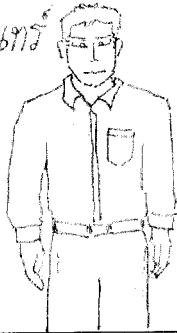
Shot 16

Shot 25

ชัชวาลย์ ล่ำครินทร์

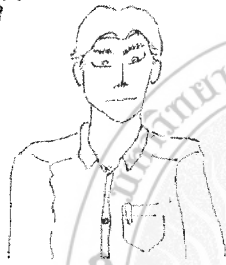

Shot 26

Shot 27

สืบสกุล ศรีสุข

Shot 28

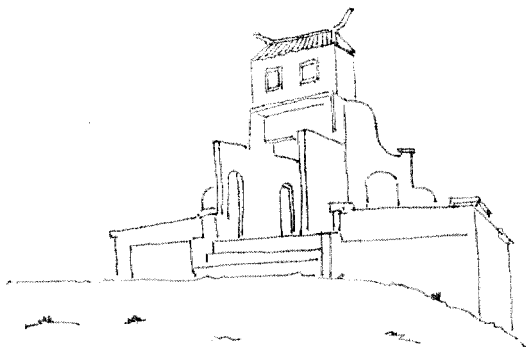
Shot 29

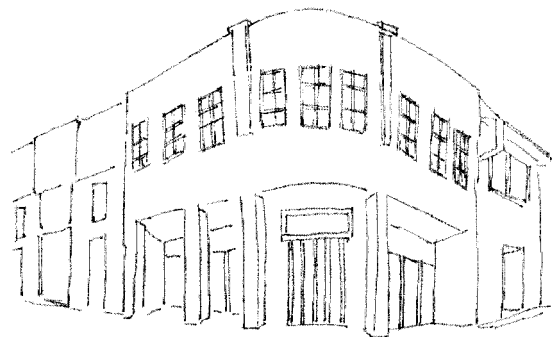
Shot 30

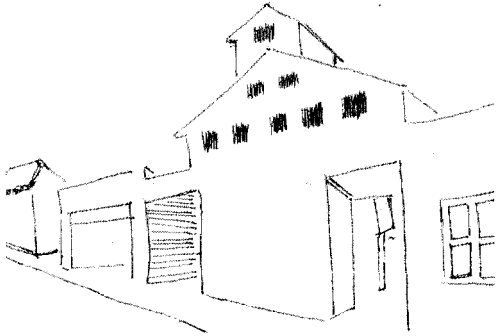
Shot 31

Shot 32

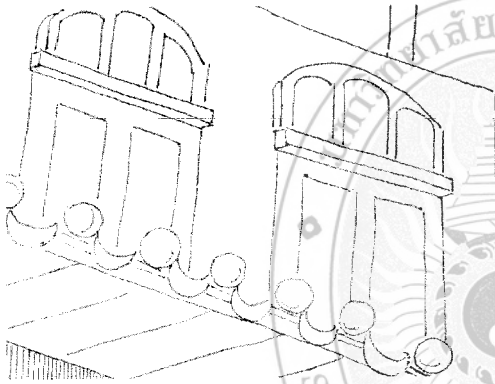
Shot 33

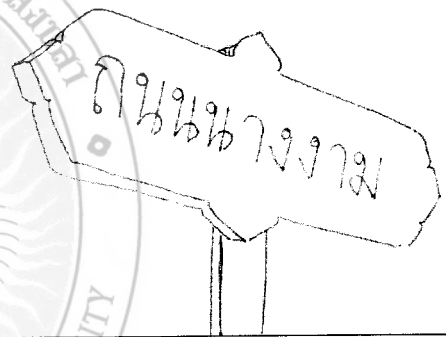
Shot 34

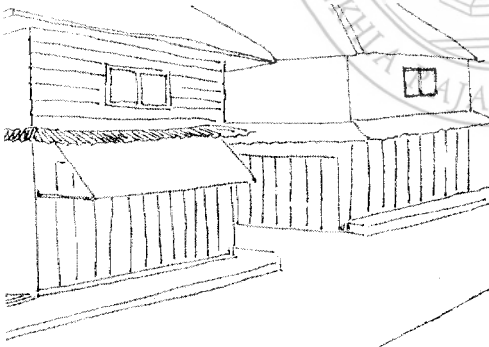
Shot 35

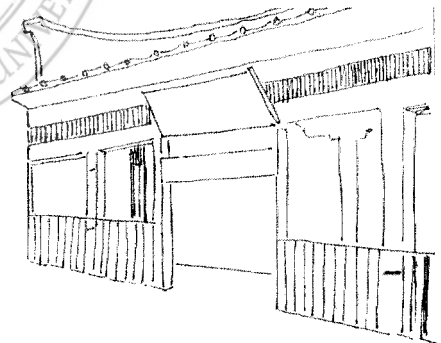
Shot 36

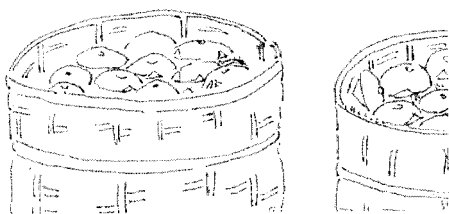
Shot 37

Shot 38

Shot 39

Shot 40

